

Frakt Föreläsning.

Profet Esaias.

Profet Esaias

Prænteduvvum Tromsa stivta særvvegoddi golatusa ala.

Kristianiast.

Prænteduvvum Grøndahl & Søn lutte.

1890.

[Faint, illegible handwritten text]

Prolet Essays

[Faint, illegible text]

Kristianst

[Faint, illegible text]

1918

dat
jor
go
dai
dat
bok
5—
oafi
aig
æll
ibn
gut
vuc
ruo
and
jorg
18—
vug
ruo
dan
doa
sist
1
ja
Uss
gon
2
don
Ma
ja
jorn
3
ja
i do
4
dai
guin

Profet Esaias.

1. Kapittal.

Profeta guoddal Israel, damditi go dat hæpadlaš gittemættomvuodast læ jorralam Hærrast erit, 2—4, ja damditi go dat vela bisso suddostes, fuolakættai dain gosi hævatægje rangaštusain, maid dat læ buktam bagjelas dai suddoi bokte, maid dat dam ragjai læ dakkam, 5—9. Dat dævdada galle laga bakkomid oaffari ja basi harrai, mutto go dat sëmme aige bisso vanhurskesmættomvuoda siste ællemest, de dat jabma ja guoktelas ibmelbalvvalus læ fastevuotta Hærrai, gutte gaibed jorggalusa ja vanhurskesvuoda, 10—17. Doalvvom varas Israel ruoktot lusas Hærra falla dasa suddoi andagassi addujume, jos dat aiggo ječas jorggalet; mudoi dat galgga hævvanet, 18—20. Dat læ goitge ila čiegnalassi vugjom, nuft atte i dat mate lađesvuodain ruoktot dolvvujuvvut Hærra lusa, 21—23; damditi son galgga dam lusas ruoktot doalvvot garra rangaštusa bokte, man siste ibmelmættomak galggek hævvanet.

1. **E**saias, Amos barne, oainatus, maid son oini Juda ja Jerusalem harrai dain beivin, go Ussias, Jotam, Akas, Esekias legje gonagassan Judast. 2 Gon. 19, 2.

2. Gullet, di almek, ja gulddal, don ænam! Dastgo Hærra sardno: Manaid mon læm bajas biebmam ja bajas gæssam; mutto si læk jorralam must erit.

5 Mos. 32, 1. Salm. 50, 4. Mik. 1, 2. Hos. 7, 13. Jer. 2, 12 j. n. v.

3. Vuoksa dovdda su æigades ja asen su hærras krubba; Israel i dovda, mu olbmuk æi vuttivalde.

4. Vuoi daidi suddolaš olbmuidi, daidi olbmuidi lossis værredagoigum, bahadakke sakkoi, daidi

billašuvvum manaidi! Si læk luoppam Hærrast, læk bagjelgæččam Israel base, læk ruoktot gaiddam.

Jer. 15, 6.

5. Manne di aiggobetet vela ain diktet ječaidædek cabmujuvut? Manne di lasetepet din eritjorralæmadek? Juokke oaivve læ buocamen ja juokke vaibmo læ rašše.

6. Juolggevuodost gidda oaivvečokki i læk dast mikkege dærvvasid; havek, guvhlek ja ođđa časka-stagak! Æi dak læk olgusboččujuvum æige čadnujuvum æige luvvaduvvum oljoin.

7. Din ænam læ mæcce, din gavpugak læ bolddujuvum dolain; din ædnama borrek abmasak din čalmi oudast, ja mæcce læ dast, nuftgo go abmasak læk spægjam.

3 Mos. 26, 32. 33. Es. 5, 5. Jer. 44, 22.

8. Ja Sion nieidda læ baccam nuftgo lastagoatte vidnegarde sisa, nuftgo faktengoatte agurkbælddoi, nuftgo gavpug, mi vuttivalddujuvum.

9. Jos dat Hærra Sebaot i livče guođdam migjidi ucca bacatasača, — de mi lifčimek nuftgo Sodoma, de mi lifčimek Gomorra lakasažak.

Rom. 9, 29. Vaid. 3, 23. 1 Mos. 19, 24. Es. 13, 19.

10. Gullet Hærra sane, di Sodoma oaivamužak! Vuttivalde min Ibmelæmek laga, don Gomorra almug!

Hos. 5, 1. Mik. 3, 1. 9.

11. Maid mon dagam din ædnaggærddasaš njuovvam-oaffari-guim? cælkka Hærra; mon læm

gallanam boalldem-oaffarin viercain ja buoiddoduvvum galbi buoidest, ja vuovsai ja labbai ja bokkai varaidi i must læk hallo.

Sanel. 21, 27. Jer. 6, 20; 14, 12. Hos. 8, 13. Am. 5, 21, 22. Mik. 6, 6. j. n. v.

12. Go di boattebetet ječaidædek čajetet mu muodoi ouddi, gi læ dalle gaibedam dam din giedast, atte di vuolas duolbmabetet mu ouddašiljoid? 2 Mos. 23, 15, 17.

13. Allet šatan ouddanguodde duššalaš borramuš-oaffarid! Fastes suovas læ dat munji. Ođđa manno ja sabbat, basse čoaggam — im mon gierda værrevuođa ja 'alla basid. Mal. 1, 10.

14. Din ođđa manoid ja din basid vašot mu siello, dak læk šaddam munji noađden; mon læm vaibbam guoddemest.

15. Ja go di gæigotepet din giedaidædek, de mon čiegam mu čalmidam din oudast erit, ja vaiko di vela ollo rokkadallabetet, de im mon gula; din giedak læk dievva varain. Salm. 66, 18. Sanel. 1, 28 j. n. v. 15, 29; 28, 9. Jer. 14, 12. Joh. 9, 31. Es. 59, 2, 3.

16. Basadeket ječaidædek, buttesteket ječaidædek, valddet din dagoidædek bahavuođa erit mu čalmi oudast, heittet erit bahaid dakkamest. Esek. 18, 23, 31. Joel 2, 12, 13. 1 Petr. 3, 11. Salm. 34, 15. Am. 5, 14, 15. Sir. 18, 23. Rom. 12, 9.

17. Oppet burid dakkat, occet vuoiggadvuođa, oapesteket vækka-valdalaža rievtes balgga ala, rabe-deket oarbbasidi vuoiggadvuođa, čuožoteket læskai aše.

23. v. 5 Mos. 24, 17, 18; 27, 19. Salm. 82, 3.

18. Bottet dadde ja mannop mi rievte ouddi gutteg guiminæmek, cælkka Hærra; jos din suddok læk nuftgo purpur, de dak galggek šaddat vielggaden nuftgo muotta; jos dak læk ruoksadak nuftgo skarlagen, de dak galggek šaddat nuftgo ullok. 43, 25; 44, 22. Salm. 51, 9

19. Jos di lepet miettasak ja

gullabetet, de galggabetet di borrat ædnam burid,

3 Mos. 25, 18, 19. Sanel. 1, 33.

20. mutto jos di lepet gaggadak ja vuostehagolažak, de di galggabetet borrujuvvut miekest; dastgo Hærra njalbme læ sardnom.

3 Mos. 26, 14, 17, 25. Es. 58, 14.

4 Mos. 23, 19.

21. Moft dat læ šaddam fuorran, dat oskaldas gavpug, mi læi dievva vuoiggadvuođast, gost vanhurskesvuotta oroi, ja dal — sorbmijæggek!

26. v. Jer. 2, 21.

22. Du silbba læ šaddam skarttan, du vidne læ sægotuvvum čacin;

25. v. Esek. 22, 18.

23. du oapestæggek læk vuostehago dakkek ja suollagi særvveguoimek; juokkehaš sist rakista skænka ja vainota addaldagaid; oarbbasidi æi si rabad vuoiggadvuođa, ja læskai aše i boađe sin ouddi. Hos. 9, 15.

2 Mos. 22, 22. Jer. 5, 28, 29. Sak. 7, 10.

24. Damditi cælkka Hærra, dat Hærra Sebaot, Israel vægalaš: Vuoi! Mon aigom ječčam mavsatet mu vuostaičuožžoidam ala ja valddet mavso mu vašalažaidam bagjel.

25. Ja mon aigom fastain adnet fuola du oudast ja suddadet nuftgo gudnasaltin du skarta ja erit rabadet buok du lajo.

26. Ja mon aigom fastain dakkat du duobmarid nuftgo vuoččan ja du diggehærraid nuftgo algost; dastmanŋel don galgak goččujuvvut vanhurskesvuoda gavpugen, oskaldas sidan. 21. v.

27. Sion galgga lonestuvvut vuoiggadvuođa bokte ja dam jorgidam olbmuk vanhurskesvuoda bokte.

59, 20. Rom. 11, 26.

28. Mutto hævvanæbme galgga dæivvedet bagjeldulbmid ja suddolažaid obbačoran, ja dak, guđek luppek Hærrast, galggek hævvanet;

29. dastgo si galggek šaddat hæppad vuollai dai terebintai diti, maida dist læ hallo, ja di galggabetet hæppašuttujuvvut dai gilva-

gardi diti, maid di lepet aldsesædek valljim; Hos. 4, 13, 19.

30. dastgo di galggabetet šaddat nuftgo terebinta goldnam lastaiguim, ja nuftgo gilvagarde čace-taga.

31. Ja dat gievrra galgga šad-dat nuovven, ja su dakko čuonamen, ja soai galggaba goabbašagak ov-tast buollet, ige læk oktage, gutte časkad.

Jer. 4, 4; 17, 27. Esek. 20, 47. Am. 5, 6.

2. Kapittal.

Profeta čajeta Israeli dam stuora loppadusa, mi læ dasa addujuvvum, atte Ibmel laka ja sadne okte galgga Sionest viddeduvvut obba ædnam mietta, buok olmuš-šlajai gaski, 2—4, ja avčeo dam vagjolet dam čuovggasa siste, mi dast læ, dainago Hærra læ juo vaimostes arvvalam dam hilggot, damditi go dat dam duotta hærvasvuoda sagjai læ val-jim bakeni duššalaš hærvasvuoda, 5—8. Stuora ja oktasaš rangaštusa bokte datto Hærra vuoledet olbmui čävllaivuoda dam bæive, maid son læ dasa mærradam, ja nuft čajetet, atte aivefal son læ dat al-lag, 9—21; vare damditi Israel hæitaši olbmui ala dorvastæmest, 22.

1. Dat sadne, maid Esaias, Amos bardne, oini Juda ja Jeru-salem harrai. 1, 1.

2. Ja dat galgga dpatuvvat dain manemuš beivin*, de galgga Hærra vieso varre læt vuodđoduv-vum vari čoka ala ja aleduvvum dievai bagjel ja buok bakenlaš olbmuk galggek dokko dam lusa ruvgestet. * 1 Mos. 49, 1.

Jer. 3, 17. Mik. 4, 1, j. n. v. Sak, 8, 20, j. n. v.

3. Ja ædnag olmuš-šlajak galg-gek mannat ja cælkket: Bottet ja mannop mi bajas Hærra varrai, Jakoba Ibmela vissui, vai son oapatifči migjidi su gæinoides, ja mi vagjolifčimek su balggai mielde! Dastgo Sionest galgga olgus man-nat laka, ja Hærra sadne Jerusa-lemest.

Jer. 31, 6. Luk. 24, 47. Ap. dag. 1, 8.

4. Ja son galgga dubmit baken-laš olbmui gaskast ja cælkket voig-gadvuoda ædnag olmuš-šlajaidi,

ja si galggek ravddijuššat sin mi-kidæsek guokken ja sin saitidæsek vidnegardde-nibben; i galga almug bajedet mieke albmuga vuostai, ja æi si galga šatan oappat soattat.

Joel 3, 15.

5. Jakob viesso! Bottet ja vagjolekop mi Hærra čuovggasa siste!

6. Dastgo don læk hilggom du olbmuidad, Jakoba vieso, dainago si læk dievva nuortta-ædnama mæ-noin ja einostek balvai bokte nuftgo Filistalažak, ja amas sakkorabe-dek si aldsesæsek valljogasat*.

* si gessek ollo amas olbmuid ædnamæsek sisa.

7. Ja dam* ænam dievai silbast ja gollest, ja dam obmudagain i læk mikkege merid; ja dam ænam dievai hæstain, ja su vavnain i læk mikkege merid; * Israel.

8. ja dam ænam dievai æppe-ibmelin; sin giedaidæsek dago si rokkadallek, dam, maid sin suormak læk dakkam. 17, 8.

9. Ja olmuš sojatuvvu, ja olmai vuoleduvvu, ja ale sigjidi andagassi adde!

10. Mana bave sisa ja čiega ječad muolda sisa Hærra hirb-madvuoda oudast ja su allagvuoda hærvasvuoda oudast! 19, 21, v.

11. Olbmui alla čalmek vuole-duvvujek, ja olbmai čävllaivuotta sojatuvvu, ja aivefal Hærra læ allag dam bæive. 17, v.; 5, 15.

12. Dastgo okta bæivve læ Hær-rast Sebaotest duomo varas buok dam bagjel, mi læ čävllai ja allag, ja buok dam bagjel, mi læ aleduv-vum, ja dat vuoleduvvu,

13. sikke bagjel buok Libanon sedermuorai, dai, mak læk allagak ja aleduvvum, ja bagjel buok Basan aikai

14. ja bagjel buok dai alla vari ja bagjel buok dai cæggajægje dievai

15. ja bagjel juokke alla toarna ja bagjel juokke nana muvra

16. ja bagjel buok Tarsis-skipai ja bagjel buok, mi læ havske gæcædet.

17. Ja olbmu goarggadvuotta sojatuvvu, ja olbmai cævllaivuotta vuoleduvvu, ja aivefal Hærra læ allag dam bæive. 11. v.

18. Ja æppe-ibmelak — dak læk aibas duššen šaddam.

19. Ja olbmuk galggek mannat bakteraigi sisa ja ædnam loamai sisa Hærra hirbmadvuoda oudast ja su allagvuoda hærvasvuoda oudast, go son cæuožžela ædnama suorgatet. 10. v. Alm. 6, 15. 16.

20. Dam bæive galgga olmuš suppit su silbba-ibmelides ja golle-ibmelides, maid si læk dakkam aldsesæsek rokkadallam varas, dokko buovnjakidi ja gudnjo-loddidi, 27, 9; 30, 22; 31, 7.

21. mannam diti baktiskoaroi sisa ja varreraigi sisa Hærra hirbmadvuoda oudast ja su allagvuoda hærvasvuoda oudast, go son cæuožžela ædnama suorgatet. 10. 19. v.

22. De heittet dalle erit luottemest olbmu ala, gæn njunest læ vuoinatak! Dastgo manen læ son adnemest? 1 Mos. 2, 7.

Jer. 17, 5. Salm. 146, 3, 4.

3. Kapittal.

Hærra galgga maidai erinoamaš duomo doallat dam Judalaš albmug bagjel; ænam galgga masset buok su cægides, buok baddek dam assi gaskast galggek gaikoduvvut, buok njuolgga-dus njeiddujuvut ja varnotesvuotta galgga šaddat buoredmættomen, 1—7, rangastussan sin hæbotes vuostehago diti Hærra vuostai, gutte mavsata juokkehažzi su dagoi mielde, 8—11; erinoamačet datto son doallat duomo sin vanhurskesmættom eisevaldi bagjel, gæi duokken læ dat stuoremus sivva, 8—15. Maidai nissoni goarggadvuotta ja duššalašvuotta galgga oažžot su ansašuvvum rangastusas, 16—4, 1.

1. Dastgo gæca, Hærra, dat Hærra Sebaot, erit valdda Jerusalemest ja Judast cagge ja soab-

be, juokke cagge laibe dafhost ja juokke cagge cæce dafhost,

Esek. 4, 16. 17; 5, 16; 14, 13.

2. gievra ja soatte-olbma, duobmara ja profeta ja einostægje ja vuorrasa,

3. oaivve-olbma vitta loge bagjel ja juokke arvost adnujuvum olbma ja radde-adde ja hutkalaš cæpe ja diettes manidægje.

4. Ja mon aigom bigjat barnačid sin oaivamužžan, ja barnači hilbbadvuotta galgga raddit sin bagjel. Sard. 10, 16. 17.

5. Dalle galggek olbmuk bak-kijuvvut, olmai olbma vuostai ja juokkehaš su lagamužas vuostai; si galggek garrit, barnačak vuorrasi vuostai, ja dat bagjelgecæujuvvum dam gudnijattujuvvum vuostai.

6. Go guttege riebma guoimes ala su ače viesost ja cælkka: Dust læk biktasak, don galgak læt min oaivamuš, ja dat roappanam viesso* galgga læt du gieđa vuolde, *rika hæjos dilestes.

7. de galgga son damanaga bæive bajas bajedet su jienas ja cælkket: Im mon aigo læt dalkastægjen, ja mu viesost i læk mikkege laibid ja æi makkege biktasid; epet di galga muo bigjat albmuga oaivamužžan. 2 Gon. 6, 27.

8. Dastgo Jerusalem guossala, ja Juda gæca, dainago sin njuovca ja sin dagok læk Hærra vuostai bigjam varas ječaidæsek su hærvasvuoda cæalmi vuostai.

Ap. dag. 7, 51.

9. Sin muodoi habme duodašta sin vuostai, ja sin suddosek diedetek si nuftgo Sodoma, æi si cæiega dam; vuoi sin sillui, dastgo si dakkek aldsesæsek likkotesvuoda!

1 Mos. 19, 5.

Filip. 3, 19. Hos. 13, 9. Jer. 2, 17; 25, 7.

10. Celkket dam vanhurskasa birra, atte sudnji gævva burist; dastgo su dagoides šaddo galgga son borrat.

Salm. 37, 37. j. n. v. 58, 12. Visessv. 2, 16.

11. Vuoi dam ibmelmættomi!

Sudnji gævva bahast; dastgo maid su gieđak læk dakkam, galgga dakkujuvvut su vuostai.

Salm. 62, 13. Sanel. 1, 31 j. n. v.

Rom. 2, 6 j. n. v.

12. Mu albmug radđijægjek læk barnačak, ja nissonak radđijek dam bagjel. Mu albmugam! Du oapestægjek læk fillijægjek, ja dam balgga, man mielde don galgak vagjolek, læk si duššadam.

4. v; 9, 16. Jer. 50, 6.

13. Herra loaidasta ouddan mannam diti rievte ouddi, ja son čuožžo dast dubmim diti albmugid.

Salm. 9, 9; 96, 10. 13; 98, 9.

14. Herra boatta rievte ouddi su albmuges vuorrasiguim ja dam oaivamužaiguim, — ja di lepet borram buok vidnegarde! Gefhin eritrivvijuvvum salaš læ din viesoi siste.

5, 1. 7.

15. Maid di lepet dakkamen, go di moallon duolbmabetet mu albmuga ja cuvkkebetet vaivaši muođoid? čelkka Herra, dat Herra Sebaot.

16. Ja Herra celki: Dađemielde go Sion nieidak goargastallek ja vazzek čæggo niski ja luittkek čalmid birra girddet, vazzek ja čolčutallek ja skilaidattek sin juolgerieggaidæsek,

17. de galgga Herra dakkat Sion nieidai oaivvečokaid gaittan, ja Herra galgga alasmattet sin hæppadid.

47, 3. Esek. 16, 37; 23, 29.

18. Dam bæive galgga Herra erit valddet daid čabba juolgerieggaid ja bæivačid* ja mannobelid**.

* činak, main læ bæivača habme.

** Duob. 8, 21.

19. bælljerieggaid ja vidjid ja bæitalinid,

20. oaivvečinaid ja juolggevidjid ja boakkanid ja hagjalaskoid ja noaidde-činaid,

Jer. 2, 32.

21. signet-suorbmasid ja njudnerieggaid,

1 Mos. 24, 22. 47.

22. bassebæive biktasid ja barvid ja stuora linid ja bursaid,

23. spægjalid* ja fina lidnebiktasid ja gapperid ja sægjalinid.

* 2 Mos. 38, 8.

24. Ja de galgga dpatuvvat: balsam sajest galgga læt bačča hagja, ja boakkana sajest badde, ja artegis smarvve-vuovtai sajest baljes oaivve, ja galjes barve sajest baskes sækka, čabbesvuođa sajest boalddemmärkka.

25. Du olbmak galggek gaččat mieke oudast, ja du gievrravuotta soađest.

26. Ja su* portak vaiddalek ja moraštekk, ja stajeduvvum čokka son ædnam alde.

Jer. 14, 2. * Jerusalem.

4. Kapittal.

Manŋelgo Herra su rangaštusaides bokte læ duššadam buok værre-hærvsvuođa, de aiggo son Messias siste addet su albmugasas dam duotta hærvsvuođa. De galgga dam bacatas læt basse ja hærvs særvvegodde, ja dat særvvegodde galgga Herra suogjalægje lakka-orrom bokte suogjaluvvut buok baha vuostai, 2—6.

1. Ja čieča nissona galggek dam bæive fattit ovta olbma ja čelkket: Min ječaidæmek laibe aiggop mi borrat, ja min ječaidæmek biktasidi aiggop mi garvvodet; duššefal divte min goččujuvvut du namain, eritvalde min hæbo!

Luk. 1, 25.

2. Dam bæive galgga Herra urbbe læt čignan ja hærvsvuottan, ja ædnam šaddo galgga læt goarggon ja činaldakkan Israel bađdaridi.

11, 1. Jer. 23, 5; 33, 15.

Sak. 3, 8; 6, 12.

3. Ja de galgga dpatuvvat: Dat, gutte bacca Sioni ja guođetuvvu Jerusalemi, galgga goččujuvvut bas-sen, juokkehaš, gutte læ sisačalluvvum ællemi Jerusalemest, —

2 Mos. 32, 32. Salm. 69, 29. Dan. 12, 1.

4. go Herra oažžo erit bassat Sion nieidai duolvaid ja oažžo bassat Jerusalemama varravælge erit dam gaskast duomo vuoina bokte ja duššadæme vuoina bokte.

1, 25. Efes. 5, 27.

5. Ja Herra galgga sivnedet obba Sion vare baike bagjel ja dam čoaggalmasai bagjel balva ja suova bæiveg, ja njivčardægje dola baittema ikko; dastgo buok dam bagjel, mi læ hærvas, læ govčas.

2 Mos. 13, 21. Salm. 46, 5. 6; 78, 14; 105, 39. Sak. 2, 9.

6. Ja goatte galgga læt suivanen bæiveg baka vuostai ja suogjen ja bæitosen čaccerašo vuostai ja arve vuostai. 25, 4. Sir. 34, 17.

5. Kapittal.

Værddadusa siste ovta profeta ustebi gullevaš vidnegarde birra, mi, vaiko buok fuolla adnujuvvui, šaddadi baha šaddoid ja damditi galgga avddemen dakkujuvvut æigadest, muittaluvvujek Herra ædnag buoredagok Israel vuostai, Israel stuora gittemættomvuotta su vuostai, ja moft son damditi aiggo addet Israela duššadubmai, 1—7. Profeta sardno dastmanŋel vidnemuora baha šaddoi birra, dai suddoi birra, mak dabalažat dakkujuvvujek albmugest, anestuvvamvuoda, jukkama, Herra aittagi bilkkedæme, jorgo čilggima dam harrai, mi buorre ja baha læ, visastallama ja vanhurskesmættomvuoda birra, ja čuorvvo vuoi dai bagjel, guđek buok daid dakkek, 8—23. Maŋemužži son gulata, atte Herra aiggo goččot gukken asse hirmos albmuga ædnam sisa ja addet ædnama duššadubmai, 24—30.

1. Mon aigom lavllot mu æcalazžam birra, mu ustebam lavllaga su vidnegarde birra. Okta vidnegardde læi mu æcalazžastam muttom buoides dieva alde.

Salm. 80, 9 j. n. v. Jer. 2, 21. Matt. 21, 33 j. n. v. Mark. 12, 1 j. n. v. Luk. 20, 9 j. n. v.

2. Ja son guokai dam odđasist ja rajai dast erit gedgid ja gilvi dasa burid vidnemuoraid ja huksi toarna dam gasko ja čuopai maidai boččemgare dasa; ja son doivoi, atte dat galgai šaddadet burid murjid, mutto dat šaddadi mæccemurjid.

3. Ja dal, di Jerusalem assek ja Juda olbmak, dubmijeket dadde mu ja, mu vidnegarde gaskast.

4. Mi læi vela dakkamest mu vidnegardin, maid mon im læk daina dakkam? Manne mon doivvum, atte dat galgai šaddadet burid murjid, ja dat šaddadi mæccemurjid?

5. Ja dal mon aigom addet digjidi diettevassi, maid mon aigom dakkat mu vidnegardinam: Mon aigom eritvalddet dam aide, nuft atte dat borrujuvvu; mon aigom vuolas gaikkot dam muvra, nuft atte dat vuolas dulbmujuvvu.

Salm. 80, 13.

6. Ja mon aigom dakkat dam avddemen; i dat galga čuppjuvvut ige gukkujuvvut, nuft atte dat boccidatta bastelis lanjaid ja gaskalasaidd, ja balvaid aigom mon gielddet diktemest arve gaččat dam ala.

Sak. 14, 17. 18.

7. Dastgo dam Herra Sebaot vidnegardde læ Israel viesso, ja Juda olbmak su rakkasæmus gilvavagak; ja son doivoi vuoiggadvuoda, ja gačča, de læ varragolgatus, vanhurskesvuoda, ja gačča, de læ barggom.

Salm. 80, 9. Es. 3, 14. 15. Jak. 5, 4.

8. Vuoi sigjidi, guđek lasetek vieso vissui, bigjek giedde gieddai, dasači go i bace šatan mikkege sajid, nuft atte di bacebetet orrot okto gasko ædnama!

Mik. 2, 2.

9. Mu beljin čuogja dam Herra Sebaotest: Duodai, ædnag viesok galggek šaddat avddemen, stuorak ja buorek alma assetaga;

6, 11.

10. dastgo vidnegardde loge bæive jorggom ædnamin galgga šaddadet ovta bat*, ja homer** dievasaš gilvvem galgga šaddadet efa dievva.

* njællje loge litera arvo. ** okta homer gesi loge efa, ja okta efa gesi sæmma mađe go okta bat.

11. Vuoi sigjidi, guđek likkek arrad idđedest bajas ja vainotek garra jukkamuša, guđek čokkajek manŋed ækkedi banččam vinest!

12. Ja sitari ja harpai, paukai

ja flõitai ja vine siste orro sin jugalmas; mutto Hærra dujid æi si gæca, ja su gieđai dagoid æi si oaine. Am. 6, 5. 6. Salm. 28, 5.

13. Damditi eritdolvuvjuvu mu almug aicakættai, ja dam arvost adnujuvvumak læk nælge olbmak, ja dam slamaidægje joavkko vuoi-metuvva goikkoi.

14. Damditi galjed jabmi aibmo su vuovddas njielos ja cagga su njalmes mæretæmet, ja de vuolas mannek dam çabba olbmuk ja dam slamaidægje joavkko ja dam jumaidægje vækka ja buok, mi avvod dam siste. 4 Mos. 16, 30. Hab. 2, 5.

15. Ja olmuš sojatuvvu, ja olmai vuoleduvvu, ja dai goarggadi çalmek vuoleduvvujek. 2, 9. 11. 17.

16. Ja allagen šadda dat Hærra Sebaot duomo bokte, ja dat basse Ibmel basot ječas vanhurskesvuođa bokte. 2, 11. Alm. 16, 5.

17. Ja labbak galggek guottot nuftgo sin jeçaidæsek guottomsaje alde, ja buoides olbmui* avddem ædnamid galggek amas olbmuk borat. 8. 9. v.

* d. l. riggasi, dai rigges ibmelmættom olbmui.

18. Vuoi sigjidi, guðek gessek værredago gielesvuođa toavaiguim ja suddo nuftgo vavdnabaddin,

19. guðek celkkek: Gaççus son, hoapotekus son su dagos, vai mi oažžop dam oaidnet! Lakkanekus, bottus Israel base raððe, vai mi oappap dam dovddat!

Jer. 17, 15. Mal. 2, 17.

20. Vuoi sigjidi, guðek goççuk baha buorren ja buore bahan, guðek dakkek sævdnjadasa çuovggadassan ja çuovggadasa sævdnjadassan, guðek dakkek baççaga njalgesen ja njalgebra baççan!

Am. 5, 7; 6, 12. Job 17, 12.

21. Vuoi sigjidi, guðek læk visasak sin jeçaidæsek çalmin ja jiermalažak sin jeçaidæsek jurdagi siste! Sanel. 3, 7. Rom. 12, 16.

22. Vuoi sigjidi, guðek læk giev-

rak jukkat vine ja çæpes olbmuk sægotet garra jukkamuša,

23. guðek dubmijek dam ibmel-mættoma læt vanhurskesen addaldaga diti ja valddek vanhurskasi vanhurskesvuođa sist erit!

Sanel. 17, 15. Esek. 13, 19.

24. Damditi, nuftgo dola njuovça duššad oalgaid, ja avjek sodnek çoakkai dola siste, nuft galgga sin ruotas guocçaget ja sin liedðe mannat bajas nuftgo modðe; dastgo si læk hilggom dam Hærra Sebaot laga ja bagjelgæççam Israel base sanid. 47, 14; 1, 4.

25. Damditi cakkida Hærra moarre su albmuges bagjeli, ja son geigge su gieđas dam vuostai ja çaska dam, nuft atte varek doargestek, ja sin likak šaddek nuftgo durdde balggai alde. Buok daina i maca su moarre ruoktot, ja su gietta ain gæigga. 9, 12. 17, 21; 10, 4.

26. Ja son bajed soattelaevga bakenlaš olbmuidi gukken ja ravkka su* njurgodedin deiki ædnam ravdast**; ja gæca, jottelet ja gæpaset son boatta. 11, 12. * vašalaža. ** 7, 18.

27. I læk oktage vaibas ige oktage guosadægje sin gaskast; i son ajetuva, ja i son oade, ja su alemi boagan i bæsa luovos, ja su gamavuoddagak æi botkijuvvu;

28. su njuolak læk bastalmattujuvvum, ja buok su davgek gelddujuvvum; su hæstai gazak adnujuvvujek didnogæðge lakasažžan ja su vavdnajuvlak ramadak-biega lakasažžan.

29. Sust læ gilljom nuftgo njiñelas legjonest, ja son gilljo nuftgo nuorra legjonak ja murre ja doppe sallaša ja doalvo dam erit, ja i læk oktage, gutte gagjo.

30. Ja dat maraida dam* bagjel dam bæive, nuftgo appe maraida; ja go olmuš gæçça ædnam guvllui, gæca, de læ sævdnjadas! Ate-

stus ja čuovgas! Sevnjuda dam balvaiduvvam albme.

8, 22.

*Juda. **ædnama.

6. Kapittal.

Profeta oaidna Hærra su hærvasvuoda siste birrastattum engelin, guđek rameđek su nuftgo dam base, 1—3. Son gadda ječas læt lappum, dainago son, gutte læ buttesmættom, læ oaidnam dam basse lbmel, mutto buttestuvvu muttomest engeli gaskast su suddostes, 4—7. Dastmannel oažžo son dam vastadusa, atte buoššodubme galgga bistet, dassači go ænam ja almug læ duššaduvvum moaddegærđan rangastusai bokte; ueca bacatasai albmugest galgga goitge baccet ja šaddat ođđa ja basse soga siebmanen, 11—13.

1. Dam jage, go gonagas Usias jami, de oidnim mon Hærra čokkamen alla ja aleduvvum stuolo alde, ja su biktasi hælmeđ devdde tempela.

2 Mos. 24, 10.

2. Serafak čužžu su lutte; dain legje gutta soaja guđestge: guvtin govčai son su muođoides, ja guvtin govčai son su julgides, ja guvtin girdi son.

2 Mos. 3, 6. 1 Gon. 19, 13.

3. Ja nubbe čuorvoi nubbai ja celki: Basse, basse, basse læ dat Hærra Sebaot; buok ænam læ dievva su hærvasvuodast.

Alm. 4, 8. Salm. 72, 19. Hab. 3, 3.

4. Ja uksalasai vuođok doargestegje dam čuorvvo jiena bokte, ja viesso devddujuvvui suovain.

2 Mos. 40, 34. 1 Gong. 8, 10, 11.

Esek. 10, 4. Alm. 15, 8.

5. De mon celkkim: Vuoi munji! Dastgo mon læm lappum; dastgo mon læm olmai buttesmættom baksamiguim, ja mon asam albmuga gaskast, mast læk buttesmættom baksamak, ja mu čalmek læk oaidnam gonagasa, dam Hærra Sebaot.

2 Mos. 19, 21; 33, 20. Duob. 6, 22, 23; 13, 22.

6. De girdi okta serafin dokko mu lusa acagas geđgin su giedastes; bastain læi son valddam dam altar alde.

7. Ja son guoskati mu njalbmai daina ja celki: Gæča! Dat læ guoskam du baksamidi, ja du værredakko læ erit gaiddam, ja du suddo læ soabatuvvum.

Dan. 10, 16 j. n. v. Sak. 3, 4.

8. De mon gullim Hærra jiena cælkemen: Gæn mon galgam vuolgatet, ja gi aiggo vuolgget min oudast? De mon celkkim: Gæča, dast mon læm, vuolgat muo!

9. Ja son celki: Mana dokko ja cælke dam albmugi: Gullet ja gullet, mutto allet ibmerd, ja oidnet ja oidnet, mutto allet arvved!

Esek. 12, 2. Matt. 13, 14. Mark. 4, 12.

Luk. 8, 10. Ap. dag. 28, 26.

Rom. 11, 8.

10. Daga dam albmuga vaimo buoššen ja daga dam beljid gulotæbmen ja dapa dam čalmid, amas dat oaidnet su čalmidesguim ja amas gullat su beljidesguim, ja amas dam vaibmo ibmerdet ja jorgalet ječas, nuft atte dat dalkastuvvu.

5 Mos. 29, 4. Es. 63, 17.

Jer. 5, 21; 6, 10. Joh. 12, 40.

11. De mon celkkim: Man gukka, Hærra? Ja son celki: Dassači go gavpugak læk duššaduvvum, alma assitaga, ja viesok alma olbmuitaga, ja ænam læ duššaduvvum ja šaddam mæccen.

5, 9.

12. Ja Hærra galgga agjet olbmuid gukkas erit, ja guorosvuotta šadda stuoresen ædnami.

5 Mos. 28, 64.

13. Ja jos læ vela logad oasse dast, de galgga dat fastain duššaduvvut. Mutto nuftgo terebintast ja aikast, go dat maddatuvvu, bacca vela jalhes, nuft galgga basse nalle læt dam jalhes.

7. Kapittal.

Profeta gulat gonagas Akasi, atte Syria ja Israel gonagasak, guđek læiga littođam su vuostai, ja gæin son ja su olbmuk sin æppe-oskostæsek balle saggarakkan, æba galga sattet ollašuttet arvvalusaga, atte valddet su ædnama ja njæiddet David soga truono alde erit,

mutto atte Israel rika ješ galgga dušsat, 1—9. Go Akas i ane avvir profeta samin, de profeta falla sudnji mænka nanostussan dam ala, ja go gonagas dasto guoktelas mokkotallamin i vuostaivalde dam fallama, de gulata profeta, atte Hærra ješ aiggo addet daggar mænka divtededin Messiasa riegedet nieidast, ja laseta, atte hui oanekis aige gæcest galggek doi vašalažai ječaidæsga ædnamak dušsadvvut, 10—16. Rangaštusan gonagasa ja su olmui æppe-osko diti galgga goitge Assyria gonagasa bokte dušsadbme boattet maidai suge ædnama bagjeli, 17—25.

1. Ja de dpatuvai dain beivin, go Akas, Jotam bardne, Ussias bardne, læi Juda gonagas, de manai Resin, Syria gonagas, ja Pekah, Remalja bardne, Israel gonagas, bajas Jerusalem vuostai soattam varas dam vuostai; mutto i son* bæssam soattat dam vuostai.

* Resin oktan Pekahin.
2 Gon. 16, 5 j. n. v.

2. Ja dat diedetuvvui David visui: Syrialazak læk luoittalam Efraimi. De doargesti su vaibmo ja su albmuga vaibmo, nuftgo vuovde muorak doargestek biega oudast.

3. Ja Hærra celki Esaiasi: Mana olgus Akas oudald, don ja Šear Jašub*, du bardne, dokko dam bajeb laddo čaccesuona gæče lusa, madija lusa bassamgieddai!

* d. l. bacatas galgga jorgidet. 10, 21. 22.

4. Ja don galgak cælkket sudnji: Varot ječad ja oro jaska, ale bala ja ale luoite du vaimod hardotuvat dam borganægje raddebittaguovto diti, Resin ja Syria ja Remalja barne buolle moare diti!

5. Dađemielde go Syria, Efraim ja Remalja bardne læk arvvalam bahaid du vuostai ja celkkek:

6. Mi aiggo mannat bajas Juda vuostai ja suorgatet dam ja garssat dam sisa ja valddet dam oabmenæmek, ja mi aiggo bigjat gonagasa dam gasko, Tabeel barne, —

7. de cælkka dat Hærra Hærra nuft: I dat galga dpatuvvat ige šaddat.

8, 10.

8. Dastgo Syria oaivve læ Damaskus, ja Damaskusa oaivve læ Resin, ja vitta čičid lokkai jage gæcest galgga Efraim cuvkkijuvvut, nuft atte i dat šatan læk almug.

9. Ja Efraim oaivve læ Samaria, ja Samaria oaivve læ Remalja bardne; jos di epet dato oskot, de epet di galga bissot.

2 Muitt. 20, 20. Sir. 2, 13.

10. Ja Hærra bisoi ain sardnomet Akasi ja celki:

11. Ravka mænka aldsesad Hærrast, du Ibmelestad! Ravka dam čiegnalasast daihe allagasast bagjen!

12. Mutto Akas celki: Im mon aigo dam ravkkat imge gæččælet Hærra.

13. De celki son: Gullet dadde, di David viesost! Lægo dat digjidi bære uccan, atte di vaivedepet olbmuid, go di maidai vaivedepet mu Ibmelam*?

* go di bagjelgæččæbetet su sane.

14. Damditi galgga Hærra ješ addet digjidi mænka: Gæča, nieidada šadda manai vuostai ja riegedatta barne, ja son goččo su nama Immanuel*.

Matt. 1, 23.
Luk. 1, 13. * Ibmel læ minguim.
8, 8. 10.

15. Lavca ja honniga galgga son borrat* dam aige, go son arved suppit dam baha ja valljit dam buore;

* 22. v. j. n. v.

16 dastgo ouddalgo barnaš arved suppit dam baha ja valljit dam buore, galgga dat ænam gudđujuvvut, man gonagasa guovtost* don balak.

2 Gon. 15, 29; 16, 9. * 1. v.

17. Hærra galgga diktet boattet du bagjeli ja du albmug bagjeli ja du ačad vieso bagjeli daggar beivid, mak æi læk boattam gidda dam bæive rajest, go Efraim æroti ječas Judast erit: — Assur gonagasa.

1 Gon. 12, 16 j. n. v.

18. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, atte Hærra galgga njurggot čurroki, mi læ Egypten

dænoi gæcest, ja honnig-loddaçi, mi læ Assur ædnamest,

19. ja dak galggek boattet ja sæivvot buokak daidi avddem vaggidi ja baktiskoaroidi ja buok bastelis lanjai miestagi sisa ja buok guottomsaji ala.

20. Dam bæive galgga Hærra rakit rakimnibin*, mi læ laigotuvvum dom bæilde dæno**, Assur gonagasain, oaive ja julgi guolgaid; maidai skavčaid galgga dat valdet erit. * 10, 5. ** Euftrat.

21. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, de galgga olmai adnet ovtu guigo ja guokte savca,

22. ja dam ædnag mielke diti, maid dak addek, galgga son borrat lavca; dastgo lavca ja honniga galgga juokkehaš borrat, gutte læ vela baccam ædnami. 15. v.

23. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, atte juokke baikke, mast læk duhat vidnemuora, duhat sekel silba væra, galgga šad-dat bastelis ladjan ja gaskalassan.

24. Njuolaiguim ja davgin galgga olmuš dokko mannat; dastgo buok ænam galgga šad-dat bastelis ladjan ja gaskalassan.

25. Ja buok daidi varidi, mak gukkujuvvujek gukin, ik don mana balo diti bastelis lanjain ja gaskalassain, mutto dat galgga læt vuovsai oagotakkan ja savcai duolmatakkan.

8. Kapittal.

Hærra goččo profeta bajas čallet vitani oudast, atte Syrialaš ja Israelitalašrika galggaba farga dušsadvuvut Assyrialažai bokte, ja goččo su addet bardnai, gutte læ sudnji riegadam, nama, mi mærkaša dam sæmma einostusa, 1—4. Vela ain gulata Hærra profeta bokte, atte rangastussan Israel ja Juda æppe-osko diti galggek Assyrialažak dievvat goabbašidi rikaidi, 5—8. Profeta læ goitge visses dam ala, atte Hærra dam hæfte ja buok hæfte siste aigo doallat su ædnames bæle ja duššen dakkat buok bakenlaš albmugi arvvalusaid dam vuostai, 9. 10.

Dastgo Hærra læ almostusa siste nevnom profeta ja buok oskolažaid hættet ballamest ædnamlas valdin, mak læk littodam sin vuostai, ja ballat aivefal sust. Daid, guđek dam dakkek, aiggo son suogjalet, dak ærrasak galggek hævvanet, 11-15. Profeta rokkadalla dastmanjel Hærra dattot cieggadet dam almostattujuvvum sane su mattajegji vaimoidi; son ješ dorvasta Ibmel ala, vaiko son vela muttom aige sisa čiekkage su muođoides olbmuides oudast; dak namakge juo, mak sust ja su barnin legje, legje ouddagovak dam ala, atte Hærra aigoi albmuges bæstet; dak oskolažak æi galga einostegjin diđostet boatte aige harrai, mutto doallat ječaidæsek Hærra sadnai; dak, guđek æi dato dam dakkat, galggek ocatallujuvvut garrasæmus rangastusaiguim, ja sin loappa galgga læt hirbmadlaš, 16—22.

1. Ja Hærra celki munji: Valde aldsesad stuora tavvala ja čale dam ala olmui čalastagain*: Farga oasse, salaš hoapost. 30, 8.

* d. 1. dabalaš bogstavaiguim.

2. Ja mon aigom valddet aldsesam nana duođastegjid, papa Uria, ja Sakarias, Jeberekiasa barne. 2 Gon. 16, 10. 11.

3. Ja mon lakkanim profeta akkai, ja son šaddai manai vuostai ja riegadatti barne; ja Hærra celki munji: Gočo su nama Maher-Šalal Kaš-Basen*!

* Farga oasse, salaš hoapost; 1. v.

4. Dastgo ouddalgo barnaš ibmerda čuorvvot: Mu ačāčam! ja: Mu ædnačam! de galgga erit guddujuvut Damaskusa obmudak ja Samaria salaš Assur gonagasa muođoi ouddi.

5. Ja Hærra bisoi ain sardnomest munji vela æmbo ja celki:

6. Dađemielde go dat almug bagjelgæčča Siloah čacid, mak loaitot golggek, ja illoda Resinin ja Remalja barnin,

7. gæča, danditi bukta Hærra sin bagjeli dæno* čacid, mak læk vægalažak ja storrak, Assur gonagasa ja buok su hærvastuoda, ja dat bagjan buok su olides bagjel ja manna bagjel buok su ravdaides,

* Euftrat.

8. ja dat manna Juda sisa, šavva bajel ja ravnjasta bagjel, gidda čæbet ragjai olla dat, ja dam lebbijuvvum soajak devddek du ædnama, nuft viddes go dat læ, Immanuel!

7, 14.

9. Šlamaideket, di olmuš-šlajak! Di galggabetet almaken šaddat suorgganæbmai. Ja gullet, buok di ædnama gukkalmas ædnamak! Boakanastet ječaidædek! Di galggabetet almaken suorgganet. Boakanastet ječaidædek! Di galggabetet almaken suorgganet.

2 Gon. 19, 35.

10. Arvvaladdet! Dat galgga almaken duššen dakkjuvvut. Sardnot ovta sane! I dat galga almaken šaddat. Dastgo minguim læ Ibmel*.

Job 5, 12, 13.

Es. 19, 3. Jer. 19, 7. Matt. 22, 15, 22.

* Immanuel; 7, 7, 14; 8, 8.

11. Dastgo nuft celki Hærra munji, go su gietta doppi muo famoin, ja son cuoigoi muo vagjolæmest dam albmuga gæino mielde, cælkededin:

12. Epet di galga goččot buok dam bahajuonalaš littodæbmen, maid dat almug goččo bahajuonalaš littodæbmen, ja mast dat balla, dast epet di galga ballat ja epet suorgganet.

51, 12.

13. Dam Hærra Sebaot, su galgabetet di bassen adnet, ja son galgga læt din ballo, ja son din suorgatus.

29, 23. 1 Petr. 3, 14.

14. Ja son galgga šaddat basse baikken ja nordastus-gædgen ja værranusa bakten* goabbašagaidi Israel viesoidi, giellan ja gillaren Jerusalem assidi.

Luk. 2, 34.

Rom. 9, 33. 1 Petr. 2, 8.

* d. l. gædgen, man al olmuš guossal.

15. Ja ædnagak sin gaskast galggek guossalet, ja si galggek jorralet ja cuvkkijuvvut, ja si galggek roakkaset ja darvetuvvut.

28, 13.

16. Gurpa duodaštusa gidda, sæilled sane mu mattajegjidam sisa!

17. Ja mon aigom vuorddet Hærra mannai, gi čiekka su muođoi-

des Jakob vieso oudast, ja mon aigom vuorddet su.

Salm. 25, 3. 5. 21; 33, 20; 62, 6.

18. Gæča, mon ja dak manak, gæid Hærra læ munji addam, mi læp mærkkan ja ouddagovvan Israel siste dam Hærrast Sebaotest, gutte assa Sion vare alde.

Ebr. 2, 13. Salm. 9, 12. Joel 3, 22, 26.

19. Ja go si celkkek digjidi: Mannet dokko jabmi manidegji ja diettes olbmai lusa, gudek samaidæk ja muljardek, de celkkek: Igo almug galga mannat dokko su Ibmeles lusa? Galggago olmuš ælle olbmui oudast mannat dokko jabmi lusa?

20. Sadnai ja duodaštussi! — Jos dak æi cælke nuft, dat almug, mast i læk mikkege idēdes guksuid*.

* 58, 8.

21. de manna dat ædnam mietta, sagga vaivveduvvum ja nælgest; ja de dapaturva, go dat nælggo, de dat vašasga ja garrod su gonagasas ja su Ibmeles ja jorget allagasa guvlui,

Salm. 59, 16. Am. 8, 11 j. n. v.

22. ja dat gæčča ædnam guvlui, ja gæča, de læ atestus ja sævdnjadas, baldosævdnjadas, ja mosko sisa læ dat nordastuvvum.

5, 30.

9. Kapittal.

Dak oskolažak galggek ballat Hærrast ja doallat ječaidæsek su sadnai (8, 13, 20), damditi go atestus-aige sævdnjadas i galga alo bistet, mutto Messias galgga boattet nuftgo hærvas čuovgas daidi varnotebmusidi ædnamest; su riegadæme bokte galgga šaddo, illo, frigjavuotta ja rafhe Ibmel olbmuidi oassen šaddat; Ibmelen ja olmajen galgga son vanhurskes radtime bokte dakkat David rika stuora ja agalaš rafhe rikan, 1—7. Ođda einostusa siste, mi læ sardnujuvvum Israel rika vuostai, gulata profeta dasa, atte Hærra dam čævllai-vuoda, gažžarvuoda ja vanhurskesmætomvuoda diti aiggo dam ocatallat loappamættom rangastusaiguim, 8—10, 4.

1. Dastgo i galga sævdnjadvuotta læt dam ædnamest, mast dal

læ atestus; vuostaš aige buvti son* æppegudne Sebulon ædnam bagjeli ja Naftali ædnam bagjeli; mutto dam maņemuš aige bukta son gudne dam bagjeli, gæino bagjeli abe guovlost, ædnam bagjeli dom bældede** Jordana, bakeni Galilea bagjeli***.

* Hærra. ** nuortabælde. *** Bajeb Galilea, ragje-guovillo bakeni vuostai. Matt. 4, 15 j. n. v.

2. Dat almug, mi vagjol sævdnjadasa siste, oaidna stuora čuovgasa; dak, guđek čokkajek jabmem suoivvan ædnam, sin bagjel suonjarda čuovgas. Luk. 1, 79. Es. 60, 1.

3. Don lasetak albmuga, man ilo don ouddal ik læk dakkam stuoresen; si illodek du muođoi oudast, nuftgo lajoi aige illoduvvu, nuftgo dalle avvoduvvu, go salaš juogaduvvu; Salm. 119, 162.

4. dastgo dam noađe gæssa ja dam oalge soabbe, dam gevrijægje soabbe, læk don gaskat doagjam, nuftgo Midian bæive;

Duob. 7, 22 j. n. v. Es. 10, 26; 14, 5.

5. dastgo juokke soattegama, mi læ adnum soađe stoago siste, ja juokke bivtas, mi læ durddom varai siste, galgga bolddujuvvut, dolli biebmom. Salm. 46, 10.

6. Dastgo manna læ migjidi rie-gadam, bardne læ migjidi addujuvvum, ja oaivamušvuotta læ su oalge alde, ja su namma gočču-juvvu oavddon, radde-adden, vægalaš Ibmelen, agalaš aččen, rafhe-oaivamušžan,

Luk. 1, 31; 2, 7. 11. Joh. 3, 16. Rom. 8, 32. Duob. 13, 18. 1 Mos. 49, 10. Mik. 5, 4. Sak. 9, 10. Efes. 2, 14 j. n. v.

7. vai oaivamušvuotta šaddaši stuoresen ja rafhe loappamættosen David truono bagjel ja su gonagasrika bagjel, vai dat nannijuvvuši ja bisotuvvuši rievte bokte ja vanhurskesvuoda bokte, dam rajest ja gidda agalaš aiggai; dam Hærra Sebaot angervuotta galgga dam daktat.

Salm. 8, 7; 72, 5. 7 j. n. v. Dan. 7, 14. 1 Kor. 15, 27. Luk. 1, 32.

2 Gon. 19, 31. Es. 37, 32.

8. Ovtá sane læ Hærra vuolga-tam Jakob vuostai, ja dat galgga vuolas gaččat Israeli.

9. Ja obba almug galgga dam dovddat, Efraim ja Samaria assek, guđek čævllaivuoda ja vaimo goargadvuoda siste celkkek:

10. Lairre-gæđgek læk gaččam, mutto čuppum geđgiguim aiggop mi huksit; morbærmuorak læk čuppjuvvum, mutto sedermuoraid mi aiggop bigjat dai sagjai.

11. Damditi aled Hærra Resin vuostaičuožžoid dam bagjel*, ja dam vašalažaid værjod son,

2 Gon. 16, 7. 9. * Efraim.

12. Syrialožaid ouddabælde ja Filistalažaid maņabælde, ja si borrek Israel dievva njalmin. Buok daina i maca su moarre ruoktot, ja su gietta ain gæigga.

5, 25; 10, 4.

13. Ja almug i jorgid su guvlui, gutte dam cabma, ja dam Hærra Sebaot æi si oca. Jer. 2, 30.

14. Damditi Hærra eritčuočča Israelest oaive ja sæibe, palbme-oavse ja hoaše ovtag bæive.

10, 33; 19, 15. 2 Gon. 17, 3 j. n. v.

15. Vuoras ja arvost adnujuvvum olmai læ oaivve, ja profeta, gutte oapat giellasiid, læ sæibe.

16. Ja dam albmuga oapestægjek læk fillijægjek, ja dak sist, guđek addek ječaidæsek laiddijuvvut, læk lappum. 3, 12. Luk. 6, 39.

17. Damditi i illod Hærra dam nuorra olmai bagjel, ja dam oarb-basi ja dam læskai bagjeli i son armet; dastgo juokke okta dai gaskast læ æppebasse ja dakka bahaid, ja juokke njalbme sardno jallavuoda. Buok daina i maca su moarre ruoktot, ja su gietta ain gæigga.

12. v.

18. Dastgo ibmelmættomvuotta buolla nuftgo dolla; dat loapat bastelis lanjaid ja gaskalasaid, ja dat cakket dam suokkadæmus vuovde, nuft atte dat borgesta allagassi bajas suovvan.

19. Dam Hærra Sebaot moare bokte læ ænam buollatuvvum, ja almug læ nuftgo biebmom dolli; i oktage sæste su vieljas.

20. Ja olmuš gaska olgiš bællai ja nælgo, ja olmuš borra gurot bællai ja i gallan; juokkehaš borra oaže su ječas giedast.

21. Manasse borra Efraim, ja Efraim Manasse; særvvalagai læba soai Juda vuostai. Buok daina i maca su moarre ruoktot, ja su gietta ain gæigga.

12. 17. v.

10. Kapitall.

Assyrialazak galgge nuftgo Ibmel moare gaska-oamek bagadet dam rangaštussi ašalaš Juda; mutto si dattuk sin ævllaivuodastæsek læt ječaidæsek hærran, ja sin jurda læ dušše hævatet buok æra albmugid, dai gaskast maidai Ibmel albmugage, ja rievedet dai ædnamid ja davverid; damditi datto Hærra, go son læ ollasi rangaštam su albmuges sin bokte, jorgidet sin vuostai ja hævatet sin, 5—19. Ibmel albmugest galgga, go rangaštus læ ollašuvvum, dušše ucca jovkuš baccet, ja dat galgga dalle jorggalet ječas Hærra guvllui ja dorvastet aivefal su ala, 20—23. Damditi su almug i galga ballat Assyrialazain; dastgo son galgga farga mænnotet singuim, nuftgo doluš aige Midiantalažai ja Egyptalazaiguim, ja daggo bokte bæstet albmuges sin gæssa vuolde erit; go sin soattevægak læk boattam aibas lakka Jerusalem, de galgga Hærra dam duššadet famolaš æaskemin.

1. Vuoi sigjidi, guđek addek vanhurskesmættom asatusaid ja rakadek vahaglaš čallagid,

5, 23. Mik. 7, 3.

2. erit bigjam varas hæjoid duobmostuolo oudast erit ja rievedam varas vuoiggadvuoda mu albmugam varnotemin erit, vai læskak šaddaše sin salašen, ja stajedam diti oarbbasid.

2 Mos. 23, 6. 5 Mos. 16, 19; 24, 17; 27, 19. Sanel. 18, 5.

3. Mutto maid aiggobetet di dakkat, go ocatallam bæivve lakkana, go hævatus boatta gukken? Gæn lusa aiggobetet di bataret

væke diti, ja gosa aiggobetet di guođdet din hærvasvuodadek?

Sanel. 1, 26. 27.

4. Dat, gutte i gača čibbi ala fangai gaski, galgga gaččat goddatallam olbmui gaski. Buok daina i maca su moarre ruoktot, ja su gietta ain gæigga.

5, 25; 9, 12. 17. 21.

5. Vuoi Assuri, mu moarram rissai! Mu moarre læ soabbe sin giedast.

7, 20.

6. Æppebasse albmug vuostai vuolgamat mon su, ja soja vuostai, man ala mon læm vašest, gočom mon su rievedet sallaša ja stajedet hivvudaga, ja vuolas duolbmat dam nuftgo durde balggai alde.

Salm. 18, 43; 83, 11.

Mik. 7, 10. Vaid. 3, 45.

7. Mutto son, i son oaiveld dam nuft, ja su vaibmo i jurdaš nuft; mutto hævatet læ su vaimo miella ja duššadet albmugid, i harvavaid.

8. Dastgo son cælkka: Æigo mu oaivamužak læk gonagasak buokakrak?

9. Igo læk Kalnoi gævvam nuftgo Karkemisi? Igo Hamati læk gævvam nuftgo Arfadi? Igo Samariai læk gævvam nuftgo Damaskusi?

36, 19; 37, 11 j. n. v.

10. Nuftgo mu gietta læ ollam æppe-ibmeli rikaidi, ja sin čuppjuvvum govak bagjelmanne almake Jerusalem ja Samaria (govaid),—

11. imgo mon dalle galgaše, nuftgo mon læm dakkam Samariain ja dam æppe-ibmeliguim, dakkat damanaga lakai Jerusalem ja dam æppe-ibmel-govaiguim?

12. Ja de galgga dpatuvvat, go Hærra læ ollaštuttam obba su dagos Sion vare alde ja Jerusalemest, de aigom mon ocatallat Assur gonagasa vaimo goarggadvuoda šaddo ja su čävllas čalmi hærvasvuoda;

37, 36. 2 Gon. 19, 35.

13. Dastgo son cælkka: Mu giettam famo bokte læm mon dam

dakkam ja mu visesvuottam bokte, dastgo mon læm jiermalaš; mon sirddim olmuš-šlajai ragjemærkaid, ja sin davverid læm mon spægjam, ja nuftgo vægalaš vuolas nordastim mon daid, guđek boaššomusast čokkajegje,

14. ja mu gietta oli olbmui obmudagaidi nuftgo loddebæssai, ja nuftgo olmuš čoagga guđđujuvvum monid, læm mon čoaggam obba ædnama, ja i læm oktage, gutte likkati soajas daihe rabasti su njunes ja civkadi.

15. Ramadallabai akšo dam vuostai, gutte daina čuoppa, daihe dakkago saha ječas stuoresen dam vuostai, gutte daina sahe? Aito dego soabbe livšaši dam, gutte dam bajed, dego astatak bajedifči dam, gutte i læk muorra*!

* olmai, gæn gieđast dat læ.

16. Damditi galgga Hærra, dat Hærra Sebaot, vuolgatet ravččadavda su buoiddaki gaski, ja su hærvasvuoda vuolde galgga cakkat buollem nuftgo dola buollem.

17. Ja Israel čuovgas galgga šaddat dollan, ja dam basse lievdiden, ja dat galgga buollet ja loapatet su bastelis lanjaid ja su gaskalasaidd ovtag bæive. 9, 18.

18. Ja su vuovde ja su šaddolaš ædnam hærvasvuoda galgga son loapatet, sikke sielo ja rubmaša*, ja dasa galgga gævvat nuftgo buoccai, gutte sodna. * ollasi ja aibas.

19. Ja bacatas su vuovde muorain galgga mattet lokkujuvvut; barnaš mataši daid bajas čallet.

20. Ja de galgga dapaturvat dam bæive, de æi galga Israel bacatas ja Jakob vieso bađđarak šatan bissot dorvastæmest su ala*, gutte časki dam, mutto si galggek dorvastet Hærra ala, gutte læ Israel basse, duottavuodast.

* Assur, 2 Gon. 16, 7.

21. Bacatas galgga ječas jorgalet, Jakoba bacatas, dam vægalaš Ibmel guvllui.

22. Dastgo vaiko vela du al mug, o Israel, læ nuftgo abe sad dok, de galgga goitge dušše bacatas dast jorgalet ječas; duššendakkujubme læ nannoset arvaluvvum, vanhurskesvuoda* dultve.

Rom. 9, 27.

* Ibmel rangaštægje vanhurskesvuotta.

23. Dastgo duššendakkujume ja nannoset arvaluvvum duomo ollašutta Hærra, dat Hærra Sebaot, gasko buok ædnama. 28, 22.

24. Damditi, nuft cælkka Hærra, dat Hærra Sebaot: Ale bala, don mu albmugam, gutte læk asamen Sionest, Assurest, go son časka du astatagain ja bajed su soabbes du bagjel Egypten lakai!

25. Dastgo ain læ oanekis aigge, de læ mu ædnadubme nokkam, ja mu moarre jorget sigjidi* hævvanæbmen.

* Assyrialazažaidi.

26. Ja dat Hærra Sebaot galgga spaikkot spiča su bagjel, nuftgo dalle go son časki Midian Oreb bavte guorast, ja su soabbe galgga læt abe bagjel, ja son galgga dam bajedet sæmma lakai, go Egyptenest. Duob. 7, 19—25. Es. 9, 4.

2 Mos. 14, 16 j. n. v.

27. Ja de galgga dapaturvat dam bæive, de galgga su noađde gaiddat du oalge alde, ja su gæses du čæbetest, ja gæses galgga gaikkanet dam buoiddevuoda diti*.

* Dat varraivuotta, maina Hærra buristsivdned Israela.

28. Son boatta Ajat bokte, manna ouddan Migron čađa; Mikmas duokkai adda son su galvoides vuorkai.

29. Si mannek baskadasa čađa. Geba* galgga læt min igjasagje. Rama doargesta, Saula Gibeabata. * nuft si celkkek.

30. Bargo allaget, don Gallim neidda! Vuttivalde, Laisa! Varnotes Anatot!

31. Madmena batara; Gebim assek sirddek galvoidæsek hoapost.

32. Dam bæive vela son bisso čuožžomest Nobest; de jorggal son su giedas Sion nieida vare vuostai, Jerusalem dieva vuostai.

33. Gæca, Hærra, dat Hærra Sebaot, erit čuoppa daid lastajis ovsid hirbmadlaš famoin, ja dak šodbis, skoččajægje muorak čupjuvuvjek vuolas, ja dak allagak šaddek vuollegažžan. Am. 2, 9.

34. Ja dat sukkis vuovdde njaskujuvvu vuolas ruvdin, ja Libanon gačca famolaža* oudast.

* d. l. Hærra.

11. Kapittal.

Profeta gulata ain vela, atte Messias galgga riegadet Isai sogast, mi dalle galgga læt hægiovutti vugjom, atte Bassevuoigna galgga orrot su bagjelist ja addet sudnji buok su hærvas addaldagaides, ja atte son galgga vanhurskesvuodain raddit, man šaddo galgga læt Ibmel dovdo erinoamaš valljogasvuotta ja olles rafhe obba ædnam mietta, 1—9. Buok bakenlaš albmugak galggek dalle čoagganet su birra, 10. Dam aige galgga Hærra lonestet Israel bacatasa, čokkit dam juokke guovlost, loapatet buok soapmættomvuoda dam gaskast ja addet dasa vuoto buok dam vašalažai bagjel, 11—16.

1. Ja oakse galgga boccidet Isai jalgnast, ja itto su ruottasin galgga guoddet šaddo.

4, 2. Am. 9, 11. Ap. dag. 13, 22, 23.

2. Ja Hærra Vuoiḡḡa galgga orrot su bagjelist, visesvuoda ja jierme vuoiḡḡa, rađe ja gievrravuoda vuoiḡḡa, Hærra dieđo ja balo vuoiḡḡa. 61, 1. Matt. 3, 16. Es. 9, 6.

3. Ja su buoremielalašvuotta galgga læt Hærra balloi, ja i son galga dubmit dam mielde, maid su čalmek oidnek, ja i cækket vuoiḡḡadvuoda dam mielde, maid su bæljek gullek, Salm. 72, 1 j. n. v. Joh. 2, 25.

4. mutto son galgga dubmit daid hæjoid vanhurskesvuodain ja cækket vuoiḡḡadvuoda njuoḡḡadvuodain daidi lojes olbmuidi ædnam alde, ja son galgga časket

ædnama su njalmes rissin ja goddet dam ibmelmættoma su boksamides vuoiḡḡanasain. Job 4, 9.

Es. 49, 2. Hos. 6, 5. 2 Tes. 2, 8.

5. Ja vanhurskesvuotta galgga læt su alemi boagan, ja oskaldasvuotta su spirrali boagan.

59, 17. Efes. 6, 14.

6. Ja gumpe galgga orrot labba lutte, ja pardar vællat gice baldast, ja galbbe ja dat nuorra legjon ja buoides oamek galggek orrot ovtast, ja ucca barnaš galgga daid vuojetet.

65, 25. Job 5, 23.

Esek. 34, 25. Hos. 2, 18.

7. Ja gussa ja guovčca galggaba ovtast guottot, sodno čivgak galggek vællat baldalagai, ja legjon galgga borrat avjid nuftgo vuoksa.

8. Ja njamme manna galgga dukkuraddat mirkolaš gærbmaša biejo baldast, ja basiliska biejo bagjel galgga botkituvvum manna geiggit su giedas.

9. I oktage galga maidege bahaid dakkat ja i oktage billašuttet maidege obba mu basse vare aldege; dastgo ænam læ dievva Hærra dieđost, nuftgo čacce gokča abe bodne.

Salm. 2, 6; 15, 1; 24, 3.

Hab. 2, 14.

10. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive: Isai ruotas-ido lusa, mi čuožžo nuftgo soattelævga olmuššlajaidi, galggek bakenlaš albmugak viggat mannat, ja su vuoiḡḡastamsagje galgga læt hærvasvuotta.

v. 1. Rom. 15, 12. Alm. 5, 5. Joh. 1, 14.

Sak. 2, 15.

11. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, (de galgga Hærra fastain, nubbe gærde, geiggit su giedas fidnim varas aldses bacatasa su albmugestes, mi galgga baccet Assyriast ja Egyptenest ja Patrosast ja Ætiopiast ja Elamest ja Sinearest ja Hamatest ja abe sulluin. 10, 21. Sef. 2, 9. Esek. 29, 14.

12. Ja son galgga bajedet soattelævga albmugidi ja čokkit Israel bađdarid ja čoaḡḡet Ju-

da bieđganam olbmuid ædnam njälje čiegast. 62, 10.

13. Ja Efraim gađašvuotta galga gaidat, ja dak, guđek bakkijek Juda, galggek hävatuvvut; Efraim i galga gađašet Juda, ja Juda i galga bakkit Efraim.

14. Ja soai galggaba säivvot* Filistalažai oalge ala oarjas guvlui; ovtast galggaba soai spægjat bævča manaid; Edom ja Moab ala galggaba soai bigjat gieđasga, ja Amon manak galggek šaddat sodnoidi gulolažžan.

* nuftgo gazzaloddek.

15. Ja Hærra galga bigjat Egypten abe luovta garrodusa vuollai ja gäivvot su gieđas dæno* bagjel su hoppus dalkines, ja son galgga časket dam čieččan jokkan, nuft atte olmuš oažžo mannat dam rasta goikke gabmagi. 2 Mos. 14, 22. Sak. 10, 11. * Euftrat.

16. Ja de galgga læt rakaduvvum balges su albmug bacatassi, mi galgga baccet Assyriast, nuftgo læi Israeli dam bæive, go dat manai bajas Egypten ædnamest. 11. v. 2 Mos. 14, 29 j. n. v. Mik. 7, 15.

12. Kapittal.

Profeta sardno dam birra, moft Ibmel almug, go dat læ ožžom dam loppe-
duvvum bestujume ja iloin navdaša dam šaddo, galgga gittet ja maidnot Hærra dam oudast, 1—6.

1. Ja don galgak cælkket dam bæive: Mon gittam du, Hærra, go don legjik suttas mu ala, mutto du moarre macai ruoktot, ja don jedđijik muo. 11, 11. j. n. v.

2. Gæča, Ibmel læ mu bestujubme, mon læm oagjebas ja im bala; dastgo dat Hærra Hærra læ mu gievrravuotta ja gitoslavla, ja son šaddai munji bestujubmen. 2 Mos. 15, 2. Salm. 118, 14.

3. Ja di galggabetet goäivvot čace iloin bestujume agjagin.

32, 15; 44, 3; 55, 1. Joel 3, 1. Joh. 4, 14; 7, 37 j. n. v. Ap. dag. 2, 1 j. n. v.

4. Ja di galggabetet cælkket dam bæive: Gittet Hærra, čurvvot su nama, dieđeteket albmugi gaski su dagoid, gulateket, atte su nama læ aleduvvum! 1 Muitt. 16, 8. Salm. 105, 1.

5. Lavllot Hærrai maidnoma, dastgo härvas dagoid læ son dakkam! Šaddus dat dieđetubmai obba ædnam ala! Salm. 47, 7.

6. Čurvvot allaget ja avvodeket, di Sion assek, dastgo stuores læ Israel basse din gaski!

Sef. 3, 14 j. n. v. Sak. 9, 9.

13. Kapittal.

Profeta gulat Babel duššadume Hærra moare gaska-omi, Medalažai, bokte, muittal dam stuora varnotesvuoda birra, mi dalle galgga boattet dam bagjeli ja obba dam ibmelmættom ædnam bagjeli, ja einosta, atte Babel galgga šaddat nuftgo Sodoma ja šaddat aibas avdđemen, 1—22.

1. Sakka Babel bagjel, maid Esaias, Amos bardne, oini.

21, 1 j. n. v. Jer. 50, 1 j. n. v. 51, 1 j. n. v.

2. Ceggijeket lævga baljes vare ala, bajedeket sigjidi jiena, sevvet gieđain, vai si mannek sisa vækkavaldalažai portai raige!

3. Mon læm goččom mu basotuvvumidam ja ravkkam mu gievräidam mu moarram balvvalussi, mu goarggadet avvodegjidam.

4. Gula! Jubma vari alde nuftgo stuora albmugest! Gula! Ruoškas čoagganam olmuš-slajai rikain! Dat Hærra Sebaot rakadalla soattevæga.

5. Si bottek gukkalmas ædnamest, alme ravdast, Hærra ja su moare gaska-oamek, hävatam diti obba ædnama.

6. Holvvot! Dastgo Hærra bæive læ lakka; dat boatta nuftgo hävatus dam buokvægalažast.

7. Damditi njurrek buok gieđak, ja juokke olbmu vaibmo sudda.

Nah. 2, 11. Jos. 7, 5.

8. Ja si suorgganek; avtak ja bakčasak doppijek sin, nuftgo rie-gadatte nisson mallaguššek si; dievva suorgganemest gečček si, gutteg guoimes ala, nuftgo dolla cakkestek sin muođok.

Salm. 48, 7.
Es. 21, 3. Jer. 4, 31. Hos. 13, 13.
Mik. 4, 10.

9. Gæča, Hærra bæivve boatta, hirbmad ja dievva tuttost ja buolle moarest, dakkam varas ædnama mæccen ja erit sikkom varas dam suddolažaid dast;

34, 8. Salm. 104, 35.

10. dastgo alme nastek ja dam orionak* æi galga addet sin čuovggasæsek baittet; bæivaš læ sævdnjad su bagjanedines, ja manno i galga addet su čuovggases suonjardet.

* baitte nastegovak, Job 9, 9.

50, 3. Esek. 32, 7. Am. 5, 8.
Joel 2, 10; 3, 4. 20. Matt. 24, 29.
Mark. 13, 24. Luk. 21, 25.

11. Ja mon aigom ocatallat ædnamrika dam baha diti ja daid ibmelmættomid sin værredagoi diti, ja mon aigom loapatet dai goarggadi čævllaivuoda ja vuoledet vækavaldalažai goarradvuoda.

2, 11. 17; 5, 15.

12. Mon aigom olbmuid dakkat harvebun go fines golle ja olbmuid harvebun go golle Ofirest.

1 Gon. 9, 28. Job 28, 16.

13. Damditi aigom mon dorgidattet alme, ja ænam galgga libaidemin fallit su sajestes bajas dam Hærra Sebaot sutto diti ja su buolle moare bæive.

Nah. 1, 5. Alm. 6, 14.

14. Ja de galgga dapaturvat: Nuftgo doarreduvvum godde ja nuftgo savcak, maid i oktage čokke, galggek si jorgetet, juokkehaš su olbmuides lusa, ja bataret, juokkehaš su ædnamasas.

15. Juokkehaš, gutte gavnatalla, galgga čadačuggijuvvut, ja juokkehaš, gutte doppitalla, galgga gaččat mieke bokte.

16. Ja sin ucca manačak galggek cuvkkijuvvut sin čalmi oudast; sin viesok galggek spegjuuvvut,

ja sin nissonak hæppasuttujuvvut.

2 Gon. 8, 12. Salm. 137, 9. Alm. 2, 23.

17. Gæča, mon bajasbovtam sin vuostai Medalažaid, guđek æi fuolla silbast æige halid gollai,

18. ja sin davgek cuvkkijek barnačid, ja hæggasaddo bagjeli æi si arkalmaste, ja manaid sin čalbme i armoštala.

16. v. Nah. 3, 10.

19. Ja Babeli, rikai čigņi, Kaldealažai čævllas hervvi, galgga gævvat, nuftgo dalle go Ibmel hævati Sodoma ja Gomorra.

1, 9.

1 Mos. 19, 25. Jer. 49, 18; 50, 40.

20. Dat i galga agalaš aiggaige bagjanet, ja sogast sokki i galga dast assujuvvut, ja i galga Arabia-laš dast goadastallat, æige galga baimanak diktet ælosek dast livvadet.

21. Mutto bakteskulfek galggek dast orrot, ja dam viesok galggek læt dievva igjaloddin, ja struzza-loddek galggek dast assat, ja guolggas ruomek galggek dast birra njuikodet.

34, 13 j. n. v.

Jer. 50, 39. Sef. 2, 14. Alm. 18, 2.

22. Ja mæcce-bædnagak galggek holvvot dam avddem ladin, ja šakalak oaže havskotallam šloatai siste, ja lakka læ dam aige boattem, ja dam bæivek æi galga maņeduvvut.

14. Kapittal.

Babel galgga gaččat, dainago Hærra datto arkalmastet su albmuges bagjeli, gagjot dam dam atestusast erit ja doalvvot dam dam ædnami ruoktot, 1. 2. Dat lonestuvvum Israel galgga dalle lavllot bilkkadus-lavllaga Babel gonagasa bagjel, gæn garra isedvuotta buok albmuđi bagjel dal læ nokkam; son, gutte su čævllaivuodastes datoi læt Ibmel lakasaš, galgga mannat vuolas jabmi aibmoi, ja su jabma rumaš galgga orrot havdaduvvukættajen, ja su sokka galgga duššaduvvut, 3—21. Maņemužži gærdotuvvu einostus Babel olles duššadume birra, 22. 23. — Hærra arvvalus bisso nanosen, atte Assyrialazačak galggek gaččat dam basse ædnamest, ja Ibmel almug daggo bokte gagjuuvvut sin gæsast erit, 24—27. — Filistalazačak, guđek

avvodek, damditi go si læk Israel gæssa erit suppin, galggek fastain boattet dam vuollai ja šaddat stuora hættai; mutto dam vaivveduvvum Israeli galgga burist gævvat, 28—30. Si galggek maidai bagaduvvut hirbmadlaš vašalažast, gutte nuorttan boatta (Assyrialožain); mutto Israel læ oagjebas su Ibmeles haldost, 31. 32.

1. Dastgo Hærra galgga armetet Jakob bagjeli ja fastain valljit Israela ja orrotet sin sin ædnami, ja amas olbmuk galggek sigjidi særvvat ja adnet ječaidæsek Jakoba vieso lusa. 56, 3. 6 j. n. v.

2. Ja olmuš-šlajak galggek sin valddet ja doalvvot sin sin baikkai, ja Israel viesso galgga oažžot sin oabmenes Hærra ædnamest, balvvalægjen ja balvvalægje-nissonen, ja si galggek dal adnet daid giddagasast, guđek læk adnam sin giddagasast, ja radđit sin vækkavaldažaidæsek bagjel. 61, 5.

3. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, go Hærra rabed dudnji mašo du bakčesest ja du balost ja dam garra balvvalusast, man vuolde don naggijuvvik balvvallet,

4. de galgak don bajedet dam bilkkadus-lavllaga Babel gonagasa bagjel ja cækket: Moft vækka-valdalaš læ nokkam, moft golle gaibedægje gavpug læ nokkam?

5. Hærra læ cuovkas doagjam ibmelmættomi soabbe, radđijegji soabbe, 9, 4.

6. mi časki olmuš-šlajaid suttost alma hæitekættai, mi njuvdi olmuš-šlajaid moarestes doarradallamin alma sæstekættai.

7. Buok ænam vuoiṇad, læ mašost; olbmuk jiednadišgottes avvočuorvvomin.

8. Maidai sypres-muorak illodek du diti, Libanon sederak: Dam aige rajest, go don vællak dast, de i goarṇo oktage čuoppe bajas min lusa.

9. Jabmi aibmo daggo vuollen šadda rafhetesvutti du diti, vuo-

staivalddem diti du, go don boađak; dat bokta du diti jamekid, buok ædnam oaivamužaid; dat satta buok albmugi gonagasaid bajas čuožželet sin trunoinæsek.

10. Si sardnogottek buokak ja celkkek dudnji: Don læk maidai famotuvvam, nuftgo mi; don læk saddam min lakasažžan.

11. Vuolas nordastuvvum jabmi aibmoi læ du hærvasvuotta, du harpai jurram; du vuollai læ læčuuvvum sagje suovsain, ja du govčas læk mađok. Job 21, 26.

12. Moft læk don almet vuolas gaččam, don suonjardægje naste, don idđedesgukso bardne? Moft læk don vuolas čuppjuuvvum ædnami, don, gi vuolas časkik olmuš-šlajaid? Matt. 11, 23.

13. Ja don, don celkkik du vaimostad: Albmai aigom mon bajas goarṇot, Ibmel nasti bagjeli aigom mon ceggit mu trunnom, ja mon aigom čokkanet čoagganamvare ala dam olgomuš daven; 2 Tess. 2, 4. Salm. 48, 3.

14. mon aigom goarṇot bajas balvai čokai bagjeli, mon aigom dakkat ječčam dam alemusa lakasažžan.

15. I nuft, jabmi aibmoi galgak don vuolas nordastuvvut, havde čiegnakæmus bodnai. 2 Pet. 2, 4.

16. Dak, guđek du oidnek, galggek gavkkat du ala, gæččat du ja cækket: Lægo dat dat olmai, gi doargestatti ædnama, libaidatti gonagasrikaid,

17. gutte dagai ædnamrika nuftgo mæccen ja vuolas gaikoi gavpugid, gutte i luoittam su fangai-des ruoktot?

18. Buok albmugi gonagasak, buokakrakkan, si vællajek gudnin, juokkehaš su viesostes;

19. mutto don, don læk dokko suppjuuvvum alma havddai boadekættai, nuftgo fastes oakse, — gokčuuvvum goddatallam olbmuin, guđek læk mikin čadačuggijuvvum,

don boa-jamekid, dat satta id bajas k. uokak ja k maidai don læk

um jabuotta, du i læ læ, ja du Job 21, 26. st vuolas je naste, e? Mofum ædnak olmuš-att. 11, 23. c du vaimon bami bagjeli trunnom, eoagganuš dav- Salm. 48, 3. qot bajas n aigom usa laka-

oi galgakt, havde 2 Pet. 2, 4. nek, galgæt du ja olmai, gi idatti go-

rika nuft-ikoi gav- u fangai- onagasak, k gudnin,

æk dokko ai boade- e, — gok- olmuin, gijuvvum,

gudek suppijuvujuk vuolas gædgehavddai, — nuftgo duolmatallam rabbe.

20. Ik don! galga okti ovtastattu-juvut singuim havddadume bokte, dastgo du ædnamad læk don duššadam, du olbmuidad læk don sorbmim; værredakki nalle i galga namatuvvut agalažat.

21. Rakadeket su barnidi njuovvam-bænka sin vanhemi bahadago diti! Æi si galga čuožželet ja valddet ædnama oabmenæsek ja dævdet ædnamrika gavpugiuim.

22. Mon aigom čuožželet sin vuostai, cælkka dat Hærra Sebaot, ja mon aigom duššadet Babelest nama ja bacatasa, manaid ja manai manaid, cælkka Hærra.

23. Ja mon aigom dakkat dam sagge-spine obmudakkan ja čaccladdon, ja mon aigom suopalastet dam erit hævatusa suopalin, cælkka dat Hærra Sebaot.

24. Dat Hærra Sebaot læ vurdnom ja cækkam: Duodai, nuftgo mon læm jurdašam, nuft galgga šaddat, ja maid mon læm arvvalam, dat galgga nanosen bissot,

25. atte mon datom cuovkas doagjet Assura mu ædnamestam, ja vuolas duolbmat su mu vardam alde, ja su gæses galgga sist gaiddat, ja su noadde galgga gaiddat sin oalgest erit.

26. Dat læ dat arvvalus, mi læ arvvaluvvum buok ædnam bagjel, ja dat læ dat gietta, mi gæigga buok albmugi bagjel;

27. dastgo dat Hærra Sebaot læ dam arvvalam, ja gi dakka dam duššen? Ja su gietta læ dat, mi gæigga, ja gi satta dam ruoktot maccadet? 43, 13.

28. Gonagas Akasa jabmem jage daptuvai dat sakka: 40, 15.

2 Muit. 28, 27.

29. Ale illod, obba don Filistalažai ænam, dainago su soabbe, gutte du cabmi, læ cuovkas dogjuvuvum! Dastgo garbmaša ruot-

tasest galgga basiliska olgus vuolget, ja dam šaddo læ girdde serafgærmas*.

2 Muitt. 28, 18.

2 Gon. 18, 8. Jer. 47, 1 j. n. v.

Esek. 25, 15 j. n. v. * 4 Mos. 21, 6.

30. Ja dak hæjomusak dai hæjoi gaskast galggek gavdnat valljogas biemo, ja dak vaivašak vuoinadet oagjebassan, ja mon aigom jame- tet du ruottasa nælge bokte, ja du bacatasa galgga son* goddet.

* vašalaš, 29. v.

31. Holvo, don portta! Luoima, don gavpug! Hærdotuva, obba don Filistalažai ænam! Dastgo davven boatta suovva, ja su* vægai gaskast i læk oktage bacadægje.

20, 1. * vašalaža.

32. Ja maid galgga olmuš vastedet bakenlaš albmuga airrasidi? — Atte Hærra læ vuodđodam Siona, ja dast gavdnek su albmuga varnotæmek suoje.

Salm. 87, 1.

15. Kapittal.

Moab su oaiuve-gavpugidesguim galgga duššaduvvut, obba ædnam mietta galgga čuogjat hættejiedna, ja almug galgga bataret; mutto vela ain læ boattemen odđa ja stuoreb duššadæbme, 1—9.

1. Sakka Moab bagjel. Duodai, ovta ijast Ar-Moab hævatuvvu, duššaduvvu; duodai, ovta ijast Kir-Moab hævatuvvu, duššaduvvu.

Jer. 48, 1 j. n. v. Sef. 2, 9.

2. Olbmuk gorgjuk bajas vissui* ja Diboni dievai ala čierrom diti; Nebo ja Medeba alde galgga Moab holvvot; juokke oaiuve læ baljes, juokke skavčča erit čuppjuvuvum.

* æppe-ibmel-tempel. 4 Mos. 21, 30.

Jer. 48, 37. Esek. 7, 18.

3. Dam balggai alde birrasek čadnek si sækaid; dam daki ja dam balggai alde galgga buok holvvot ja golgkat dokko ganjalen.

4. Ja Hesbon luoibma ja Elale, gidda Jahasi gullu sin jiedna; dam-diti vaiddalek Moaba soatte-olbmak, su* siello læ hugjosam.

* Moaba. 4 Mos. 21, 23. 26. Jer. 48, 34.

5. Mu vaibmo luobma Moab bagjel, dam batarægjek ollijek gid-da Soar, dam golmajakkasaš guigo, ragjai; dastgo Luhita gorgnitaga mielde gorgnuk si čierromin, gæino alde Horonaimi bajas bajedek si hævatusa luobmama;

¹ Mos. 19, 22. Jer. 48, 5.

6. dastgo Nimrim čacek šaddek mæccen, dastgo rasek læk goldnam, urttasak læk nokkam, i šatan læk mikkege ruodnasid.

Jer. 48, 34.

Salm. 107, 33 j. n. v.

7. Damditi guddek si dam, mi læ sestujuvvum, maid si læk aldse-sæsek fidnim, ja maid si læk čoag-gam, siedgajogača* rasta.

* Moaba lula bæle ragje.

8. Dastgo luobmam manna birra Moaba ragjemærkai mielde; gid-da Eglaimi olla dam holvvom, ja Beer-Elimi dam holvvom;

⁴ Mos. 21, 16 j. n. v.

9. dastgo Dimon čacek læk dievva varast; dastgo mon aigom diktet vela ain æmbo Dimon bag-jeli boattet, legjona Moab bač-čari bagjeli ja ædnam bacatasa bagjeli.

16. Kapittal.

Moabitalažak nevvujuvvujek vuollanet Juda vuollai, 1. Hædestæsek si galggek bivddet væke Judast, man truono alde laðes ja vanhurskes gonagas dalle galgga čokkat oagjebasat, 2—5. Moaba čævllaiuotta læ sivvan Moaba lossis duššadubmai, mi visubut čilggi-juvva ja muittaluvvu læmen juo sagga lakka boattemen, 6—14.

1. Vuolgateket ædnamhærrai daid sudnji gædnegas labbaid Selast mæce čađa Sion nieida varrai!

² Sam. 8, 2. ² Gon. 3, 4.

2. Ja de galgga dapaťuvvat: Nuftgo loddek, mak birra girddek, nuftgo čivgak, mak bæsest erit læk agjujuvum, galggek Moab nieidak læt Arnon suvdašam-sajin.

3. Addet rađe, rabedeket nævo! Divte du suoivvanad bæivve-guovd-del læt dego igja! Čiega erit ag-

jujuvum olbmuid, ale bæte batarægje!

4. Divte mu erit agjujuvum olbmuid oažžot igjasaje luttad! Læge Moabi čiekkasagjen hævatægje oudast! Dastgo dat væk-kavaldalaš dušša, hævatus nokka, givsedægjek javkkek erit ædnam-est.

5. Ja truonno nannijuvvu arkalmastenvuođa bokte, ja okta galgga čokkat dam alde oagjebasat David goađest, okta, gutte dubme ja bivdda vuoiggadvuođa ja læ hoapost vanhurskesvuođa manjai.

6. Mi læp gullam Moaba goarradvuođa birra, — sagga goarrad læ dat, — (mi læp gullam) dam čævllaiuotta ja dam goarradvuođa ja dam goarggadvuođa birra, dam duššalaš rampastallam birra.

7. Damditi galgga Moab holvot Moab bagjel, buok galgga holvot; Kir-Hareseta vidnemuorjegakoi bagjel galggabetet di suoket, aibas hærdotuvvam.

8. Dastgo Hesbon ædnamak læk goldnam, (goldnam læ) Sibma* vidnemuorra; dam buorek suorgek vuolas njeidde albmugi radđijegjid**; dak olle gidda Jaeser ragjai, dak čagjadadde mæccai; dam oavsek læbbanegje, manne dokko abe rasta.

* Sibma læi Hesbon lakka. **garetutte sin, nuft atte si garrem oaivest gačče.

⁴ Mos. 21, 32; 32, 3.

9. Damditi čierom mon Jasera čierromin Sibma vidnemuora bagjel, laktadam du mu gadnjali-danguim, Hesbon ja Elale! Dastgo du šaddočuoppam ja du gordnečuoppam bagjel boatta avvočuorvvom*.

¹⁵, 4. Jer. 48, 32. * vašalažai.

10. Ja illo ja avvo valldujuvvu erit dam šaddolaš ædnam-est, ja vidnegardi siste i čuoja illolavllom ige avvočuorvvom; i oktage duol-

ma vine boččemgari siste; avvo-
čuorvoma* divtam mon nokkat.

Jer. 48, 33. *šaddolaš čavča diti.

11. Damditi šoavva mu siskeluš
Moab diti nuftgo sitar, ja mu
vaibmo Kir-Heres diti.

15, 5. Jer. 48, 36.

12. Ja de galgga dpatuvvat.
Go Moab læ oudandivvom ječas
ja vaibbadam ječas dieva ala, de
dat manna dokko su basse baik-
kasis rokkadallam varas*, mutto i
doaimat maidege.

*su æppe-ibmeles Kamos. 4 Mos. 21, 29.
1 Gon. 11, 7.

13. Dat læ dat sadne, maid
Hærra doule læ sardnom Moab
vuostai. 4 Mos. 24, 17. Am. 2, 1 j. n. v.

14. Mutto dal sardno Hærra ja
cælkka: Ouddal golma jage, daggari
go bæivvebalkolaža jagek læk, galg-
ga Moaba hærvassvuotta adnujuv-
vut hægjon, vaiko dast læ galle
stuora olmuš-joavkko, ja bacatas
galgga dast læt, aibas ucce, i eisige
stuores.

17. Kapittal.

Profeta gulata, atte dat littodam ri-
kaguovtos, dat Syrialaš ja dat Israelita-
laš, galggaba duššaduvvut Assyrialažai
bokte, 1—3; Israelest galgga dam duš-
šadume bokte dušše aibas ucce jovkuš
baccet, 4—6. Rangaštus galgga sattet
Israela jorggalet ječas Hærra guvllui;
dastgo dat, atte si læk jorgidam su
bælest erit ja dokko addam ječaidæsek
æppe-ibmelbalvalussi, læ sivvan sin oa-
setesvutti, 7—11. Dat stuora ja hirb-
madlaš Assyrialaš soattevækka, man bokte
Hærra læ rangaštam Israela, galgga
fakkistaga ja čalmeravkkalæme boddast
Hærrast duššaduvvut, 12—14.

1. Sakka Damaskus bagjel. Gæ-
ča, Damaskus i galga šatan læt
gavpug, ja dat galgga šaddat čievrra-
čobman. 7, 1 j. n. v. Jer. 49, 23 j. n. v.
Am. 1, 3 j. n. v.

2. Aroer gavpugak guđđujuv-
vujek; ælok valddek daid orotak-
kanæsek, ja dak livvuk dasa, ja i
oktage læk, gutte daid suorgat.

3. Ja ladne galgga nokkat Ef-

rimest ja gonagasvuotta Dama-
skusest ja dam æra oasest Syriast;
sigjidi galgga gævvat, nuftgo Israel
manai hærvassvutti, cælkka dat
Hærra Sebaot.

4. Ja de galgga dpatuvvat dam
bæive, de galgga Jakoba hærvass-
vuotta šaddat uccen, ja dam oaže
buoiddevuotta galgga sodnat.

5. Ja de galgga gævvat, nuftgo
dalle go muttom doppe daid cæg-
gajægje gornid, ja su gietta čuoppa
gordne-oivid, ja de galgga gævvat,
nuftgo dalle go muttom čoagga
gordne-oivid Refaim vuomest.

13, 12; 24, 13.

6. Ja mannelajok galggek dasa
baccet, nuftgo dalle go olmuš vuolas
cabma olljomuora šaddoid; guokte,
gollma muorje bajemussi gierragi,
njællje, vitta dam šaddolaš muora
ovsidi, cælkka Hærra, Israel Ibmel.

7. Dam bæive galgga olmuš
gæččat su sivdnedægjes guvllui, ja
su čalmek galggek gæččat dokko
Israel base guvllui;

8. ja i son galga gæččat dokko
altaridi, su gieđaides dagoidi, ige
gæččat dasa, maid su suormak læk
dakkam, i Astarte-bazidi ige bæi-
vaš-bazidi.

2, 8. 3 Mos. 26, 30.

9. Dam bæive galggek dam*
nana gavpugak šaddat nuftgo dak
guđđujuvum baikek vuovde siste
ja čoroi alde, maid si guđđe Is-
rael manai diti, ja dat** galgga
šaddat mæccen.

* Israela. ** ænam.

10. Dastgo don vajaldattik du
bestujumad Ibmela, ja du gievr-
ravuođad bavte ik don muittam;
damditi gilvak don havskajes gilv-
vagid ja bijak amas vidnemuoraid
dasa.

Salm. 106, 21.

Jer. 2, 32; 18, 15. Hos. 8, 14.

11. Dam bæive, go don gilvak,
de aidok don dam birra, ja iđde-
dest satak don du gilvvagidad liidid
adnet; bataram læk lajok davda
bæive, ja bavčas læ buoredmættom.

12. Vuoi! marra ollo albmugin!

Nuftgo abe marra maraidek si. Ja slabma olmuš-šlajain! Nuftgo famolaš čaci slabma šlamaidek si. 36, 1 j. n. v. 2 Gon. 18, 13 j. n. v. Salm. 93, 3. 4.

13. Olmuš-šlajak šlamaidek nuftgo ollo čaci slabma; mutto son bælkkä daid, ja dak batarek gukkas erit, ja dak erit agjujuvujek nuftgo avnak vari alde biega oudast ja nuftgo rippaborgga ramadaga oudast. Salm. 65, 8; 89, 10.

14. Äkkedes aige, gæča, de læ suorgganæbme; ouddal idđed de i læk son šatan æmbo. Dat læ min rievvari oasse, min stajedegji vuorbbe. 14, 25, 37, 36 j. n. v. 2 Gon. 19, 35 j. n. v.

18. Kapittal.

Dak gukkalmas Ätiopalažak, guđek varotek ječaidæsek šaddat fallituvvut Assyrialožain, ja guđek damditi læk hui doaimai alde, darbašek dušse vuorddet, maid Hærra galgga dakkat, 1—3. Dastgo son galgga, go rievtes aigge boatta, duššadet Assyrialoš soattevæga, 4—6. De galggek Ätiopalažak gudnijattet Hærra nuftgo danen duotta Ibmelen, 7.

1. Gula, ænam šuvaidægje soajiguim*, mi læk dom bældæ Ätiopia jogai,

* dievva šlamaidægje soattevægain.

2. mi vuolgatak sadnedoalvvoid abe* mielde ja hoasševadnasi siste čaci mielde! Mannet, di gepišis sadnedoalvok, ovta bævrekis ja šelggis albmug lusa, hirmos albmug lusa, mi læ dom bældæ dam albmuga, daggar albmug, mi oktelassi adna mittobadde** ja duolbma vuolas, man ædnam čađa jogak mannek.

* Niledædno. **mi mittobaddin mitteda, mi galgga duššaduvvut.

2 Gon. 21, 13. Es. 34, 11.

3. Buokak di ædnamrika assek ja ædnam orrok! Go soattelævgga bajas bajeduvvu vari ala, de geččet, ja go basunin čuojatuvvu, de gulddaleket!

4 Mos. 10, 9. Jer. 4, 5; 6, 1.

4. Dastgo nuft celki Hærra

munji: Mon aigom læt jaska ja gæččet mu vistestam, go bakka goardda bæivadak-bæive, go balvva suoldnod lagjobaka barast.

5. Dastgo ouddal lajoi, go liđi aigge læ nokkam, ja lieđte šadda laddam muorjen, de son erit-čuoppa surgid vidnegarddenibiguim, ja ovsid valdda son erit, čuoppa son gaskat. 17, 14.

6. Dak guđjujuvujek buokak vari gazzaloddidi ja ædnam mæccespiridi, ja gazzaloddek orruk gæse dai alde, ja buok ædnam mæccespirik orruk dalve dai alde.

Esek. 39, 4.

7. Dam aige galgga buktjuvut dam Hærra Sebaoti addaldak, okta bævrekis ja šelggis almug, ja ovta hirmos albmugest, mi læ dom bældæ dam, daggar albmugest, mi oktelassi adna mittobadde ja duolbma vuolas, man ædnam čađa jogak mannek, galgga addaldak buktjuvut dam Hærra Sebaot nama baikkai, Sion varrai. 2. v. 2 Muit. 32, 23.

Salm. 68, 32; 76, 12. Es. 66, 19.

19. Kapittal.

Profeta gulat, atte Hærra galgga vuogatet buokšlai oasetesvuodaid Egypten bagjeli; son galgga ocatallat dam ædnama guinguoibmasaš sođin, addet dam garra radđijægje gitti ja čacevaile bokte buktet stuora varnotesvuoda dam bagjeli; dago bokte galgga dai čævllas Egyptalaš visai visesvuotta aibas hæppad vuollai šaddat, ja obba almug radetuvvat ja hærdotuvvat, 1—15. Egyptalažak galggek dam siste dovyddat Israel Ibmela gieda ja balvvalet su, ja son galgga dalle gagjot sin sin atestusast erit ja dakkat sin vuostai, nuftgo son dassači læ dakkam Israel vuostai, 16—22. De galgga vašalašvuotta Egypten ja Assyria gaskast nokkat ja rafhalaš gaskavuoda ællem algget; goabbašagak galggaba balvvalet Hærra ja oktan Israelin sust buristsivd-neduvvut ja gulatuvvut læt sudnji gullevažžan, 23—25.

1. Sakka Egypten bagjel. Gæča, Hærra manna geppis balva alde ja boatta Egypteni, ja Egypten

æppe-ibmelak doargestek su muođoi oudast, ja Egyptena vaibmo sudda dam siskaldasast.

Jer. 46, 2 j. n. v. 25. v. Esek. 29, 2 j. n. v. 30, 4 j. n. v. 2 Mos. 12, 12. Jer. 43, 12.

2. Ja mon aigom verjodet Egyptalaža Egyptalaža vuostai, ja si galggek soattat, juokkehaš su vieljas vuostai ja juokkehaš su lagamužas vuostai, gavpug gavpuga vuostai, rika rika vuostai.

Matt. 24, 7.

3. Ja Egyptena vuoigņa galgga gurrijuvvut dam siskaldasast, ja dam rađe aigom mon duššen dakkat; ja si galggek mannat dokko æppe-ibmeli ja noaides olbmai ja jabmi manidegji ja diettes olbmai lusa.

Job 5, 12, 13. Es. 8, 10, 19. 2 Gon. 1, 2 j. n. v. Esek. 21, 21.

4. Ja mon aigom addet Egyptena garra hærra gitti, ja goaves gonagas galgga radđit sin bagjel, cælkka Hærra, dat Hærra Sebaot.

5. Ja čacce javkka erit abest*, ja dædno šadda goikesen, goikka aibasrakkan,

* dat bagjeldulvve Niledædno.

6. ja dænok havsidek, Egypten dænok uccanek ja šaddek goikesen; hoasek ja ravrak astek.

7. Gieddek dædnogaddest, dæno guorast, ja buok bælddo-ænam dædnogaddest erit goikka, erit botkesta ja i læk šatan æmbo.

8. Ja guollebevddedk vaiddalek, ja si buokak, guđek bigjek vuogga dednui, morašteck, ja si, guđek bigjek firmid čaccai, læk sagga morrašest,

9. ja hæppad vuollai šaddam læk si, guđek rakadek raidnijuvvum biellevasaid, ja si, guđek godđek vilggis line.

10. Ja dam vuodđobazek læk cuvkkijuvvum; si buokak, guđek barggek balka oudast, læk morašlaš mielast.

11. Dušše jallak læk Soan oai-vamužak; dak visasebmusak Farao radđe-addin — sin radđe læ šaddam jallan; moft mattebetet di

cælkket Faraoi: Mon læm visasi bardne, doluš aige gonagasai bardne?

12. Gost læk si dalle, du visasak, vai si mataše dudnji goit addet dieđo, vai si arvvedifče, maid dat Hærra Sebaot læ arvvalam Egypten vuostai?

13. Soan oai-vamužak læk šaddam jallan, Nof oai-vamužak læk bætattallam, ja Egyptena sokkagoddi oai-vve-olbma læk dam fillim.

14. Hærra læ golgatam sin siskaldassi sækkedam-vuoigņa, ja si læk fillim Egyptena buok dam dagoi siste, nuftgo garrim bieđok ravjo biras vuovsanasaides siste.

29, 10 j. n. v.

15. Ja Egypteni i likkostuva mikkege dagoid, maid oai-vve daihe sæibbe, palbme-oakse daihe hoasše oažžo dakkat.

9, 14.

16. Dam bæive galgga Egypten læt nuftgo nissonak; dat galgga suorgganet ja ballat dam Hærra Sebaot gieda gai-vvomet, maid son gai-vvo dam vuostai.

17. Ja Juda ænam galgga læt Egypteni suorgatussan, juokkehaš, gæsa dat bægotuvvu, galgga doargestet — dam Hærra Sebaot rađe mielde, maid son arvvala dam vuostai.

18. Dam bæive galggek læt vitta gavpuga Egypten ædnamest, mak sardnuk Kanaan giela ja vurdnuk dam Hærra Sebaoti oskaldasvuođa; okta dain galgga goččujuvvut Ir-Haheresen*.

45, 23.

* vuolasgaikodume gavpug.

19. Dam bæive galgga læt altar Hærrai gasko Egypten ædnama ja bazze Hærrai dam ragjemærka guorast.

1 Mos. 28, 18. 22. 2 Mos. 24, 4.

20. Ja dat galgga læt mærkkan ja duodastægjen Egypten ædnamest dam Hærra Sebaoti; go si čurvvuk Hærrai givsedegji diti, de galgga son vuolgatet sigjidi bæste ja soatte-olbma ja bæstet sin.

Duob. 2, 16. 18; 3, 9.

21. Ja Hærra galgga dovdatet ječas Egypteni, ja Egyptalažak galggek dovddat Hærra dam bæive, ja si galggek ouddan guoddet njuovvam-oaffara ja borramuš-oaffara ja loppedet Hærrai loppadusaid ja makset daid. Salm. 68, 32.

4 Mos. 30, 3 j. n. v. 5 Mos. 23, 22 j. n. v. Salm. 4, 6; 50, 23; 51, 19, 21.

22. Ja Hærra galgga časket Egyptena, časket ja dalkastet, ja si galggek jorgidet Hærra guvllui, ja son galgga gullat sin ja dalkastet sin.

23. Dam bæive galgga læt rakaduvvum gæidno Egyptenest Assyriai, ja Assyrialažak galggek boattet Egypteni, ja Egyptalažak Assyriai, ja Egyptalažak galggek balvvalet Hærra oktanaga Assyrialažaiguim.

24. Dam bæive galgga Israel læt goalmaden Egyptenin ja Assyriain, buristsivdnadussan gasko ædnam alde,

25. dainago dat Hærra Sebaot læ buristsivdnedam dam, cælkededin: Buristsivdneduvvum lekus mu albmugam, Egypten, ja mu gieđaidam dakko, Assyria, ja mu arbham, Israel!

20. Kapittal.

Hærra goččo profeta ouddagovvdago bokte varrit dam birra, atte Assyria gonagas galgga vuoittet Egypten ja Ætiopia ja doalvvot fangaid dain ædnamin erit, 1—4, hirkman Israeli, mi bijai doavos bestujume harrai Assyrialažai vuolde erit dom famolaš albmugovto ala, 5. 6.

1. Dam jage, go Tartan bođi Asdodi, go Sargon, Assyria gonagas, vuolgati su dokko, ja go son soadaí Asdod vuostai ja valdi dam,

2 Gon. 18, 17.

2. dam aige sarnoi Hærra Esaias, Amos barne, bokte, cælkededin: Vuolge ja čoavde guolgga-gavte* du aleminad ja nuola du gabmagad erit du juolgestad! Ja son

dagai nuft ja vazi alasen** ja rabas julgi.

* 2 Gon. 1, 8. Sak. 13, 4. Matt. 3, 4. ** 1 Sam. 19, 24.

3. De celki Hærra: Nuftgo mu balvvalægjam Esaias læ vazzam alasen ja rabas julgi, golbma jage mærkkan ja cuigitussan Egypten bagjel ja Ætiopia bagjel,

Esek. 12, 6, 11; 24, 24, 27.

4. nuft galgga Assyria gonagas eritdoalvvot Egypten fangaid ja Ætiopia bataregjid, nuoraid ja boarrasid, alasen ja rabas julgi ja rabas čurtti, mi læ hæpaden Egypteni.

5. Ja si galggek suorgganet ja adnet hæppada Ætiopiast, man guvllui si gečče, ja Egyptenest, man diti si ramadalle.

30, 2 j. n. v.; 36, 6.

6. Ja dak, guđek assek dam mærragaddest*, galggek cælkket dam bæive: Gæča, nuft læ gavvam daidi, gæi bællai mi gæčaimek, gæi lusa mi batareimek væke diti, bestujuvvum varas Assyria gonagasa giedast, ja moft galggap mi dalle batarussi bæssat?

* Israel ædnamest.

21. Kapittal.

Profeta gulat su albmugasas jedditussan, atte Babel, mi læ dam vuolasduolbmam, fakkistaga ovta ijast galgga dušsadvuvut Persalažain ja Medalažain, 1—10. Edomitalažai gačaldaga ala, igo oasetesvuoda igja farga galga nokkat, vasted son, atte igja ija mannel galgga boattet sin bagjeli, 11. 12. De son gulat, atte Hærra oanekis aige gæčest aiggo ocatallat Arabia sokkagoddid vašalaš soattevægaiguim (Assyrialažaiguim) ja loapatet buok sin hærvasvuoda, 13—17.

1. Sakka appe-mæce* bagjel. Nuftgo mæce ramadak-biegak mannek ouddan, nuft boatta dat mæcest, hirkmadlaš ædnamest.

* Babel, mi galgga saddat stuora avddem jæggen. 9. v.; 14, 23.

2. Garra oainatus læ munji dieđetuvvum: Rievvar rieved, ja dušsadægje dušsad. Mana bajas, E-

lam*! Bakke ala, Media! Juokke šuokatusa dam bagjel mon loapatam.

* Persia, 22, 6.

3. Damditi læk mu alemak dievva bakčaseset, avtak læk muo doppim, nuftgo riegadatte nisson avtak; mon mallagušam, nuft atte im mon mate gullat; mon læm suorgganam, nuft atte im mon mate oaidnet.

13, 8. Jer. 22, 23. Mik. 4, 10.

4. Mu miella læ sækkanam, ballo læ muo suorgatam; dam ækked, mi læi mu havskodak, læ son* dakkam munji suorgatussan.

* vašalaš.

5. Bævdde rakaduvvu, fakta gocca, si borrek, si jukke; — bajas, di oaivamužak, vuoidadeket galbaid!

2 Sam. 1, 21.

6. Dastgo nuft celki Hærra munji: Vuolge, divo gocetægje olgus! Maid son oaidna, dam galgga son muitalet.

2 Sam. 18, 24.

7. Ja jos son oaidna ridijegji joavko, guoktasi guoktasi ridijegjid, joavko aseni alde, joavko kameli alde, de galgga son visut vuttivalddet, sagga visut.

8. De čuorvoi son nuftgo legjon: Varddambaikest, Hærra, čuožom mon alelassi bæiveg, ja mu faktimsagjasam læm mon divvjuvvum juokke ovta ija; Hab. 2, 1.

9. ja gæča dobbe! dobbe bottek ridijægje olbmai joavkko, guoktasi guoktasi ridijægjek! — Ja son bakkodi ja celki: Gaččam, gaččam læ Babel, ja buok dam ibmeli govaid læ son* cuvkkim ædnami.

* vašalaš. Jer. 51, 8. Alm. 14, 8; 18, 2. 10.

10. Don, mu cabmujuvvum, mu cabmum gordnam*! Maid mon læm gullam dam Hærrast Sebaotest, Israel Ibmelest, dam læm mon diedetam digjidi.

* Juda almug, mi su aiggasis galgai illastuvvut Babelest.

11. Sakka Duma* bagjel. Munji čurvvuvvu Seirest: Gocetægje! Guđe muddost læ igja? Gocetægje! Guđe muddost læ igja? Jer. 49, 7 j. n. v.

* d. l. jabmem jaskadvuotta; nuft goč-

čujuvvu Edom dast dam olles duššadume diti, mi galgga dam dæivvedet.

12. Gocetægje cælkka: De boat-ta iðed, mutto maidai igja; jos di aiggobetet jærrat*, de jerret, — bottet fastain!

* dasto mannel.

13. Sakka Arabia vuostai. Vuovde siste Arabiast galggabetet di igjadet, Dedanitalažai matkošak!

Jer. 49, 28 j. n. v. Esek. 27, 15. 20.

14. Olgus dam goikke olbmui buktek si čace; dak, guðek assek Tema ædnamest, bottek dam batarægje oudald laibin sudnji;

15. dastgo mieke oudast si bataræk, rabas mieke oudast ja gelddujuvvum davge oudast ja soađe dæddaga oudast.

16. Dastgo nuft læ Hærra cælk-kam munji: Ovta jage gæčest, daggara go bæivve-balkolaža jakke læ, de galgga nokkat obba Kedar haervasvuotta.

16, 14.

1 Mos. 25, 13. Salm. 120, 5.

17. Ja dai davgi lokko, mak guðčujuvvujek Kedar manai gievraidi, galgga šaddat uccen; dastgo Hærra, Israel Ibmel, læ sardnom.

22. Kapittal.

Profeta oaidna vuoinast Jerusalema birastattujume ja duššadume ja morašta baččaget su albmuges hævvanæme diti, 1—7. Dat šadda dam oassen, dainago dat hædestes i oca bestujume Hærra lutte, gutte læ dam hæde bigjam, mutto ædnamlas værjoi lutte, ige morašt su suddos diti, mutto doaivotes dorvotesvuodast doalla ilolaš guossemallasid, 8—14. Sebna, allavirggasaš olmai, galgga su čævllaivuodas diti su allagvuodastes vuolas njeiddujuvvut ja čakkit saje Eljakimi, gutte galgga šaddat gudnen ja doarjan obba su sokkasis; mutto maidai songe galgga su aiggasis su alla virges masset, damditi go son læ dam boastot adnam su ječas olbmuidi avkken, 15—25.

1. Sakka oainatus-læge* bagjel. Mi vaillo dadde dust, go buok du olbmuk læk gorgnom bajas daki ala? * dat læ Jerusalem, gost profetak oidne oainatusaid Hærrast; 5. v.

2. Don šlabmajis, don maridægje gavpug, don avvodægje gavpug! Du goddujuvvum olbmuk æi læk goddujuvvum mikin ja æi jabmam soattai.

3. Buok du oaivamužak læk eritbataram obba čoran, alma davgetaga læk si fanggijuvvum; buokak, guđek gavdnujuvvujegje du siste, læk fanggijuvvum obba čoran, gukkas erit læk si bataram.

4. Damditi cælkam mon: Geččet nubbos must, mon ferttim baččaget čierrot; allet bakke mu ala muo jedđim varas mu albmugam nieida hævvanæme diti!

1 Mos. 37, 35.

Jer. 14, 17. Vaid, 1, 16.

5. Dastgo moivvašume ja vuolasdulbmujume ja sækkedæme bæive doalla Hærra, dat Hærra Sebaot, oainatus-lægest*; muorak vuolas gaikkujuvvujek, ja čuorvvom čuoğa vare vuostai.

* 1. v.

6. Ja Elam* guodda njuollaskuopo, olbmaiguim vavnai alde, ridijegjigum, ja Kir** læ rappam galbaid.

* 21, 2. ** 2 Gon. 16, 9.

7. Ja de dpatuvva, atte du hærvvasæmus lægek devddujuvvujek vavnai guim, ja ridijægjek divvuk ječaidæsek porta vuostai.

8. De valdda son* gokčasa erit Judast, ja don gæčak dam bæive dokko soatte-værjoidi vuovddeviesost**, * Hærra. ** 1 Gon. 7, 2 j. n. v.

9. ja di oaidnebetet, atte David gavpuga gurak læk ædnagak, ja di čokkebetet dam vuoleb laddo čacid,

2 Muitt. 32, 3 j. n. v. 30. v.

10. ja di lakkabetet Jerusalem viesoid, ja di gaikkobetet viesoid vuolas nannim varas muvra.

Jer. 33, 4.

11. Ja di dakkabetet rogge goabbašagai muvrai gaski dam boares laddo čaci varas; — mutto epet di gæča dokko su guvllui, gutte dagai dam*, ja su, gutte rakadi dam gukkes aige gæčest, epet di oaine.

* dam, mi mæreduvvu Jerusalemi.

2 Gon. 19, 25. Es. 37, 26.

12. Ja Hærra, dat Hærra Sebaot, čuorvvo dam bæive čierrot ja luoibmat ja oaive rakit ja ječaidæsek boakkanastet sækain.

Mik. 1, 16.

13. Mutto gæča, avvo læ ja illo; vuovsak njuvvujuvvujek, savcak njuvvujuvvujek, bierggo borrujuvvu, ja vidne jukkujuvvu: — Borrop mi ja jukkop; dastgo itten galgap mi jabmet*.

* nuft celkkek si.

56, 12. Visessv. 2, 6 j. n. v. 1 Kor. 15, 32.

14. Mutto mu beljin čuoğa dam Hærra Sebaot almostus: Duodai, dam værredago epet di galga oažžot soabatuvvut, ouddalgo di jabmebetet, cælkka Hærra, dat Hærra Sebaot.

15. Nuft cælkka Hærra, dat Hærra Sebaot: Mana sisa dam vieso oudastčuožžo lusa, Sebna lusa, gutte læ vieso bagjel, ja cælke:

2 Gon. 18, 18.

16. Mi dust læ dast, ja gi dust læ dast, go don læk dasa čuoppam aldsesad havde, don, gutte čuopak aldsesad havde allagassi, roggak aldsesad viste havte sisa?

17. Gæča, Hærra galgga suppit du, duodai suppit du erit, o olmai! Son galgga gurppit du čoakkai,

18. son galgga nođđodet du nođđon ja balkestet du nuftgo spaba dokko viddes ædnami; dokko galgak don, ja dokko galgak don jabmet, ja dokko galggek du hærvvas vavnak, don hæpad du hærrad vissui!

19. Ja mon aigom nordastet du vuolas du fidnostad, ja du sajestad galgak don balkestuvvut vuolas.

20. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, de aigom mon ravkat mu balvvalægjam Eljakima, Hilkiäs barne,

36, 3. 2 Gon. 18, 18.

21. ja mon aigom garvotet sudnji du gavte ja boakkanastet su du boakkanin ja addet du isedvuodä

su gitti, ja son galgga læt aččen Jerusalem assidi ja Juda vissui.

4 Mos. 20, 28.

22. Ja mon aigom bigjat David vieso čoavddag su oalge ala, ja son galgga rabastet, ja i oktage dappat, ja dappat, ja i oktage rabastet. Job 12, 14. Alm. 3, 7; 1, 18.

Matt. 16, 19.

23. Ja mon aigom giddit su nuftgo navle nana baikkai, ja son galgga šaddat gudnestuollon su ačes vissui.

Esr. 9, 8.

24. Ja si galggekek hænggot su ala buok su ače vieso hærvasvuodā; daid čabba urbid ja mæccešaddoid, buok smavva littid, sikke fataid ja buok lairrelittid*.

* d. l. obba su sokka.

25. Dam bæive, cælkka dat Hærra Sebaot, galgga dat navlle likkat, mi læi giddijuvvum nana baikkai, ja dat galgga gaskat čuppujuvvut ja gaččat vuolas, ja dat noadde, mi læi dam alde, galgga duššaduvvut; dastgo Hærra læ sardnom.

23. Kapitall.

Profeta gulat, atte dat rigges ja famolaš gavppe-gavpug Tyrus galgga duššaduvvut, ja dam assek mannat batarussi ædnamestesek erit, stuora suorgatussan obba Fönikiiai ja daidi gavpugidi, mak læk Tyrusa vulučak, ja daidi olbmuidi, guđek Tyrusin gavpašek. Dat duobmo boatta Hærrast, gutte dam hærvas Tyrusa dubmim bokte datto dubmit buok dam, mi hærvas læ ædnam alde, 1—14. Gukkes aige gæčest galgga Hærra addet Tyrusi dam riggodaga fastain ruoktot, mutto dat galgga dalle adnet dam Hærra balvvalusast, 15—18.

1. Sakka Tyrus bagjel. Holvot, di Tarsis-skipak! Dastgo dat læ duššaduvvum, nuft atte i læk viesso, ige ruoktot-boattem šatan æmbo; Kittim ædnamest almostattujuvvu dat sigjidi.

Jer. 47, 4.

Esek. 26, 2 j. n. v. 27, 2 j. n. v. 28, 2 j. n. v.

Sak. 9, 2 j. n. v. 4 Mos. 24, 24.

2. Javotuvvet, di, guđek assabetet mærra-gaddest, maid Sidon

gavppe-olbmak, guđek jottek abe mielde, devdde!

3. Ja dolvvujuvvum stuora čaci rastašaddai Sikor* siebman, joga lagjo, dam** sisaboatton, ja dat læi markanen olmuš-šlajaidi.

* d. l. Niledæno. ** d. l. Tyrusa.

4. Hæppan, Sidon! Dastgo appe, abe ladne, cælkka: Æi must læk læmaš avtak, imge mon læk rie-gadattam, imge bajasbiebmam barnačid, imge bajasgæssam nieidaid.

5. Go sakka olle Egypteni, de galggekek si doargestet sagai diti Tyrusa birra.

6. Mannet rasta Tarsisi, holvot, di, guđek assabetet mærra-gaddest!

7. Lægo dat din avvodægje gavpug, man algo læ doluš beivi rajest, man juolgek guđek dam dokko assat nuftgo amasen dobbe gukken?

Sef. 2, 15.

8. Gi læ arvvalam dam Tyrus bagjel, su bagjel, gutte juogadi kruonoid, gæn gavppe-olbmak legje oaivamužak, gæn gavpašægjek legje ædnam gudnijattujuvvum olbmak?

Alm. 18, 23.

9. Dat Hærra Sebaot læ arvvalam dam, æppebasotam diti buok čævllas hærvid, æppegudnijattem diti buok ædnam gudnijattujuvvum olbmuid.

10. Mana mietta du ædnamad, nuftgo dædno*, don Tarsis nieidda! I læk šatan mikkege baddid.

* d. l. Niledædno.

11. Son læ geiggim gieđas abe bagjel, son læ doargestattam gonagasrikaid; Hærra læ goččom duššadet Kanaan nana ladnid.

Job 12, 23, 24.

12. Ja son celki: Ik don galga šatan æmbo bissot avvodæmest, don ribatallam, nieidda, Sidon nieidda! Likka bajas, mana rasta Kittimi! Ik vela dobbege galga gavdnat orrom-mašo.

13. Gæča, Kaldealažai ænam,

dat almug, mi ouddal i læm vela,
— Assur læ dam* rakadam mæc-
ce-assi** varas, — si ceggijek
toarnaidæsek, rappek dam*** sloa-
tai vuodoid, dakkek dam čievrra-
čobman.

* ædnam. ** Kaldealažak. *** Tyrusa.

14. Holvvot, di Tarsis-skipak!
Dastgo duššaduvvum læ din nana
ladne.

1. v.

15. Ja de galgga dpatuvvat dam
bæive, atte Tyrus galgga vajaldat-
tjujuvvut čieča loge jage sisa, nuft
gukka go ovta gonagasa bæivek;
go čieča loge jage læk vassam, de
galgga Tyrusi gævvat lavllaga miel-
de fuora birra: Jer. 30, 14.

16. Valde sitara, vaze birra
gavpug mijelde, don vajaldattum
fuorra! Čuojat nuft buoremusat,
go don matak, lavlo lavllaga lavl-
lag ala, vai don šaddašik muittu-
juvvut!

17. Ja de galgga dpatuvvat,
go čieča loge jage læk vassam,
de galgga Hærra iskadet Tyrusa,
ja dat galgga fastain bæssat su
furušam-balkkasis, ja dat galgga
furušet buok ædnam rikaiguim
obba ædnam mietta.

18. Mutto dam vuoitto ja dam
furušam-balkka galgga læt Hær-
rai basotuvvum, i dat galga bajas
čobmijuvvut ja i bajas čoggjuvvut;
dastgo si, guđek čokkajek Hærra
muođoi oudast, galggek oažžot dam
vuoitto dam oudast borrat gallasi
ja garvotet ječaidæsek hærvvaset.

Salm. 45, 13; 87, 4. Ap. dag. 21, 3. 4.

24. Kapittal.

Profeta gulat, atte stuora hævatus
galgga boattet ædnam bagjeli, damditi
go dam assek læk dam æppebasotam
sin oskaldasmættomvuodasek bokte Hær-
ra vuostai; dat galgga dæivvedet buo-
kaid alma erotusataga, loapatet buok
ilo ja guođdet dušše harve olbmuid,
guđek dasto galggek maidnot Hærra
hærvvasuoda, 1—15. Profeta gulla vuoi-
nast dai bestjujuvvum olbmui ramadus-
lavllagid, mutto fertte goitge vaiddalet

oainededin dam hirmos hævatusa, mi
galgga boattet bestjujume ouddal, 16—20.
Dam aige galgga Hærra rangastet daid
baha famoid allagasast ja ædnam alde
ja vurkkit daid duomo bæivvai, goas su
hærvvasvuotta galgga suodnjarastet æmbo
go buok æra hærvvasvuotta, 21—23.

1. Gæča, Hærra gurre ædnama
ja guorranatta dam, ja son nub-
bastutta dam hame ja biđe daid,
guđek dam alde assek. Nah. 2, 11.

2. Dalle gævva, moft albmugi,
nuft pappi, moft balvvalægjai, nuft
su isedi, moft bigai, nuft su æmedi,
moft oastai, nuft vuovddai, moft
lonijægjai, nuft loadnavalldai, moft
vuoitto valldai, nuft sudnji, gæst
vuoitto valddujuvvu. Hos. 4, 9.

3. Gurrijuvvut, duođai, gurri-
juvvut galgga ænam ja spegjujuv-
vut, duođai, spegjujuvvut; dastgo
Hærra læ sardnom dam sane.

4. Ænam asta, goldna; ædnam
rika vuoi-metuvvu, goldna; dak ale-
musak olbmui ædnam alde vuoi-
metuvvek. Joel 1, 10.

5. Ja ænam læ æppebasotuvvum
dai vuolde, guđek assek dam alde;
dastgo si læk bagjelduolbmam -la
gaid, bagjellavkkim bakkoma, rik-
kom dam agalaš litto.

6. Damditi loakta garrodus æd-
nama, ja si, guđek dam alde as-
sek, ferttijek makset; damditi astek
ædnam assek, ja dušše harve olb-
muk baccek. 16, 14.

7. Vidnemuorje lavtadas laivvo,
vidnemuorra vuoi-metuvva; buokak,
guđek læk vaimo-ilost, šukkek.

8. Vassam læ illo paukai jiena
bokte, avvodegji šlabma læ nok-
kam; vassam læ illo sitara čuog-
jam bokte. Jer. 7, 34.

9. Æi si juga vine lavllomin;
ričča læ garra jukkamuš sigjidi,
guđek dam jukkek.

10. Vuolas gaikkujuvvum læ dat
avddem gavpug; dappujuvvum læ
juokke viesso, nuft atte i oktage
mate sisa mannat.

11. Huikas læ vine diti balggai

alde; javkkam læ buok illo, erit bataram læ ædnama avvo.

12. Gavpugi læ baccam dušše hævvanæbme, ja portta læ cuvkkijuvvum moallon.

13. Dastgo nuft galgga gævvat ædnam alde gasko albmugi gaskast, nuftgo dalle go olljomuora šaddok vuolas cabmujuvvujek, nuftgo maŋŋelajoi aige, go vidnemuorje-lagjo læ nokkam. 17, 5. 6.

14. Si*, si galggek bajedet sin jienasek, čuorvvot avoin; Hærra hærvasvuoda diti avvodek si abe guovlost. * dak, guđek læk baccam.

15. Damditi gudnijattet Hærra, di, guđek assabetet čuovggas guovloin*, Hærra, Israel Ibmel, nama, di, guđek assabetet abe suluin**! * nuorttan. ** oarjen.

16. Ædnam olgomuš ravdast gullap mi ramaduslavlagid: Gudne lekus dam vanhurskasi! Mutto mon cælkam: Mon hævvanam, mon hævvanam, vuoi munji! Rievvarak rievedek, duodai rievvarak rievedek sallaša.

17. Hirbma ja havdde ja fierbme du bagjeli, don ædnam asse!

18. Ja de galgga dpatuvvat, atte dat, gutte batara hirma jiena oudast, galgga gaččat havddai, ja dat, gutte bæssa bajas havdest, galgga darvvanet fierbmai; dastgo dappaldagak allagasast læk rappujuvvum, ja ædnam vuodok doargestek. Jer. 48, 44. Am. 5, 19. 1 Mos. 7, 11.

19. Dogjujuvvut, cuovkas dogjujuvvut šadda ænam, luddijuvvut, moallon luddijuvvut šadda ænam, doargestattujuvvut, čađa doargestattujuvvut šadda ænam.

20. Suoibbot galgga ænam nuftgo jukkam olmuš ja sugadet duokko deiki nuftgo hængosængga, ja dam værredakko galgga dam dæddet, ja dat galgga gaččat ja i galga šatan bagjanet.

21. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, atte Hærra galgga ocatallat dam allagasa vægaid al-

lagasast ja ædnam gonagasaid ædnam alde;

22. ja si galggek čokkijuvvut čoakkai nuftgo fangak biejo sisa ja bigjujuvvut giddagassi, ja ollo beivi gæčest galggek si ocatallujuvvut. 2 Petr. 2, 5.

23. Ja manno galgga skamasguššat ja bæivaš hæppanaddat; dastgo dat Hærra Sebaot radde Sion vare alde ja Jerusalemest, ja su vuorrasi muodoi oudast læ hærvasvuotta. Alm. 4, 4.

25. Kapittal.

Ibmel almug ramed su Ibmeles, damditi go son læ dam bæstam hævatedines dam vuolasduolbme, dam famolaš ja goaves mailbmerika, 1—5. Dam rika duššadume maŋŋel galgga son su rikastes apasmattet buok albmugid hærvasæmus buriguim, eritvalddet sin vuoinalaš čuovgatesvuoda, duššen dakkat jabmema ja loapatet buok morraša ja hæppada, 6—8. Dam su bæstema diti ja čævllas mailme vuittujume ja vuoledume diti galgga su almug ramedet su, 9—12.

1. Hærra, don læk mu Ibmel; mon aigom goargotet du, ramedet du nama, dastgo don læk dakkam oavddodago; du arvvalusak doluš aige rajest læk oskaldasvuotta ja nanosvuotta. Salm. 31, 15; 63, 2. Es. 46, 10.

2. Dastgo don læk dakkam gavpuga gæđgečobman, nana gavpuga čievrračobman, abmasi šloataid nuft, atte æi dak šatan læk mikkege gavpugid; æi dak galga bajahuksijuvvut buok agalašvutti.

3. Damditi galgga garra almug du gudnijattet, goaves bakeni gavpug dust ballat;

4. dastgo don læk læmaš suogjen dam hegjui, suogjen dam gæfhai su atestusa siste, suogjen čaccerašo vuostai, suoivvanen baka vuostai; dastgo vækkavaldalažai darram læ nuftgo čacceraššo sæine vuostai. Jer. 16, 19. Es. 4, 6. Sir. 34, 17.

5. Nuftgo baka goikke ædnamest, nuft vuolas dæddak don abmasi juma; nuftgo bakka balva suoivvana bokte. nuft javotuvva vækkavaldalažai lavllom.

6. Ja dat Hærra Sebaot galgga dam vare alde dakkat buok albmuğidi guossemallasid buoides borramušaiguim, guossemallasid boares vinin, buoides ađđajes borramuš-šlajaiguim, čilggijuvvum boares vinin.

Salm. 22, 27 j. n. v.

Matt. 22, 2. Luk. 14, 16. Alm. 19, 7. 9.

7. Ja son galgga dam vare alde duššen dakkat dam gokčasa, mi birragokča buok albmuğid, ja dam gokčasa, mi læ gokčujuvum buok bakenlaš albmuğid bagjel.

29, 10; 60, 2. 2 Kor. 3, 15. 16.

8. Son galgga njiellat jabmema agalaš aiggai, ja dat Hærra Hærra galga eritsikkot čierrasid buok muođoin, ja su olbmuides hæppada galgga son erit valddet obba ædnamest; dastgo Hærra læ sardnom.

1 Kor. 15, 26. 54. 2 Tim. 1, 10.

Alm. 7, 17; 21, 4. Salm. 126, 5.

9. Ja olmuš galgga cælkket dam bæive: Gæča, dast læ min Ibmel, dat, gæn mi vurdimek ječaidemek bæstet, dat Hærra, gæn mi vurdimek; avvodekop ja illodekop mi su bæstem diti!

Salm. 48, 15; 42, 6, 12.

10. Dastgo Hærra gietta galgga orrot dam vare alde; mutto Moab galgga vuolas dulbmujuvvut su sagjasis, nuftgo oalgak vuolas dulbmujuvvujek mukkečaccai.

11. Ja dat galgga lebbit su gieđaides gasko dam siste, nuftgo vuogje olmuš lebbe daid vuogjam varas; mutto son* galgga vuolas dæddet dam čævllai vuoda oktanaga dam gieđai gavvaluššamin.

* Hærra.

12. Ja du* muvrai alla ladne galgga son vuolas sojatet, vuolas dæddet, časket ædnami vuolas, gidda mulddi vuolas.

26, 5. * Moaba.

26. Kapittal.

Dalle galgga Ibmel almug ramedet dam nana rika, maid Ibmel læ rakadam dam varas, man varjalus læ su bæstem, ja man assek dak vanhurskasak ja oskaldasak læk, 1. 2. Dat dovdda, atte dušše nana dorvvo Ibmel ala adda bistevaš rafhe, ja atte dat damditi alo berre dorvastet su ala, gutte læ ollaset bagjeli luotetatte, gutte læ vuolas časkam dai čævllas olmui gorggis famo, bigjam dam dai vuollegis olmui julgi vuolai ja gæino rakadam daidi vanhurskasi, 3—7. Dat vurdi dalle maidai halidusain su duomoid, dainago dak ibmelmættomak dušše dai bokte šaddek oappat vanhurskesvuoda, 8—10. Dat oini Hærra duššadæmen vašalažaides ja vuordda damditi, atte son maidai dalge aiggo addet dasa rafhe, 11. 12. Dak vašalažak, guđek læk radđim dam bagjel, læk jabmam ja sei galga šatan goassege maccat ruoktot dam ællemi, mutto dat ješ galgga šaddat hui ædnagen, 13—15. Bagadusa aige ocai dat Hærra rokadaladedin bestujume ja odđa ællema, mutto gukka duššas; dal dat læ nanos dam ala, atte Hærra galgga dam jabmidge bajasčuožaldattet odđa ællemi, 16—19. Profeta goččo Ibmel albmuğid jaskaden vuorddet Hærra, dassačigo su moarre læ vassam, ja son likka bajas rangaštam diti buok dam vašalažaid, 20. 21. erinoamačet daid mailbmerikaid, mak læk dam vuolas duolbmam, kap. 27, 1.

1. Dam bæive galgga dat lavla lavllujuvvut Juda ædnamest: Nana gavpug læ mist, bestujume bigja son muvrran ja varjalussan.

Salm. 46, 6; 87, 1. Matt. 16, 18.

Es. 60, 18.

2. Rabasteket portaid, vai sisa manaši vanhurskes almug, mi aimoin bisota oskaldasvuoda.

Salm. 118, 19. 20.

3. Dasa, gæst læ vuodđoduvvum miella, sudnji don aimoin bisotak rafhe, duodaı rafhe, dastgo du ala son dorvasta.

4. Dorvasteket Hærra ala oktelassi ja alelassi! Dastgo dat Hærra Hærra læ migjidi agalaš bakte.

Salm. 118, 8. 9. 5 Mos. 32, 4. Hab. 1, 12.

5. Dastgo son læ vuolas sojatam daid, guđek asse allagasast, dam čorrajægje gavpuga; son vuolas deddi dam, vuolas deddi dam

gidda ædnami, časki dam gidda
mulddi vuolas. 25, 12.

6. Juolge vuolas duolmai dam,
dam varnotæme juolgek, hæjos olb-
mui duolmastagak. 28, 3.

7. Dam vanhurskasa balges læ
jalggad; jalggaden dagak don dam
vanhurskasa gæino.

8. Du duomoi balgga alde, Hær-
ra, mi maidai du vurdimek; du
nammi ja du muiitem maŋnai læi
min sielo halidus. Salm. 37, 4.

9. Mu sieloinam halidim mon
dudnji ikko, ja mu vuoinainam mu
siskaldasastam occim mon du.
Dastgo nuft farga go du duomok
bottek ædnami, de oppek ædnam
rika assek vanhurskesvuoda.

10. Jos ibmelmættom armetuvvu,
de i son oapa vanhurskesvuoda;
vuoiggadvuoda ædnamest dakka
son værrevuoda, ige son oaine
Hærra allagvuoda.

11. Hærra! Allaget bajeduvvum
læi du gietta, æi si oaidnam dam; si
ožžu oaidnet du angervuoda albmuga
diti, ja šadde hæppad vuollai;
duoda, dolla nogati du vašalažaid.

12. Hærra! Dongalgak doaimatet
migjidi rafhe; dastgo alma buok
dam, maid mi læp dakkam, læk don
dakkam min oudast. Joh. 15, 5.

13. Hærra, min Ibmelæmek!
Æra hærrak go don læk rađdim
min bagjel; aivefal du bokte ra-
medep mi du nama.

14. Jabmek æi šadda ællen, ja-
mekak æi čuožžel bajas*; damditi
ocatalak ja duššadak don sin ja
dagak buok sin muiitema duššen.

* namalassi dam ællemi.

5 Mos. 32, 26. Job 18, 17. Salm. 9, 7;
88, 11 j. n. v. Sanel. 10, 7.

15. Don lasetak albmuga, o Hær-
ra! Don lasetak albmuga, don hærv-
vasmattak ječad; don sirdak buok
ædnam rajid gukkas olggoli.

16. Hærra! Hæđest occe si du;
si dakke jaskis rokkusa, go du
bagadus bođi sin bagjeli.

Salm. 18, 7; 77, 3. Hos. 5, 15.

17. Nuftgo æppevægje nisson,
gutte læ farga riegadattemen, mal-
lagušša ja čuorvvo su avtaides
siste, nuft gævai migjidi du moare
diti, Hærra! 13, 8.

18. Mi læimek æppevægjen, mi
mallagušaimek; go mi riegadatti-
mek, de dat læi bieggja; bestujume
æp mi buktam ædnami, ja ædnam-
assek æi riegadam. 33, 11.

19. Du jabmek galggek šaddat
ællen, mu likak galggek bajasčuož-
želet; goccajeket ja avvodeket,
di muolda assek! Dastgo suoldne
rudnis urttasi bagjelist læ du suold-
ne, ja ænam riegadatta jamekid
aldes*.

* adda daid ruoktot ællemi.

Esek. 37, 3. 5.

20. Mana, mu albmugam, mana
sisa du gammaridasad ja dapa du
uvsaidad maŋestad! Čiega ječad
oanekaš čalmeravkkalam bodduča,
dassači go moarre vassa!

Salm. 57, 2.

21. Dastgo gæča, Hærra vuolgga
su baikeskes olgus ocatalam varas
ædnam-assid sin værredago diti, ja
ænam galgga addet su golgatuvvum
varaides albma boattet ja i galga
satan gokčat su goddujuvvum olb-
muides. Mik. 1, 3.

1 Mos. 4, 10 j. n. v. Job 16, 18.

27. Kapittal.

Dam rangaštusa maŋnel galgga Hærra
čajetet su albmugasas aivefal armo, bu-
ristisivdnedet ja varjalet dam buok vašalaš
fallitemi vuostai, 2—5. Dat galgga dalle
liđid adnet ja šaddadet valljogas šaddoid,
6. Hærra læ galle oudal bagadam
dam, mutto i almake nuft garraset go
dam vašalažaid, mutto muddaget, dam
varas vai sataši dam jorggalebmai; go
dat damditi jorggal ječas ja duodaštus-
san su jorggalusas ala hæitta buok æp-
pe-ibmelbalvulusast erit, de datto son
fastain armetet dam bagjeli; dam jier-
metesvuotta læ ašše dam rangaštussi,
7—11. Dom arbmo-aige galgga Hærra
čokkit su viddaset biđgijuvvum albmuga-
ges, mi dalle galgga rokkadallat su dam
basse vare alde Jerusalemest, 12. 13.

1. Dam bæive galgga Hærra su mikines, su garra ja stuora ja nana mikines, ocatallat leviatana, dam fales guovde*, ja leviatana, dam moalkkas guovde, ja son galgga goddet dam ruome, mi læ abest**.

24, 21. Alm. 12, 9; 19, 20. * Job 26, 13.

** 19, 5. Esek. 29, 3; 32, 3.

2. Dam bæive galgga celkkujuvvut: Læ čabba vidnegardde; lavllot dam birra!

5. 1 j. n. v.

3. Mon, Hærra, læm dam go-cetægje, juokke čalmeravkkalæme boddo laktadam mon dam; amas guttege dam ocatallat, de goce-tam mon dam ija bæive.

4. I must læk moarre. Go dadde lifče bastelis lanjak ja gaskalasak mu vuostai soačest! Mon manašim roatta dai ala, boaldašim daid buokaidrak, —

10, 17.

5. muđoigo si batarifče mu suogjalusa vuollai, dagašegje rafhe muina, duđai dagašegje rafhe muina.

6. Dain boatte beivin galgga Jakob ruottastuvvat, Israel adnet liđid ja oažžot surgid, ja si galggek dævddeđet ædnamrika šaddoiguim.

37, 31.

7. Lægobe son* časkam su** nuft, moft son časki dam, gutte časki su? Daihe goddujuvvuigo son, nuftgo dam goddujuvvumak goddujuvvujegje?

* Hærra. ** Israel.

8. Muddagvuodain mannik don suina* rievte ouddi, go don hilgguk su; son** aji su erit su garra dalkes bokte nuorttabiega bæive.

Jer. 10, 24; 46, 28.

* Israel særvvegodde. ** Hærra.

9. Damditi šadda Jakoba væredakko daggo bokte soabatuvvut, — ja dat læ obba dat šaddo, mi dast boatta, atte son eritvaldda su suddo, — daggo bokte, atte son dakka buok altargedgid nuftgo cuvkkijuvvum galkkagedgid; Astarte-govak ja bæivaš-bazek æi šatan cæggan.

2, 20; 17, 7, 8; 30, 22; 31, 7. 3 Mos. 26, 30.

10. Dastgo dat nana gavpug læ oktovuodast, viste, mi læ guoros olbmuin ja guđdujuvvum nuftgo mæcce; dobbe guotto galbbe, ja dobbe vuoinad dat ja borra dam ovsid;

11. go dam suorgek læk goikkam, de dak dogjujuvvujek gaskat, nissonak bottek ja dakkek dola daiguim; dastgo i dat læk jiermalaš almug; damditi son, gutte dam sivdnedi, i armet dam bagjeli, ja son, gutte dam rakadi, i læk dasa arbmogas.

12. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, de galgga Hærra cabmet šaddoid vuolas dæno* ravnjest gidda Egypten jogača ragjai, ja di, di galggabetet bajas čoggujuvvut, ovtai ovtai, di Israel manak!

* d. l. Eufrat.

13. Ja de galgga dpatuvvat dam bæive, de galgga čuojatuvvut stuora basunin, ja dak lap-pum olbmuk Assur ædnamest ja dak erit agjujuvvum olbmuk Egypten ædnamest galggek boattet, ja si galggek rokkadallat Hærra dam basse vare alde Jerusalemest.

11, 11 j. n. v.

28. Kapittal.

Hærra galgga farga diktet dam čabba Samaria, man diti dak jugiš ja vuoinalazat garrem Efraimitalazak čævllaistalek nuft sagga, duššaduvvut famolaš vašalazast (Assyrialazain), 1—4, ja de son galgga su albmuges bacatassi šaddat dam čigņan ja addet dasa vanhurskes duobmarid ja famolaš soatte-olbmaid, 5. 6. Maidai Juda oaivamužakge jukkeđ ja læk vuoinalazat garrem; sin čævllaivuodastæsek hilgguk si higjedemin Hærra sanid profetai njalme bokte. Damditi galgga son dagos čada sardnot sigjidi amas albmug bokte, mi galgga buktet duššadume sin bagjeli, 7—13. Duššas si gaddek, atte si læk varotam ječaidæsek dam vuostai littodæme bokte (Egyptalazaguim); Hærra galgga galle bæstet daid, guđek oskuk Messiasa boatema ala nuftgo dakkadussan dam ala, atte Ibmel almug i galga duššat, mutto æppe-oskolaš bilkkedegji doaiva galgga duššen šaddat, go Hærra ocatalla alb-

muga daggar rangaštusain, go son do-
luš aigin ocatalai dam vašalažaid, ja dat
rangaštus galgga, go bissuk bilkkedæ-
mest, šaddat vela garrasæbbun, 14—22.
Dak oskolažak æi galga goitge læt
balost dam gulatuvvum rangaštusa diti;
dastgo Ibmel i rangašt alelassi, mutto
go rangaštus læ dakkam su duojes, de
adda son dam maņest čuovvot armo, ige
son rangašt buokaid ovta garraset, ige
vela daidge, gæid garrasebmuset ranga-
šta, cuvkke son rangaštusa bokte, 23—29.

1. Vuoi Efraim jukki čævllas
kruono ja dam šovkudam hærvvara-
se, su čabba čina, mi læ hærvvamen
dai vinest njeiddujuvvum olbmui
buoides læge bagjel*.

* Samaria, Israel rika oaivve-gavpug, læi
vare alde šaddolaš lægest.

1 Gon. 16, 24.

2. Gæča, Hærrast læ gievras
ja vægalaš olmai*, gi læ čuormas-
oavte lakasaš, hævatægje rama-
daga lakasaš; nuftgo vægalaš, bag-
jeldulvve čaci dulvve njeidda son
dam famoin ædnami.

* Salmanasser, gi valdi Samaria.

2 Gon. 18, 10. 11.

3. Julgiguim galgga dat vuolas
dulbmujuvvut, Efraim jukki čævl-
las kruonno, 26, 6.

4. ja dat šovkudam hærvva-
rasse, su čabba čigra, mi læ hærv-
vamen dam buoides læge bagjel,
galgga šaddat nuftgo arra fikun,
ouddalgo gæsse læ šaddam, maid
olmuš oaidna ja njiellala, go dat
ain læ su gieđast.

5. Dam bæive galgga dat Hærra
Sebaot læt čabba kruonnon ja hærv-
vas ringgon su albmuges bacatassi
10, 21; 11, 16. Sef. 2, 9.

6. ja duomo vuoiņan sudnji,
gutte čokka dubmim diti, ja gievr-
ravuottan sigjidi, guđek vuojetek
soađe ruoktot porta lusa*.

* vašalažai ječaidæsek porta lusa.

7. Mutto maidai dak* suibbuk
vinest ja guosadek garra jukkamu-
šast; papak ja profetak suibbuk
garra jukkamušast, læk biđatallam
vidnai, guosadek garra jukkamu-

šast; si suibbuk oainatusa siste,
skivvuk duomo siste;

* Juda oapestægjek.

8. dastgo buok bævdek læk diev-
va fastasatte vuovsanasain, i læk
mikkege buttes sajid.

9. *Gæsa aiggo son oapatet die-
đo, ja gæn aiggo son sattet sa-
gaid ibmerdet? Jogo son mielkest
erit boatkanam, čičžest eritvalddum
olbmuid?

* dam ja čuovvovaš værsa siste dikta son
daid garrem oapestegjid sardnot.

10. Dastgo ravvag ravvag ala*,
ravvag ravvag ala, njuolggadusa
njuolggadusa ala, njuolggadusa
njuolggadusa ala, vahaš dast, vahaš
duost.

* namalassi: gulata son.

11. Duođai, albmug bokte, mast
læk gakka boksamak, ja æra
gilli galgga son sardnot dam alb-
mugi, 1 Kor. 14, 21.

12. son, gutte celki sigjidi: Dat
læ maššo, suvvet dam vaibbasi mašo,
ja dat læ vuoiņadus. Mutto æi
si dattom gullat.

Jer. 6, 16.

Matt. 11, 28. 29; 23, 37.

13. De galgga dalle Hærra sadne
šaddat sigjidi ravan ravvag ala,
ravan ravvag ala, njuolggadussan
njuolggadusa ala, njuolggadussan
njuolggadusa ala, vahaš dast, vahaš
duost, vai si manaše dokko ja
gačaše sælgalassi ja cuvkkijuv-
vuše ja roakkasifče ja darvetuv-
vuše. 8, 15.

14. Damditi gullet Hærra sane,
di bilkkedægjek, di radđijægjek
dam albmug bagjel, mi læ Jeru-
salem siste!

15. Dastgo di cækkebetet: Mi
læp dakkam litto jabmemin ja
šiettadusa jabmi aimoin; go bag-
jeldulvve spiggo manna ouddan, i
galga min ragjai ollit; dastgo mi
læp bigjam giellasa aldsesæmek
bataramsagjen ja betolašvuođa
aldsesæmek bæitosen. Visesv. 1, 16.

16. Damditi, nuft cælkka dat
Hærra Hærra: Gæča, mon læm
dat, gutte læm vuodđodam Sioni

ovta gæd̄ge, ovta gæc̄caluvvum gæd̄ge, ovta mavsolas̄, nannoset vuod̄doduvvum c̄iekkagæd̄ge; gutte osko, sust i læk hoappo*.

Salm. 118, 22. Matt. 21, 42. Rom. 9, 33.

1 Petr. 2, 6. Salm. 25, 3.

*son læ luovos balost ja suorgganæmest.

17. Ja mon aigom dakkat vuoḡgadvuoda mittobadden ja vanhurskesvuoda viekkagen, ja c̄uorbmasak galggek eritrottit gielesvuoda bataramsaje, ja bæittosa galggek c̄acek eritdoiddet.

18. Ja din litto jabmemin galgga erisikkujuvvut, ja din sietadus jabmi aimoin i galga nansen bissot; go dat bagjeldulvve spiggo manna ouddan, de di galgabetet vuolas duibmujuvvut dast.

15. v.

19. Nuft davja go dat manna ouddan, de galgga dat rottit din erit; dastgo juokke id̄ded galgga dat ouddan mannat, bæiveg ja ikko, ja dat galgga læt aive suorgganæbme ibmerdet sagaid dam birra;

20. dastgo oad̄demsaje læ bære oanekas̄ dast vanatallat ječas, ja govčas bære sægge dam sisa ječas giessat.

21. Dastgo nuftgo Perasim vare lutte galgga Hærra c̄uōz̄zelet, nuftgo vuome siste Gibeon lutte galgga son moaratuvvat, dakkam varas su dagos, amas læ su dakko, ja doaimatam varas su bargos, imašlaš læ su barggo.

2 Sam. 5, 20, 25. 1 Mui. 14, 11, 16. Josv. 10, 12.

22. Ja dal, allet bilkked, amasek din baddek c̄avggijuvvut! Dastgo duššen dakkujume ja nannoset arvvaluvvum rangaštusa læm mon gullam Hærrast, dam Hærrast Sebaotest, obba ædnam bagjel.

10, 23. Rom. 9, 28.

23. Jorggaleket beljidaedek ja gullet mu jiena, vuttivalddet ja gullet mu sarne!

24. Jogo son ædnam-jorggo allelassi jorggo gilvvem varas, rappa ja harvve su ædnames? Sard. 3, 1.

25. Igo son, go son læ dasim dam bajeldasa, botkot dildaid* ja gilve garvenid ja bija nisoid raiddon ja birgid merkkijuvvum baikkai ja speltaid* dai ravdabelidi?

*muttomšlai bælddošaddok.

26. Su Ibmel læ mattatam sudnji dam rievtes lage, son opati sudnji dam.

27. Dastgo dildak æi raidnijuvvu raidningielkain, æige vavdnajuvlak firrujuvu garveni bagjel; mutto sobbin cabmujuvvuk dildak olgus ja garvenak astatagain.

28. Jogo laibbegornek cuvkkijuvvuk? Æi, dastgo æi dak hæitekættai raidnijuvvu, ja go olmuš vuogja su vavdnajuvlaides ja su hæstaides dai bagjel, de æi dak cuvkkijuvvu.

29. Dat maidai vuolgga dam Hærrast Sebaotest; son læ ovdulaš rad̄dai, stuores visesvutti.

29. Kapittal.

Profeta gulat, atte Hærra oanekis aige gæc̄est galgga diktet Jerusalema garraset atestuvvut stuora vašalaš soattevægast (Assyrialazain), mutto dasto fakkištaga bæstet gavpuga hirbmadas̄ rangaštusa bokte dam vašalažai bagjel, 1—8. Dat profeta gulatus læ albmugi ibmerdmættom dam vuoinalaš c̄almetesvuoda diti, maina Hærra dam rangašt, damditi go dam ibmelbalvvalus læ dušše olbmubakkomi guoktelas̄ vuttivalddem, 9—14. Albmuga jorgovuotta oidnu daggo bokte, atte dat, fuolakættai Ibmel sanest profetai bokte, arvvaližoatta littodæme harrai (Egyptenin), maid dat gadda ječas mattet c̄ikkosist adnet Ibmel oudast, 15, 16. Ibmel galgga oanekis aige gæc̄est nubbastuttet mailme hame, rakadet aldseis servegodde dain vaivašin ja varnotemin, mutto duššadet dam c̄avllas albmuga, mi læ sust virrom, 17—24.

1. Vuoi Arieli*, Ariel, don gavpug, gosa David luoitalli! Laseteket jage jakkai, diktet basid mannat birra!

*Ibmel legjon (33, 7); nuft goc̄ejuvu dast Jerusalem.

2. De aigom mon atestet Ari-

ela, ja de galgga læt moraš ja luogjom; mutto nuft dat* galgga læt munji nuftgo Ariel.

*Jerusalem.

3. Mon aigom birastattet du birra buok, ja mon aigom sisa stanggit du faktijegjigum ja bajasdakkat seinid du vuostai. Luk. 19, 43.

4. De galgak don vuollegis jienain sardnot ædnamest, ja muoldast galggek du sanek ouddan muljarduvvut; ja du jiedna galgga nuftgo jabmi manidægje jiedna gullut ædnamest, ja muoldast galgga du sardnom samaidet.

5. Mutto de galgga du vašalažai ædnagvuotta šaddat nuftgo fina gavja, ja vækkavaldalažai ædnagvuotta nuftgo borgestægje avnak, ja dat galgga dpatuvvat ovta čalmeravkkalam boddost, oktanaga.

37, 36.

6. Dam Hærrast Sebaotest galgga boattet ocatallam jumain ja rađain ja garra damain, jorrebiegain ja ramadagain ja loapatægje dolla-njuokčamin.

30, 30.

7. Ja buok dai bakenlaš albmugi ædnagvuotta, mak sottok Ariel vuostai, galgga šaddat nuftgo niekko, nuftgo igja-oainatus, dak buokak, guđek sottok dam ja dam ladne vuostai, ja guđek atestek dam.

8. Ja de galgga gævvat, dego go nælgo olmuš niegad ja sudnji orro, dego son lifči borramen, mutto go son morid, de læ son guoros, ja dego go goikkaluve olmuš niegad ja sudnji orro, dego son lifči jukkamen, mutto go son gocca, gæča, de læ son vuometæbme, ja su siello vuometuvva; nuft galgga gævvat buok dai bakenlaš albmugi ædnagvutti, mak sottok Sion vare vuostai.

9. Gavkket gutteg guimidædek ala ja moivvašuvvet! Čuovgatuttet ječaidædek ja šaddet čuovgætæbmen! Si læk garremen, mutto æi vinest; si suibbuk, mutto æi garra jukkamušast.

10. Dastgo Hærra læ golgatam

din bagjeli lossis nakkari vuoina, ja son læ dappam din čalmid, profetaid, ja gokčam din oivid, oidnid.

1 Sam. 9, 9.

11. Ja nuft læ oainatus buok dam birra šaddam digjidi nuftgo sælleduvvum girje sanek, maid olmuš adda muttomi, gutte dovdda čallaga, cælkededin: Rakkasam, loga dam! Mutto son cælkka: Im mon sate, dainago dat læ sælleduvvum.

12. Daihe girje addujuvvu muttomi, gutte i dovda čallaga, dai saniguim: Rakkasam, loga dam! Mutto son cælkka: Im mon dovda čallaga.

13. Ja Hærra cælkka: Dađemielde go dat almug adna ječas mu lakka su njalmines ja gudnijatta muo su boksamidesguim, mutto adna su vaimos gukken must erit, ja sin ballo must læ olmušbakkom, maid si læk oappam.

Salm. 78, 36. 37. Matt. 15, 8. 9.

Mark. 7, 6 j. n. v.

14. gæča, damditi aigom mon bissot mænnodamest ovdulažat daina albmugin, ovdulažat ja imašlažat, ja dam visai visesvuotta galgga nokkat, ja dam jiermalažai jierbme galgga čiekkadet.

44, 25.

Obad. 8. v. 1 Kor. 1, 19 j. n. v.

15. Vuoi sigjidi, guđek čiegnalet aigguk čiekkat Hærra oudast sin aiggomušaidæsek, ja gæi dagok dakkujuvvujek sævdnjadasa siste, ja guđek celkkek: Gi oaidna min, ja gi dovdda min?

Job 24, 15 j. n. v. Salm. 10, 11. 13; 94, 7.

Esek. 8, 12. Visessv. 17, 3. Sir. 16, 19 j. n. v.

23, 27 j. n. v.

16. Maggar jorgovuotta! — Jogo son lairrelitte dakke læ lakkamest nuftgo su lairre, nuft atte dakko mataši cælkket su birra, gutte dagai dam: I son læk muo dakkam, ja dat, mi læ rakaduvvum, cælkket su birra, gutte dam rakadi: I son ibmerd dam?

17. Igo vela læk oanekis bodduš, de galgga Libanon šaddat

šaddolaš ænamen, ja šaddolaš ænam
lokkujuvvut vuovdden. 32, 15.

18. Ja dam bæive galggek dak
bæljetæmek gullat girje sanid, ja
olguš moskosist ja sævdnjadasa
siste galggek čuovgatemi čalmek
oaidnet, 35, 5. Matt. 11, 5.

19. ja dak lojes olbmuk galggek
illodet ain æmbo Hærra siste, ja
dak vaivašak olmui gaskast galg-
gek avvodet Israel base siste;

20. dastgo dat vækkavaldalaš
læ nokkam, ja bilkkedægje læ hæv-
vanam, ja duššadubmai šaddek buo-
kak si, guđek læk morrišak verid
dakkat, 5. v.

21. si, guđek dakkek olbmu sud-
dolažžan ovta sane diti ja bigjek
gielaid dam ouddi, gutte ranggo
portast, ja guđek giellasi bokte
bodnjek vuoiggadvuođa dam van-
hurskasa oudast. Am. 5, 10.

22. Damditi, nuft čælkka Hærra
Jakoba vissui, son, gutte lonesti
Abraham: Dal i galga Jakob hæp-
pašuttujuvvut, ja dal i galga su
amadagjo šovkudet;

23. dastgo go son, go su manak
oidnek mu gieđai dago ječaidæsek
gaskast, de galggek si basotet mu
nama, ja si galggek basotet Jakoba
base, ja Israel Ibmelest galggek
si ballat. 8, 13.

24. Ja dak čagjadaddek vuoinaš
galggek oappat jierme, ja dak nim-
murægjek galggek vuostaivalddet
oapa.

30. Kapittal.

Profeta čuorvvo vuoi albmug bagjel,
damditi go dat alma rađđadalakættai
Hærrain bivdda væke Assyrialožai vuostai
Egyptenest; dat galgga dast oažžot dušše
hæppad ja vahaga, 1—7. Profeta fertte
gulatet albmugi dam, dainago dat i dato
gulddalet Hærra sanid, mutto gaibed
su profetain, atte si galggek sin gočču-
jumesek hilggot ja gulatet dasa, maidi
dat liko. Go almug nuft bagjelgæčča
Hærra sanid ja dam sagjai atte jorgidet
su lusa ja osko siste oagjebasat vuorddet
su bæstema, occa su gagjujumes oaža-

laš gaska-omi bokte, de dat læ suddo,
mi njæidda dam hævatussi, 8—17. Hærra
i aigo goitge guoddet su albmuges,
mutto atestusa bokte aiggo son sattet
dam gulddalet su sanid ja hæittet buok
æppe-ibmelbalvvalusast erit, ja de aiggo
son addet dasa su valjogas buristsivd-
nadusas mailbme-rika duššadume bokte,
18—26. Dastgo Hærra gietta galgga,
su albmugi illon, famolažat ja dušša-
dægje lakai Assyrialožaid časket, 27—33.

1. Vuoi daidi vuostehagolaš ma-
naini, čælkka Hærra, guđek dakkek
rađe, mi i boade must, ja dakkek
litto alma mu Vuoinataga, lasetam
varas suddo suddoi, 1, 2, 5.

2. guđek vulggek mannam varas
vuolas Egypteni, alma jærakættai
mu njalmest, varjalam varas ječai-
dæsek Farao varjalusain ja occam
varas suoje Egypten suoivvan vuol-
de. 31, 1.

3. Mutto Farao varjalus galgga
šaddat digjidi hæpaden, ja suogje
Egypten suoivvan vuolde hæppa-
šussan. 20, 5; 36, 6.

4. Dastgo sin* oaivamužak læk
boattam Soani, ja su airrasak ol-
lek Hanesi; * Israel.

19, 11, 13. Salm. 78, 12.

5. buokak šaddek hæppadi alb-
mug bokte, mi i abot sin, i læk
sigjidi vækken ige avkken, mutto
sikke hæpaden ja hæppašussan.

6. Sakka spiri bagjel, mak man-
nek lulas guvllui. Hæde ja ate-
stusa ædnam čađa, gost legjonak
ja njiñelas legjonak, mirkolaš gær-
bmašak ja girdde seraf-gærbmašak
læk orromen, dolvvuk si aseni
čielge alde sin obmudagaidæsek
ja kameli goavre alde sin davve-
ridesek albmuga lusa, mi i abot.
14, 29.

7. I eisegen ige goassegen aigo
Egypten væketet; damditi gočom
mon dam stuorarampan, gutte čok-
ka jaska. 36, 6.

8. Mana dal sisa, čale dam
tavval ala sin oaidnot ja mærkaš
dam girje sisa, vai dat lifči boatte
beividi, alelassi, agalaš aiggai!

8, 1.

9. Dastgo dat læ vuostehagolaš almug, gielastalle manak, manak, guđek æi dato gullat Hærra laga,

10. guđek celkkeek oidnidi: Epet di galga oaidnet, ja geččidi: Epet di galga gæčcat min oudast, mi læ vuoiggad; sardnot fillitusaid migjidi, geččēt betolašvuodaid,

11. gaiddet erit gæinost, ærraneket erit balggast, bigjet Israel base erit min čalmi oudast!

12. Damditi, nuft celkka Israel basse: Dađemielde go di lepet hilggom dam sane ja dorvastam vækkavaldalašvuoda ja mokkatallami ala ja luottam dai ala, —

Salm. 62, 11. Es. 47, 10.

13. damditi galgga dat værredakko šaddat digjidi nuftgo gačče luoddanæbme, mi hængaga olgus guvllui alla muvrast, man cuovkanæbme boatta oktanağa, ovta čalmeravkkalam boddost; Salm. 62, 4.

14. dat cuvkkijuvvu, nuftgo olmuš cuvke lairrelitte, maid olmuš cabma maillon alma sæstekættai, nuft atte damoaloi gaskast i gavnudaggar bitta, maina dola viežža arranest, ja maina čace goaivvo galdost. Jer. 19, 10. 11.

15. Dastgo nuft celki dat Hærra Hærra, Israel basse: Ruoktot maccam ja jaska orrom bokte galggabetet di bestujuvvut, jaskadvuoda siste ja dorvolašvuoda siste galgga din gievrravuotta læt. Mutto epet di dattom.

Salm. 37, 7. Jer. 6, 16. Matt. 23, 37.

16. Di celkidek: Æp, mutto hæstai alde aiggop mi girddet — damditi galggabetet di bataret — ja fales juolgagi alde aiggop mi ridit — damditi galggek din doarredægjek šaddat fallen. 31, 1. 3.

17. Okta duhat galgga bataret ovta olbma aittema diti; vittasa aittem diti galggabetet di bataret, dassači go din bacatas læ nuftgo lævggastaggo varrečoka alde ja nuftgo soattelævgga dieva alde.

5 Mos. 32, 30.

18. Ja damditi agjan Hærra læmest digjidi arbmogassan, ja damditi son orro gaiddosest allagasast su vaibmolađesvuodaines din vuostai; dastgo Hærra læ duomo Ibmel, audogasak læk buokak dak, guđek vurddek su.

Salm. 2, 12; 34, 9; 40, 5.

19. Dastgo don almug, mi asak Sionest, Jerusalemešt! Ik don galgga bissot čierromest; son aiggo læt dudnji arbmogas guladedin du čuorvvom jiena; go son gulla dam, de son vasted dudnji. 58, 9; 65, 24.

20. Hærra galgga addet digjidi hætte-laibe ja atestusa čace*, ja de æi galga du oapatægjek šatan æmbo čiekkat ječaidæsek, mutto du čalmek galggek oaidnet du oapatægjidat, *1 Gon. 22, 27.

21. ja du bæljek galggek gullat ovta sane du sælge duokken, mi nuft čuogja: Dat læ gæidno, vagjoleket dam mielde! — go di gaiddabetet olgiš bællai, ja go di gaiddabetet gurot bællai.

5 Mos. 5, 32; 28, 14. Josv. 1, 7.

Sanel. 4, 27. Jer. 6, 16.

22. Ja don galgak adnet buttesmættomen du čuppjuvvum govaidad silbba-skoadđasa ja du leikijuvvum govad golle-skoadđasa, don galgak balkestet daid erit nuftgo duolvva-lipparid; dast olgus! galgak don dasa celkket.

1 Mos. 35, 2. Josv. 24, 23. 1 Sam. 7, 3.

Es. 2, 20; 27, 9; 31, 7.

23. De galgga son addet arve du gilvvagidi, maid don gilvak ædnam sisa, ja laibe ædnam šad-doin, ja dat galgga læt vuimalaš ja mailhai; du oamek galggek dam bæive guottot viddes gieddest.

3 Mos. 26, 4. 5 Mos. 11, 14; 28, 12.

Jer. 5, 24. Joel 2, 23.

24. Ja vuovsak ja asenak, mak ædnama barggek, galggek borratsaltijuvvum sægotus-biemo, mi goivvjuvvu spoađoin ja raidnim-goaivoin.

25. Ja juokke alla vare alde ja juokke aleduvvum dieva alde galggek læt jogak, čacce-agjagak, dam

stuora njuovvambäive, go toarnak gačček.

41, 18; 34, 2 j. n. v.

Esek. 39, 4. 17. Alm. 19, 17. 18.

26. Ja mano čuovgas galgga šaddat nuftgo bæivača čuovgas, ja bæivača čuovgas galgga šaddat čieča-gærddasažžan, nuftgo čieča bæive čuovgas. dam bæive, go Hærra buoreda su albmuges vahaga ja dalkasta have dam časkastagast, maid dat oažoi.

27. Gæča, Hærra namma boatta gukken, buollemen læ su moarre, ja stuores læ dat bajas borgeštægje suovva; su boksamak baissek suddot, ja su njuovča læ nuftgo hävatægje dolla,

2 Mos. 24, 17. 5 Mos. 4, 24; 9, 3.

2 Sam. 22, 9. Ebr. 12, 29.

28. ja su moare vuoinatak læ nuftgo bagjeldulvve jokka, mi olla gidda čæbet ragjai, solljim diti bakenlaš albmugid hävatusa soljain ja suppin diti čagjedatte suita albmugi olluli ala.

29. Din lavllom galgga čuogjat nuftgo dam ija, go basek* basotuvvujek, ja de galgga læt vaimo illo nuftgo dalle, go vagjolek floita-čuojanasa mielde, boattem varas Hærra vare ala, Israel bayte lusa.

* bæssačak, 2 Mos. 12, 42. Salm. 42, 5.

30. Ja Hærra galgga addet su majestätalaš jienas gullut ja addet su vuolasboatte gieđas oidnujuvvut moare sutto siste ja hävatægje dola njuokčam siste, šaratak-arve ja čacce-rašo ja čuormasgeđgi siste.

2 Mos. 9, 23.

Jos. 10, 11. Es. 29, 6.

31. Dastgo Hærra jiena diti galgga Assur suorgganet, gi časka sobbin.

10, 24.

32. Ja juokke gærde go dat asatuvvum soabbe, maid Hærra luoitte gaččat su ala, boatta vuolas, de galgga dat dpatuvvat paukai ja sitari čuogjam vuolde, ja sođi siste bajeduvvum gieđain galgga son soattat dam* vuostai.

* Assyria.

33. Dastgo buollem-sagje læ aig-

ga juo rakaduvvum; maidai gona-gassige læ dat rakaduvvum, čiegnalen ja viddesen; dam nuoršost læk dolla ja muorak valjetrak; Hærra vuoinanas, riššajoga lakasaš, cakketa dam buollet.

Alm. 19, 20; 20, 14. 15; 21, 8. Es. 11, 4.

31. Kapittal.

Profeta čuorvvo fastain vuoi albmuga bagjel, dainago dat oca väke Egyptalažai lutte ige Hærra lutte; sikke väketægjek ja dak, gæid si galgge väketet, galggek hävvanet, 1—3, Hærra aiggo ocatallat Jerusalema atestusain, mast dat i galga mattet välttet, mutto dastman- nel aiggo son suogjalet ja bæstet gavpuga, 4. 5. Mutto šaddam diti oasalažžan dam bestujubmai fertte dat čiegnalet jorralam almuog jorggalet ječas Hærra guvlui, 6. Go dat nuft häitta buok æppeibmelbalvvalusast erit, de galgga Hærra ješ alma olmušlaš väketaga časket Assyrialožaid ja agiet sin erit, 7—9.

1. Vuoi sigjidi, guđek mannek vuolas Egypteni väke diti ja dorvastek hästai ala ja luttek vavnai ala, dainago dak læk ædnagak, ja ridijegji ala, dainago dak læk hui ollorak, mutto æi gæča Israel base ballai æige oca Hærra.

30, 2. Salm. 20, 8; 44, 7.

2. Mutto maidai son læ vises ja dikta likkotesvuoda boattet, ja su sanides i son ruoktot valde; mutto son čuožžela dai bahai vieso vuostai ja sin väke vuostai, guđek verid dakkek.

45, 7. Am. 3, 6.

3. Ja Egyptalažak læk olbmuk ja æi Ibmek, ja sin hästak læk oažže ja æi vuoina, ja Hærra galgga olgušgeiggit su gieđas, ja väketægje galgga guossalet, ja dat, gi læ väketuvvum, galgga gaččat, ja oktanaga galggek si buokak hävvanet.

Salm. 33, 17.

4. Dastgo nuft celki Hærra munji: Nuftgo legjon ja nuorra legjon gilljo su sallašes bagjel, ja go obba baimanjoavkko goč-čujuvvu čoakkai dam vuostai, i suorggan sin huikkem diti ja i

šadda balloi sin gaja diti, nuft galgga dat Hærra Sebaot vuolas boattet soattam diti Sion vare vuostai ja dam dieva vuostai.

Alm. 19, 11 j. n. v.

5. Nuftgo skæivotalle loddek, nuft galgga dat Hærra Sebaot suogjalet Jerusalema, suogjalet ja bæstet, mannat mæddel* ja gagjot.

5 Mos. 32, 11. Salm. 91, 4. Matt. 23, 37.

* nuftgo Egyptenest. 2 Mos. 12, 13. 23.

6. Jorgideket su guvllui, gæst di lepet ðiegnælet erit jorralam, di Israel manak!

Jer. 3, 12. Esek. 14, 6.

7. Dastgo dam bæive galggek si hilggot, juokkehaš su silbbaibmelides ja su golle-ibmelides, maid din gieðak læk dakkam digjidi suddon.

2, 20; 27, 9; 30, 22.

8. Ja Assur galgga gaðeat mieke bokte, mi i læk olbma, ja mieke, mi i læk olbmu, galgga hævatet su, ja son galgga bataret mieke oudast, ja su nuorra olmak galggek šaddat balvvalægjen.

37, 36 j. n. v.

9. Ja su bakte* galgga bataret suorgatusa diti, ja su oaivamužak galggek suorgganet soattelævga diti, cælkka Hærra, gæn dolla læ Sionest, ja gæn omman læ Jerusalelest.

* Assyria famolaš gonagas.

2 Gon. 19, 36 j. n. v.

32. Kapittal.

Profeta loppeda mailbme-rika hævvanæme mannel oasalaš boatte-aige vanhurskes gonagasa vuolde; dat loppadus ollašuvvu ollaset Messiasa ja su rika siste, 1. 2. Dalle galgga Israel buošodubme nokkat, 3. 4. ja olbmuk æi galga šatan arvost adnujuvvut dilesek ja obmudagaidæsek mielde, mutto mielasek ja lagašvuodasek mielde. 5—8. Dam ouddal ja oankis aige gæcest galgga galle stuora hævatus dam oagjebas albmuga bagjeli boattet, 9—14; mutto dastmannel galgga Bassevuoična golgatuvvut dam bagjeli, ja damditi galgga vanhurskesvuotta ja agalaš rafhe raddit ædnama siste; mutto mailbme-rika soattevækka galgga goddujuvvut ja dam

oaivvegavpug ðiegnalassi vuoleduvvut, 15—20.

1. Gæca, vanhurskesvuodain galgga gonagas raddit, ja oaivamužak galggek holddit vuoiggadvuoda mielde;

11, 4 j. n. v.

Salm. 45, 7, 8; 72, 1 j. n. v.

Jer. 23, 5, 6; 33, 15, 16.

2. ja ješ gutteg sist galgga læt nuftgo bæitos dalke vuostai ja nuftgo suogje ðaccerašo vuostai, nuftgo ðaccejogačak goikke baikest, nuftgo stuora bavte suoivan goikkaluvve ædnamest.

25, 4.

3. Dalle æi galga oidni cælmek læt ðuovgatæmek, ja gulli bæljek galggek læt gullisak,

6, 9 j. n. v. 29, 9 j. n. v. 18, v.

4. ja hoppuslundogi vaibmo galgga mattet dovddat, ja gakkai njuovča galgga alket ðielggaset sardnot.

5. Jalla i galga šatan æmbo goðejuvvut buorelundulažžan ja gavvel i galga goðejuvvut siegamielalazažžan.

6. Dastgo jalla sardno jallavuoda, ja su vaibmo hutka bahaid dakkam varas æppebasse dago ja sardnom varas jorgovuodaid Hærra birra, diktem varas dam nælgo olbmu sielo læt guorosen ja diktem varas dam goikke olbmust vaillojt jukkamuša.

Sanel. 13, 16; 15, 2.

7. Ja dam gavvela værjok læk bahak; son hutka betolaš radid doalvvom diti lojes olbmuid hævanæbmai betolaš sani bokte, ja dam son dakka, go dat vaivaš sardno, mi vuoiggad læ.

1 Gon. 21, 7 j. n. v.

8. Mutto buorelundulaš olbmust læk buorek jurddagak, ja son bisso nannoset dast, mi buorre læ.

9. Di moraštkættes nissonak! Čuožželeket, gullet mu jiena! Di oagjebas nieidak! Jorggaleket beljidædek mu sarne bællai!

10. Jage ja bæive gæcest, de galggabetet di doargestet, di oagjebasak! Dastgo vidnelagjo læ nokkam, šaddolagjo i boaðe.

11. Suorgganeket, di morašt-kættajak! Doargesteket, di oagjebasak! Nuolateket ječaidædek ja alasmattet ječaidædek ja boakkanastet din alemidædek*!

*morašgarvoin.

12. Si čorbmek raddidæsek dai čabba ædnami diti, dam šaddolaš vidnemuora diti.

13. Mu albmuga ædnamest bajas boccidek bastelis lanjak ja gaskalasadak, vela buok ilo viesoi bagjel, dam avvodægje gavpug bagjel.

14. Dastgo sloatta læ guđđujuvvum, olmuš-lađđa gavpugest læ javkkam; dievva* ja faktatoardna læk šaddam biegon agalaš aigidi, avvon mæcce-assenidi, guottomsagjen æloidi, —

* Ofel dievva Jerusalemest.

2 Muitt. 27, 3. Neh. 3, 26 j. n. v.

15. dassači go Vuoignā golgattuvvu min bagjeli allagasast, ja mæcce šadda šaddolaš ænamen, ja šaddolaš ænam adnujuvvu dego vuovdde.

44, 3 j. n. v.

Esek. 39, 29. Joel 3, 1. Ap. dag. 2, 1 j. n. v.

Es. 29, 17.

16. Ja vuoiggadvuotta galgga assat mæcest, ja vanhurskesvuodast galgga læt sida dam šaddolaš ædnamest.

17. Ja vanhurskesvuoda duogje galgga læt rafhe, ja vanhurskesvuoda šaddo maššo ja oagjebasvuotta agalaš aiggai.

18. Ja mu almug galgga assat rafhe viste siste ja oagjebasvuoda gođi siste ja jaskis vuoinadambai-kin.

33, 20.

19. Mutto de galgga čuormastet, go vuovdde* jorral vuolas, ja čiegnalassi galgga gavpug vuolas deddujuvvut.

30, 30; 29, 4.

Matt. 11, 23. *vašalaža famolaš soatte-
vækka. 10, 18. 33 j. n. v.

20. Audogasak lepet di, guđek gilyvebetet buok čaccegaddidi, guđek luoittebetet vuovsa ja asena julgid væidalassi!

33. Kapittal.

Profeta gulat, atte Assyrialāžak, guđek dam ragjai læk buktam hævatusa buok æra albmuži bagjeli, dal ječa galggek hævatuvvut; son rokkadalla Israela oudast ja loppeda dasa bestujume ja ællem, dievva vuoinalaš hærvsvuodast, 1—6. Dal læ galle Ibmel almug stuora hæđest, mutto farga galgga Hærra duš-šadet dam vašalažaid hirbmadlaš rangaštusa bokte, 7—12. Dak ibmelmættomak Israelest galggek daggo bokte doargestattujuvvut dam basse Ibmel oudast, mutto dak vanhurskasak galggek assat oagjebasan su suogjalusa ja buristsivnadusa vuolde, 13—16. Israel gonagas i læk dalle šat gukkeb vuoleduvvum; dak amas givsedeğjek læk javkkam, ja Jerusalem i šat muošetuttujuvvu goassege su mašostes, dastgo Hærra læ dam varjalus, dam suddo læ andagassi addujuvvum, 17—24. Dat buokrakkan ollasi ollašuttujuvvu Messiasa valddegoddest.

1. Vuoi dudnji, don hævatægje, gutte ješ ik læk hævatuvvum, ja don rievvar, gæst i læk rieveduvvum! Go don læk gærggam hævatæmest, de galgak don hævatuvvut; go don læk gærggam rievedæmest, de galgga dust rieveduvvut.

8. 9. 4. 23. v.; 37, 36. 38.

Jer. 30, 16.

2. Hærra, læge migjidi arbmo-gas! Du mi vuorddep; læge min gietta juokke idđed, vela min bestujubme hæđe aige! Dan. 9, 19.

3. Bajan jiena diti batarek albmužak; go don čuožželak, de bieđganek bakenak.

4 Mos. 10, 35. Salm. 68, 2.

4. Ja din salaš čoggujuvvu, nuftgo girrijægje* čoagga; nuftgo rasselokkok njuikkuk, nuft njuikkuk dam maññai.

* d. l. rasselokko, Joel 1, 4.

5. Aleduvvum læ Hærra, dastgo son assa allagasast; son dævdđa Siona vuoiggadvuodain ja vanhurskesvuodain. Salm. 113, 5; 138, 6.

Es. 57, 15; 1, 27.

6. Ja nanosvuotta galgga læt du aigi siste, bestujume, visesvuoda ja dieđo valljogasvuotta; Hærra ballo galgga læt dam* davver.

* Israel.

7. Gæca, sin legjongievrak* ċurvuk dobbe olggon, rafhe-airrasak ċirruk baċċaget. * 2 Sam. 23, 20.

8. Madijak læk avddem, matkalažak æi læk šatan; — son* læ doagjam litto**, bagjelgæċċam gavpugid***, i læk fuollam gudege olbmust. Duob. 5, 6.

* Sankerib. ** 2 Gon. 18, 14 j. n. v. 17 j. n. v. *** Hab. 1, 10.

9. Ænam asta, goldna; Libanon ċuožžo hæppadin, goldna; Saron læ nuftgo dat avddem ænam, ja Basan ja Karmel gaċatallaba la-staid. Nah. 1, 4.

10. Dal aigom mon likkat bajas, cælka Hærra; dal aigom mon ċuožželet, dal aigom mon bagjanet.

11. Di galggabetet sakkanattet avjid, riegadattet oalgaid; din darram læ dolla, mi galgga din hævatet. Salm. 7, 15.

12. Ja olmuš-šlajak galggek bolddujuvvut galkkan, — eritċuppujuvvum bastelis lanjak, mak bolddujuvvujek dolain.

13. Gullet, di, gæk lepet guken erit, maid mon læm dakkam, ja fuomašeket, di, gæk lepet lakka, mu gievrravuoda!

14. Suddolažak doargestek Sion alde, doargastus læ doppim æppebasid: Gi matta assat hævatægje dolla-gaddest? Gi matta assat agalaš nuoršoi gaddest? 5 Mos. 4, 24. Es. 30, 27 j. n. v.

15. Dat, gutte vagjol vanhurskesvuoda siste ja sardno, mi vuoig-gadvuotta læ, gutte bagjelgæċċa vuoito strængarvuoda bokte, gutte savdnjela su giedaides, nuft atte son i guoskat addaldagaidi, gutte notka su bæljes, amas son gullat varraradiid, ja gutte dappa su ċalmides, amas son oaidnet bahaid, Salm. 15, 2 j. n. v. 24, 3 j. n. v. Matt. 5, 6 j. n. v.

16. son galgga assat alla bai-kin, bakteladnek læk su ladne; su laibbe addujuvvu sudnji, su ċacce i noga. 51, 14; 58, 11. Salm. 23, 1. 2.

17. Du ċalmek galggek gæċċat gonagasa su ċabbesvuoda siste, dak galggek oaidnet viddes ædnama.

18. Du vaibmo galgga jurda-saddat hirma ala: Gost læ son, gutte ċali bajas? Gost læ son, gutte vikki ruðaid? Gost læ son, gutte logai toarnaid? 1 Kor. 1, 20.

19. Dam goaves albmuga ik don galga šatan oaidnet, albmuga daina mostas gielain, maid olmuš i arvved, daina gakka njuokċamin, maid olmuš i ibmerd. 5 Mos. 28, 49. Jer. 5, 15.

20. Gæca Sion, min basse ċoag-gami gavpuga, ala! Du ċalmek galggek oaidnet Jerusalema nuftgo oagjebas viste, nuftgo goađe, mi i sirddujuvvu, man ċuoldak æi bajasgessujuvvu agalažatge, ja man baddin i oktage botkijuvvu. Salm. 122, 4. Es. 32, 18.

21. Mutto dobbe galgga mist læt okta gievrra, Hærra, — govd-dis dænoi ja jogai sagjai; i mik-kege airroskipaid galga dast jottet, ige mikkege famolaš soatteskipaid mannat dam rasta;

22. dastgo Hærra læ min duob-mar, Hærra læ min laka-adde, Hærra læ min gonagas, son galg-ga min bæstet.

23. Loažžadak læk du* toavak, æi dak stargasmatte sin sivilleduov-tosek**, æige læbbanatte maidege lævgaid; de juogaduvvu rieveduv-vum salaš ollorakkan, vela skier-makge rievedek sallaša.

* vašalaža. ** nanosen doallat sivle.

24. Ja i oktage asse galga cælket: Mon læm buocamen. Dat almug, mi dobbe assa, læ ožžom su varredagos andagassi addujuvvut. Joel 3, 15. Sak. 12, 8.

34. Kapittal.

Profeta gulat moaddelagaš govai ċađa Hærra lossis ja hirmadlaš rangaštusa buok su rikas vašalažai bagjel, Edom bagjel vuoipalaš oaiivvel mielde, mi agas galgga aibas duššaduvvut, 1—15. Dat

gulatus galgga visumus lakai ollašuv-
vut, 16. 17.

1. Bottet deiki, di bakenlaš
albmugak, gullam diti, ja di olmuš-
šlajak, vuttivalddet! Gullus ænam
ja dam dievasvuotta, ædnam rika
ja buok, mi dast boccida!

1, 2; 28, 23.

2. Dastgo Hærra moarre læ
buok bakenlaš albmugi bagjel, ja
su sutto buok sin vægga bagjel; son
bigja sin garrodusa vuollai, adda
sin dokko njuvvujuvvut.

3. Ja sin goddatallam olbmuk
galggek dokko suppijuvvut, ja sin
jabmam gorodi hagja galgga ba-
jasbagjanet, ja varek galggek golg-
gat sin varain.

Jer. 7, 33; 9, 22; 25, 33. Alm. 11, 8.

4. Ja obba alme vækka galgga
moallanet, ja almek čoakkai gis-
sujuvvut nuftgo girje, ja buok dai
vækka galgga golnaseñ vulus gač-
čat, nuftgo lasta gačča vidnemuo-
rast ja goldnam lasta fikunmuo-
rast.

Matt. 24, 29. Alm. 6, 14.

5. Dastgo mu miekke læ šad-
dam jukkamidi* almest; gæča, E-
dom bagjeli galgga dat vuolas
boattet ja mu garrodusa almu-
ga bagjeli duobmon.

*Ibmel moarest.

6. Hærra miekke læ dievva va-
rain, buiddoduvvum buoideš, lab-
bai ja bokkai varain, viercai ma-
nembuoideš; dastgo oaffar-njuo-
valmasa doalla Hærra Bosrast,
ja stuora njuovalmasa Edom æd-
nameš.

63, 1.

7. Ja mæcevuovsak galggek
ruossat oktanaga daiguim, ja or-
tokak oktanaga gievras vuovsai-
guim, ja sin ædnam galgga šad-
dat jukkamidi varain, ja sin ænam
duktijuvvut buoideš;

8. dastgo Hærrast læ mavsatam
bæivve, mavsatam jakke Sion aše
diti.

63, 4. Jer. 51, 6. Obad. 10 j. n. v.

9. Ja dam* jogak galggek nub-
bastuvvut bikkam, ja dam muoldda

riššan, ja dam ænam galgga šad-
dat buolle bikkam.

*Edoma.

10. I ikko ige bæivve galga dat
časkat, agalaš aiggai galgga dam
suovva bajas borgestet; sogast sokki
galgga dat orrot avddemen, buok
agalašvutti i læk oktage, gutte
manna dam čača.

Alm. 14, 11; 19, 3.

11. Ja pelikan ja sagge-spidine
galggaba dam oabmenæsga adnet, ja
skuolfek ja garanasak galggek dast
assat, ja dam bagjel galgga čavggu-
juvvut hævatusa mittobadde ja
moivvašume viekkag.

Sef. 2, 14.

2 Gon. 21, 13. Am. 7, 8.

12. Æi læk makkege allanalagid
dast, gudek mattek čuorvvot gænge
gonagassan, ja buok dam oavamu-
žak læk nokkam.

13. Ja bastelis lanjak galggek
bajasboccidet dam stuora šloataidi,
arvotes rasek ja gaskalasek dam
ladnidi, ja dat galgga læt šakalidi
visten ja struzga-loddidi orromsag-
jen.

13, 21. 22. Jer. 50, 39.

14. Ja bakte-skuolfek ja mæc-
cebædnagak galggek gavnadet, ja
guolggas ruomek čuorvvot gutteg
guoibmasæsek; vela Lilitge* našo-
duvva dasa ja gavdna aldsesit
vuoinadambaike.

*muttom baha vuoigna. Bar. 4, 35.

Matt. 12, 43. Alm. 18, 2.

15. Dasa dakka njuolla-gærmaš
su bæses ja guodda monid ja alg-
gada čivgaid ja čokke daid su
suoivvanes vuollai; vela dasa čoa-
ganek uragas-loddek, nubbe nubbe
lusa.

16. Geččet bærrai Hærra gir-
jest ja lokket! I oktage dain*
vailo, nubbe i occal guoimes; dast-
go su njalbme goččo dam, ja su
Vuoigna čokke daid,

*mak namatuvvujek 13. 14. v.

Josv. 23, 14 j. n. v.

17. ja son suppe vuorbe sig-
jidi, ja su gietta juogada sigjidi
dam mittobaddin; gidda agalaš
aiggai galggek si oabmenæsek ad-
net dam*, sogast sokki galggek si
assat dam siste.

*Edom ædnama.

35. Kapittal.

Profeta lopped, atte Ibmel albmuga varnotesvuotta Messiasa almostusa bokte galgga nubbastuvvut stuora hærvasvuotan, 1. 2. Damditi galggek dak hædotuvvum olbmuk adnegoattet rokkis miela; dastgo Hærra boatta mavsatægjen su albmuges vašalažai bagjel, mutto bestujubmen dasa aldsesis; son galgga väketet sin buok vuoinalaš ja rumašlaš hædest ja basse ja visses balgga mielde doalvvot su lonestuvvum olbmuides agalaš illoi su rikas siste, 3—10.

1. Mæcce ja dat goikke ænam galgga illodet, ja dat avddem ænam galgga avvodet ja lihid adnet nuftgo lilia. Sir. 39, 18.

2. Dat galgga lihid adnet ja avvodet, duodai avvodet ja lavllot avoin; Libanon hærvasvuotta læ dasa addjuvvum, Karmel ja Saron goarggo; dak galggek oaidnet Hærra hærvasvuoda, min Ibmelæmek goarggo.

Allavi. 2, 1. Es. 60, 13; 65, 10. Jer. 50, 19.

3. Nanosmattet daid vuoi metuvum gieđaid, ja dakket daid suibodægje čibbid nanosen.

Sak. 8, 9. 13. Ebr. 12, 12 j. n. v.

4. Celkket daidi mašotes vai-moidi: Leket dorvolažak, allet bala! Geččēt, da læ din Ibmel! Maksem boatta, Ibmel mavsatæbme, son boatta ješ ja bæsta din.

Joh. 14, 1. Es. 40, 1. 9. 10.

Salm. 94, 1 j. n. v. Es. 34, 8. Rom. 12, 19.

Hos. 1, 7. Sak. 9, 9. 16.

5. Dalle galggek dai čuovgatemi čalmek rabastuvvut, ja dai bæljetermi bæljek rabastuvvut;

29, 18. 19. Matt. 11, 5; 15. 30.

Luk. 4, 18; 7, 22. Mark. 7, 32. 37.

6. dalle galgga skierbma ruottat nuftgo sarva, ja gielatæme njuovča avvodet. Dastgo čacek šavvek ouddan mæcest, ja jogak dam avddem ædnamest.

7. Ja dat acagas saddo-appelgalgga šaddat javrren, ja goikaluvve ænam čacce-ajan; Sakali orromsajest, gost dak vällajegje, læ sagje hošidi ja ravraidi.

8. Ja dast galgga læt balges ja gæidno, ja dat galgga goččuuvvut

danen basse gæidnon, i oktage buttesmættom galga vazzet dam mielde, mutto dat gulla sigjidi*; i oktage matkalaš, æi vela jallakge, galga čagjadaddat.

* daidi lonestuvvum olbmuidi. 43, 19. Joh. 14, 6. Alm. 21, 27.

9. I dast galga læt oktage legjon, ja i mikkege gaikodægje spirid galga bæssat dam ala, æi dak galga gavdnuvut dobbe; mutto lonestuvvum olbmuk galggek vagjolet dobbe.

10. Ja Hærra lonestuvvum olbmuk galggek maccat ruoktot ja boattet Sioni avvolavllomin, ja agalaš illo læ sin oivi bagjel; avo ja ilo galggek si joksat, ja moraš ja šuokkem galggaba bataret.

62, 12; 51, 11; 65, 18; 66, 14. Joh. 16, 22. Alm. 21, 4.

36. Kapittal.

Assyrialas gonagas Sankerib valda buok Juda nana gavpugid ja vulgat Rabsake stuora soattevægain Jerusalem vuostai; Rabsake bargga hattit olbmuid gonagas Esekias vuostai ja bilkked Hærra, ja dat dieđetuvvu Esekiasi, 1—22.

1. Ja de daturuvai gonagas Esekias njællje nubbe logad jage, atte Sankerib, Assyria gonagas, manai bajas buok Juda nannijuvvum gavpugi vuostai ja valdi daid. 2Gon. 18, 13. j. n. v. 2Muitt. 32, 1 j. n. v.

2. Ja Assyria gonagas vulgati Rabsake Lakisest Jerusalemi gonagas Esekias vuostai stuora soattevægain; ja son bissani dam bajeb galdo čaccesuona lusa, madija gurri bassangieddai. 7, 3.

3. De manai Eljakim, Hilkiasa bardne, šloata oaivamuš, olgus su lusa oktanaga Sebnain, čallin, ja Joahin, Asa barnin, historiačallin. 22, 15 j. n. v. 20. v.

4. Ja Rabsake celki sigjidi: Celkket dadde Esekiasi: Nuft cælkka dat stuora gonagas, Assyria

gonagas: Mi dorvoid dat læ, mi dust læ?

5. Mon cælkam: Dušše boksa-mi sadne læ dat, maid don cælkak: Læ radde ja fabmo soattai. Dal, gæn ala don dorvastak, go don læk dakkam vuostehago mu vuostai?

6. Gæca, don dorvastak dam dogjum ravrra-astataga ala, Egypten ala, mi, go guttege dorje ječas dam vuostai, de dat basta su gieda sisa ja cādarette dam; nuft læ Farao, Egypten gonagas, sigjidi buokaidi, gudek dorvastek su ala.

Esek. 29, 6. 7.

7. Ja jos don cælkak munji: Hærra, min Ibmelæmek, ala mi dorvastep, — de igo son læk dat, gæn oaffar-dievaid ja gæn altarid Esekias læ valddam erit, go son celki Judai ja Jerusalemi: Dam altar oudast di galggabetet rokkadallat?

8. Ja dal, vættal dadde mu hærrainam, Assyria gonagasain: mon addam dudnji guokte duhat hæsta, jos don satak rabedet aldsesad ridijegjid dai ala.

Jer. 9, 23.

9. Moft aigušik don vuojetet ruoktot ovtta rika oudastčuožžo, ovtta aidnoge mu hærram hæjomus balvvaleggjin? Damditi dorvastak don Egypten ala vavnai ja ridijegji dafhost.

10. Ja dal, læmgobe mon alma Hærrataga mannam bajas dam ædnam vuostai dam duššadam varas? Hærra, son læ cælkam munji: Mana bajas dam ædnam vuostai ja duššad dam!

11. De celkke Eljakim ja Sebnaja ja Joah Rabsaki: Sarno dadde du balvvaleggjidasad Syrialaš gilli, dastgo mi gullap dam, ja ale sarno migjidi Judalaš gilli olbmui belji oudast, gudek læk movra alde.

12. Mutto Rabsake celki: Læmgobe mu hærra vuolgatam muo sardnot daid sanid du hærrai ja dudnji? Igo baica daidi olbmaidi,

gudek čokkajek movra alde borram varas sin ječaidæsek baika ja jukkam varas sin ječaidæsek čace oktanaga dinguim?

13. Ja Rabsake loaidasti oudan ja čuorvoi alla jienain Judalaš gilli ja celki: Gullet dam stuora gonagasa, Assyria gonagasa, sanid!

14. Nuft cælkka gonagas: Allet divte Esekiasa ječaidædek bættet! Dastgo i son væje din gagjot.

18. v.

15. Ja allet divte Esekiasa sattet ječaidædek dorvastet Hærra ala, cælkededines: Hærra aiggo min gagjot, dat gavpug i galga addujuvut Assyria gonagasa gitti.

16. Allet gulddal Esekiasa! Dastgo nuft cælkka Assyria gonagas: Dakket rafhe muina ja bottet olgus mu lusa ja borret, ješ gutteg su vidnemuorastes ja ješ gutteg? su fikunmuorastes, ja jukket, ješ gutteg su galdos čace,

1 Gon. 4, 25.

17. dassači go mon boadam ja viežam din daggar ædnami, go din ænam læ, daggar ædnami, mast læk gornek ja vidne, daggar ædnami, mast læ laibbe ja vidnegardek.

18. Allet divte Esekiasa ječaidædek fillit ja cælkket: Hærra aiggo min gagjot. Lækgo albmugi ibmelak gagjom, ješ gutteg su ædnames, Assyria gonagasa giedast?

14. v.; 10, 9 j. n. v. 37, 12.

19. Gost læk Hamata ja Arpada ibmelak? Gost læk Sefarvaim ibmelak? Lækgobai dak* gagjom Samaria mu giedast?

2 Gon. 18, 34. Es. 37, 13.

* Samaria ibmelak.

20. Guđemužak buok dai ædnami ibmeli gaskast læk, gudek læk gagjom sin ædnamæsek mu giedast, nuft atte Hærra galgaši gagjot Jerusalema mu giedast?

21. Ja si orru javotaga ja æi vastedam sudnji ovtage sane; dastgo gonagasa rava læi nuft čuogjamen: Epet di galga sudnji vastedet.

22. De botte Eljakim, Hilkias bardne, šloata oaivamuš, ja Sebna, čalle, ja Joah, Asaf bardne, historiačalle, Esekias lusa gaikoduvvum biktasiguim ja muittalegje sudnji Rabsake sanid.

37. Kapittal.

Esekias gaikod su biktasides, vuolgat su balvalebijdes profet Esaias lusa ja bivdda su rokkadallat Härrai albmuga oudast, 1—4. Herra adda Esekias jeđđijuvvut ja gulat Sankerib hävvanæme, 5—7. Sankerib bigja sane Esekias bilkkadus-girjin, 8—13. Esekias lebbe dam girje Herra oudi ja rokkadalla njuorraset, 14—20. Esaias gulat Esekias, atte Herra aiggo rangaštet Sankerib ja suogialet Jerusalema, 21—35. Okta engel časka 185,000 olbma Assyrialazai soattevægast; Sankerib goddatalla su ječas barnidi, 36—38.

1. Ja de daptuvai, go gonagas Esekias gulai dam, de gaikodi son su biktasides, ja son garvoti ječas sækain ja manai Herra vieso sisa.

2 Gon. 19, 1 j. n. v.

2. Ja son vuolgati Eljakima, šloata oaivamuža, ja Sebna, čalle, ja vuorrasebmusid papai gaskast, garvotuvvum sækaguim, Esaias, Amos barne, profeta, lusa.

3. Ja si celkke sudnji: Nuft cælkka Esekias: Atestusa ja bagadusa ja häppada bæivve læ dat bæivve; dastgo manak læk boatam riegadattem muddoi, mutto i læk fabmo riegadattet.

4. Daidda Herra, du Ibmel, dattot gullat Rabsake sanid, gæn Assyria gonagas, su herra, læ vuolgatam higjedet dam ælle Ibmela, nuft atte son datto rangaštet su dai sani diti, maid Herra, du Ibmel, læ gullam; de bajasbija dalle rokkadusa dam bacatasa oudast, mi gavdnujuvvu!

Jer. 37, 3; 42, 2.

5. Ja gonagas Esekiasa balvalebijek botte Esaias lusa.

6. Ja Esaias celki sigjidi: Nuft galggabetet di cælkket din herra-

sædek: Nuft cælkka Herra: Ale bala dain sanin, maid don læk gullam, maiguim Assyria gonagasa balvalebijek læk muo higjedam.

7. Gæča, mon aigom addet sudnji dam miela, atte son, go son gulla saga, jorgid ruoktot su ædnamasas, ja mon aigom diktet su gaččat mieke oudast su ædnamestes.

38. v.

8. Ja Rabsake macai ruoktot ja gavnai Assyria gonagasa soattamen Libna vuostai; dastgo son læi gullam, atte son læi vuolggam erit Lakisest.

36, 2.

9. Ja son gulai celkkujuvvumen Tihaka, Ætiopia gonagasa, birra: Son læ vuolggam olgus du vuostai soattam varas. Ja go son dam gulai, de vuolgati son airrasid Esekias lusa ja celki:

10. Nuft galggabetet di cælkket Esekias, Juda gonagassi: Ale divte du Ibmelad ječad fillit, gæn ala don dorvastak, cælkededinad: I Jerusalem galga addujuvvut Assyria gonagasa gitti.

11. Gæča, don læk gullam, maid Assyria gonagasak læk dakkam buok ædnamiguim, atte si læk duššadam daid, ja don galgašik makkaš gagjujuvvut?

12. Lækgo albmugi ibmelak daid gagjom, maid mu vanhemak duššadegje, Gosana ja Karana ja Resefa ja Eden manaid, guđek læk Tellassarest? 36, 18 j. n. v. 5 Mos. 32, 37, 39.

13. Gost læ Hamat gonagas ja Arpad gonagas ja Sefarvaim gavpuga gonagas, Hena ja Ivva gonagasak?

14. Ja Esekias vuostaivaldi girje airrasi giedast ja logai dam; ja son manai bajas Herra vissui, ja Esekias lebbi dam Herra muđoi oudi.

15. Ja Esekias rokkadalai Härrai ja celki:

16. Herra Sebaot, Israel Ibmel, gutte čokkak kerubai alde!

Aivefal don læk Ibmel buok ædnam rikaidi, don læk dakkam alme ja ædnama.

Salm. 80, 2; 99, 1.

5 Mos. 4, 35; 32, 39. Es. 45, 5, 6.

Dan. 4, 25.

17. Jorggal, Hærra, du bæljad deiki ja gula! Rabast, Hærra, du æalmidad ja gæċa! Gula buok Sankerib sanid, maid son læ vuolgam higjedam varas dam ælle Ib-mela.

Jer. 18, 19. Ap. dag. 4, 29.

18. Duotta dat læ, Hærra! Assyria gonagasak læk duššadam buok almugid ja dai ædnamid,

19. ja si læk suppim dai ibmelid doli; dastgo æi dak læk Ib-melak, mutto olbmu gieđai dakko, muorra ja gædċe; damditi si læk duššen dakkam daid.

Salm. 115, 4 j. n. v. Es. 44, 9 j. n. v.

20. Ja dal, Hærra, min Ibme-læmek, bæste min su gieđast, vai buok ædnam rikak dovidifċe, atte aivefal don læk Hærra.

49, 26. Esek. 21, 5.

21. Ja Esaias, Amos bardne, bijai sane Esekiasi ja cæketi: Nuft cælkka Hærra, Israel Ibmel: Dam dafhost, maid don læk must rokkadallam, Sankerib, Assyria gonagasa, harrai,

22. de læ dat dat sadne, maid Hærra læ sardnom su birra: Buttes nieidda, Sion nieidda, bagjel-gæċċa du, bilkked du; Jerusalem nieidda sluvgaša oaives du man-ŋai.

23. Gæn læk don higjedam ja buddustallam, ja gæn vuostai læk don bajasbajedam du jienad? Don læk bajasbajedam du æalmidad allagassi, Israel base vuostai.

24. Du balvvaalgjidad bokte læk don higjedam Hærra ja cælkam: Mu ollo vavnaidamguim læm mon mannam bajas vari alaċi ala, Libanon siskemuš baikidi; ja mon erit ċuopam dam alemus seder-muoraid, dam valljo sypres-muoraid, ja mon boađam dam bajemuš alaċi, dam šaddelis vuovddai.

25. Mon læm roggam ja juk-kam ċace, ja mon goikkadam buok Egypten jogaid mu juolggevuodoi-damguim.

26. *Ikgo don læk gullam dam? Ouddalaš aigi rajest læm mon dam dakkam, doluš beivi rajest læm mon dam rakadam. Dal læm mon diktam dam boattet, nuft atte dat daptuvva njæiddem varas nanni-juvvum gavpugid avddem ċievrra-ċobman. * Hærra sanek Sankeribi.

27. Ja dai assek legje apeta-mek; si suorgganegje ja hæppašut-tujuvvujegje; si šadde nuftgo rasek ædnam alde ja rudnis urttasak, nuftgo rasek daki alde ja gornek, mak læk billasuvvum buollem bokte, ouddalgo dak læk ol-lasi šaddam.

Salm. 92, 8; 129, 6.

28. Ja mon dovdam du ċokkam ja du olgusmannam ja du sisamannam, ja atte don darak mu vuostai.

29. Dađemielde go don darak mu vuostai, ja du cævllas oagje-basvuotta læ bajasbagjanam mu belji ouddi, de aigom mon bigjat mu rieggam du njudnai ja mu suittam du boksami gaski ja doalvot du ruoktot dam gæino mielde, man mielde don bottik.

Esek. 35, 12. Es. 30, 28. Salm. 32, 9.

Sanel. 26, 3. Esek. 29, 4; 38, 4.

30. Ja dat galgga læt dudnji* mærkkan: Dam jage galgga borrujuvvut dat, mi šadda gaċatal-lujuvvum gornin, ja nubbe jage, mi ruottasest bajasboeccid; mutto goalmad jage, de galggabetet di gilvvet ja lagjit ja rakadet vidnegardid ja borrat dai šaddoid.

* Esekiasi.

31. Ja Juda vieso bađđarak, guđek læk baccam, galggekk boeccidattet ċiegnalæb ruottasid vuola bællai ja šaddadet šaddoid baja bæld.

27, 6.

32. Dastgo Jerusalemest galgga olgus mannat bacatas, ja bata-

russi bæssam joavkko Sion varrest; dam Hærra Sebaot angervuotta galgga dam dakkat. 9, 7.

33. Damditi, nuft cælkka Hærra Assyria gonagasa birra: I son galga boattet dam gavpug sisa ige bačet ovtage njuola dam sisa, ja i son galga boattet dam ouddi galbain ige bajasdakkat seinid dam vuostai.

34. Dam gæino mielde, man mielde son boði, galgga son fastain ruoktot maccat, ja dam gavpug sisa i son galga boattet, cælkka Hærra.

29. v.

35. Ja mon aigom suogjalet dam gavpuga dam bæstem varas, mu ječčam diti ja David, mu balvvalægjam, diti. 2 Gon. 20, 6. Es. 38, 6.

36. Ja Hærra engel manai olgus ja časki Assyrialazai soattevægast čuođe ja vitta ovcad lokkai duhat olbma; ja go arrad iddedest bajas likkujuvvui, gæča, de legje si buokak jabmam gorodak.

17, 12 j. n. v. 31, 8.

Sir. 48, 29. 2 Makk. 8, 19.

37. Sankerib, Assyria gonagas, sirddai dalle ja manai erit ja macai ruoktot; ja son oroi Ninivest.

38. Ja de dapatuvai, go son læi rokkadallamen Nisrok, su ibmelles, vieso siste, atte Adramelek ja Sareser, su barnek, goddiga su mikin. Ja soai bæsaiga batarussi Ararat ædnami, ja Asarhaddon, su bardne, saddai gonagassan su sagjai.

7. v. Tob. 1, 21.

38. Kapittal.

Esekias buocca jabmem davddi ja rokkadalla Hærrai; Hærra lopped lasetet vitta nubbe lokkai jage su akkai ja dakka ovdulaš mæрка nanostussan dam ala, 1—8. Esekias lavllo Hærrai gitoslavillaga, mast son muittal su stuora hædes ja balos buocalvasa vuolde ja ramed Hærra væke ja buoredagoid, 9—20. Dat lake, moft son læi dærvasmattujuvvum, muittaluvvu, 21. 22.

1. Dain beivin buoccai Esekias

jabmem davddi; de boði Esaias, Amos bardne, profeta, su lusa sisa ja celki sudnji: Nuft cælkka Hærra: Rakad du visud, dastgo don galgak jabmet ja ik ællet.

2 Gon. 20, 1 j. n. v. 2 Muitt. 32, 24.

2. De jorggali Esekias su muođoides sæine guvllui ja rokkadalai Hærrai.

Salm. 30, 3. 4.

3. Ja son celki: Vuoi, Hærra! Muitta dadde, atte mon læm vagjolam du muođoi oudast oskaldasvuođa siste ja olles vaimoin, ja dakkam, mi buorre læ du čalmi oudast. Ja Esekias čieroi hui sagga.

4. De dapatuvai Hærra sadne Esaiasi naft:

5. Mana ja cælke Esekiasi: Nuft cælkka Hærra, David, du ačad lbmel: Mon læm gullam du rokkadusa, oaidnam du gadnjaliđ; gæča, mon lasetam du beividi vitta nubbe lokkai jage.

6. Ja mon aigom gagjot du ja dam gavpuga Assyria gonagasa giedast, ja mon aigom suogjalet dam gavpuga.

37, 35.

7. Ja dat galgga læt dudnji mærkkan Hærrast dam ala, atte Hærra aiggo doallat dam sane, maid son læ sardnom:

37, 30.

8. Gæča, mon addam bæivašmæarka suoivvana, mi bæivačein læ mannam vuolas Akasa bæivašmæarka alde, maccat loge cacastaga ruoktot. Ja bæivaš macai ruoktok loge dain cacastagan, maid dat læi mannam vuolas.

9. Esekiasa, Juda gonagasa, čala, dalle go son læi læmaš buocce, mutto læi buorranam su buocalvasastes:

10. Mon celkkim: Mu raffhalaš beividam siste ferttim mon mannat erit jabmi aimo portai raige; mon ferttim makset bacatasain mu jaginam.

11. Mon celkkim: Im mon galga oaidnet Hærra, Hærra ælle olbmui ædnamest; im mon galga gæččat olbmuid šatan æmbo dai

gaskast, guðek jaskadvuoðast assek. Salm. 27, 13.

12. Mu assamsagje bajasgaikkujuvvu ja dolvujuvvu must erit nuftgo baiman goatte; mon læm čoakkai giessam mu ællemam godðe lakai, laiggenisain erit čuoppa son* muo; bæivest ija ragjai dagak don muo garvesen.

Job 6, 9; 7, 6. *Ibmel.

13. Mon sattim mu sillum jaska orrot gidda idðed ragjai; nuftgo legjon, nuft cuvkke son buok mu davtid; bæivest ija ragjai dagak don muo garvesen. Salm. 131, 2.

14. Nuftgo beskuš, nuftgo guorga, nuft bikkum mon, mon umaidim nuftgo duvva; vuoiemuvvuedin gečče mu čalmek allagasa guvlui: — Hærra! Mon læm balost, dakked mu oudast! 59, 11.

Esek. 7, 16. Nah. 2, 8. Job 17, 3. Salm. 119, 122.

15. Maid galgam mon cælkket? Son læ sikke cælkam munji dam, ja son læ dakkam dam*; hiljet aigom mon vagjolet buok mu jagidam mu sillum bačča bakčasa mañgel. * 4. v. j. n. v.

16. Hærra! Dai* bokte ælla olmuš, ja dai bokte bajasdollujuvvu buok mu vuoiņa ællem; de dagašik don muo dærvasen ja addašik muo ællet!

* du sani bokte, 5 Mos. 8, 3. Matt. 4, 4.

17. Gæča, rafhen šaddai munji dat bačča, duoðai dat bačča, ja don gessik rakislažat mu sielo bajas hævvanæme havdest; dastgo don suppijik du sælgad duokkai buok mu suddoid;

Salm. 30, 4; 86, 13; 116, 3 j. n. v. Mik. 7, 19.

18. Dastgo i jabmi aibmo ramed du, i jabmem maino du; æi si vuorde, guðek vuolas mannek havdai, du oskaldasvuoða.

Salm. 6, 6; 88, 11 j. n. v. 115, 17. Sir. 17, 27 j. n. v.

19. Dat ælle, dat ælle, son ramed du, nuftgo mon odne; ačče

oapata su manidasas du oskaldasvuoða birra.

Salm. 48, 13. 14; 78, 4 j. n. v. 145, 4. Joel 1, 3.

20. Hærra læ gærggad muo bæstet, ja mu stranggačuojanasaidam aiggop mi čuojatet buok min ællembeividæmek Hærra vieso siste.

Salm. 63, 5; 104, 33; 146, 2.

21. Esaias celki, atte fikungakko galgaši valddujuvvut ja bigjujuvut dalkasen buokku ala, vai son ælaši. 2 Gon. 20, 7.

22. Esekias celki*: Mi læ mærkkan dam ala, atte mon galgam mannat bajas Hærra vissui?

* namalassi gulatusa mañgel v. 6, gulatusa oudal v. 7.

39. Kapittal.

Babel gonagas, Merodak Baladan, bigja airrasid Esekias lusa; dat čajet sigjidi buok su davverides ja hærvsvuoðades, manditi Hærra moaratuva ja gulat sudnji Esaias bokte, atte buok dat galgga okte eritdolvujuvvut Babeli; Esekias jedðe ječas daina, atte rafhe galgga læt su beivin. 1—8.

1. Dam aige bijai Merodak Baladan, Baladan bardne, Babel gonagas, girje ja addaldagaid Esekias, go son gulai, atte son læi læmaš buoccen ja læi dærvasmuvvam. 2 Gon. 20, 12 j. n. v. 2 Muitt. 32, 31.

2. Ja Esekias illodi sin* diti ja addi sin oaidnet su davvergammare, silba ja golle ja ruddaid ja dam mavsolaš oljo ja obba su værjoviesos ja buok, mi gavdnu su davvergammarin; i læm mikkege dingaid, maid Esekias i addam sin oaidnet su viesostes ja obba su rikastes.

* Babel gonagasa airrasi.

3. De boði profeta Esaias gonagas Esekias lusa ja celki sudnji: Maid læk dak olbmak cælkam, ja gost si bottek du lusa? Ja Esekias celki: Gaidos ædnamest læk si boattam mu lusa, Babelest.

4. Ja son celki: Maid læk si oaidnam du viesost? Ja Esekias celki: Buok, mi læ mu viesost, læk si oaidnam; i læm mikkege dingaid, maid mon im addam sin oaidnet mu davvergammarinam.

5. De celki Esaias Esekiasi: Gula dam Hærra Sebaot sane:

6. Gæça, bæivek bottek, go buok, mi læ du vieso siste, ja dak davverak, maid du vanhemak læk čoaggam gidda dam bæive ragjai, galggek erit dolvvujuvvut Babeli; i galga mikkege dingaid baccet, cælkka Hærra.

Jer. 20, 5.

7. Ja du barnin, guðek galggek dust olgus boattet, gæid don galgak sakkanattet, galggek muttomak valldujuvvut, ja si galggek šaddat balvvalægjen Babel gonagasa sloastast.

8. De celki Esekias Esaiasi: Hærra sadne, maid don læk sardnom, læ buorre. Ja son celki: Alma rafhe ja oagjebasvuotta galgga læt mu beivin.

1 Sam. 3, 18. 2 Gon. 22, 20.

40. Kapittal.

Hærra balvvalægje galggek jeddit su albmug dam loppadusa bokte, atte dam rangastusa aigge galgga farga nokkat ja dam lonastus boattet, 1. 2. Manjelgo Hærra muttom profeta (Johannes gastašægje) bokte læ rakadam dam vaimo su vuostaivalddet, galgga son (Messias siste) hærvvaset almostuvvut albmugi bestujubmen, 3—5. Dam almostusa loppadus læ vuododuvvum Ibmel bættemættom sane ala, 6—8. Dat ilolaš sadne, atte Hærra galgga boattet su albmuges famolaš gonagassan ja oskaldas baimanen, galgga damditi Jerusalemest roakkadvuodain ja famoin gulatuvvut obba ædnami, 9—11. Hærra vægja albmuges lonestet, dastgo son læ mailme sivnedæme, bajasdoallam ja doarjalæme bokte čajetam, atte son læ buokvægalaš ja buokvises Ibmel; suina i læk mikkege værddedæmest, ja damditi læ maidai bakeni æppe-ibmelbalvvalus jallavuotta, 12—26. Damditi Israel i galga læt dorvotæbme su oasetesvuodastes, mutto dorvastet su ala, gutte adda daidi hæjoidi,

guðek vurddek su, famo, mi i goassege noga, 27—36.

1. Jedðijeket, jedðijeket mu albmug, cælkka din Ibmel. 35, 3. 4.

2. Sardnot rakkaset Jerusalemi ja čurvvot dasa, atte dam soatte læ loapatuvvum, atte dam vælgge læ maksujuvvum, atte dat læ ožžom Hærra giedast guovtegarddasažat buok su suddoides oudast. Hos. 2, 14. Job 7, 1. Vaid. 4, 22. Jer. 16, 18.

3. Gula! Muttoma jiedna, gutte čuorvvo: Mæcest rakadeket Hærra gæino! Dassijeket dam avddem ædnami dassedes gæino min Ibmeli.

Matt. 3, 3. Mark. 1, 3.

Luk. 1, 76; 3, 4 j. n. v. Joh. 1, 23.

4. Juokke lække galgga bajeduvvut, ja juokke varre ja juokke dievva galgga vuoleduvvut, ja luokkas baikke galgga šaddat jalggadassan, ja bavtek duolbba vuobmen.

42, 16. Bar. 5, 7.

5. Ja Hærra hærvvasvuotta galgga almostuvvut, ja buok oažže galgga okti buok dam oaidnet; dastgo Hærra njalbme læ sardnom.

Joh. 1, 14; 2, 11.

6. Gula! Muttoma jiedna, gutte cælkka: Čuorvo! Ja nubbe vasteda: Maid mon galgam čuorvvot? — Buok oažže læ rasse, ja buok dam hærvvasvuotta nuftgo ædnam lieðde.

Salm. 90, 5 j. n. v. 102, 12; 103, 15. 16.

Sir. 14, 18. Jak. 1, 10. 11.

1 Petr. 1, 24 j. n. v.

7. Rasse goikka, lieðde goldna, go Hærra vuoinatak bossol dam ala; duodai, almug læ rasse.

Visesv. 11, 21.

8. Rasse goikka, lieðde goldna; mutto min Ibmelæmek sadne bisso agalaš aiggai.

Salm. 119, 89.

Matt. 5, 18. Luk. 16, 17; 21, 33.

1 Petr. 1, 25.

9. Goarņo bajas alla vare ala, don Sion illo-airas! Bajed du jienad famoin, don Jerusalem illo-airas! Bajed dam, ale bala! Cælke Juda gavpugidi: Gæça, da læ din Ibmel!

10. Gæça, dat Hærra Hærra boatta famoin, ja su gietta raðde;

gæċa, su balkka læ su mielde, ja su mavsatebme manna su ouddalist.

62, 11. Rom. 2, 6 j. n. v.

11. Nuftgo baiman galgga son gæċċat su ælos; su giетtagavvasis galgga son ċokkit labbaid, ja su ocastes galgga son guoddet daid; daid savcaid, main læk labbak, galgga son laiddit.

Salm. 23, 1 j. n. v. 80, 2.

Esek. 34, 11 j. n. v. 23; 37, 24.

Joh. 10, 11 j. n. v. 1 Petr. 2, 25. Es. 46, 11.

12. Gi læ mittedam ċacid su goabmerines ja mittedam alme vuvsines ja ċokkim ædnam muolda goalmadas-mittoi ja vikkim varid viekkagin ja dievaid vævtai alde?

48, 13. Job 38, 5 j. n. v. Sanel 30, 4.

13. Gi læ mittedam Hærra vuoina, ja gi mattat su nuftgo raċċe-adde?

Jer. 23, 18.

Visesv. 9, 13. 17. Rom. 11, 34. 1 Kor. 2, 16.

14. Gæina læ son raċċadallam, nuft atte son addi sudnji jierme ja mattati sudnji dam rievtes balgga ja oapati sudnji dieċo ja oapati su dovdatt daido gæino?

15. Gæċa, albmugak læk nuftgo okta goaikanas guvvest, ja gavja-ċalbmen vævta alde læk dak adnujuvvum; gæċa, sulluk* læk nuftgo dat fina gavja, maid son dikta aibmoi bagjanet.

* Salm. 97, 1. Es. 42, 10.

16. Ja Libanon i ole boalddamuššan, ja dam spirik æi ole boalddem-oaffaren.

17. Buok albmugak læk nuftgo dušše su oudast; æi manenge ja aive guorosvuottan læk dak adnujuvvum sust.

Salm. 39, 6. 12; 62, 10.

18. Gæn lakasažžan aiggobetet di dalle værddedet Ibmela? Ja maid govaid aiggobetet di bigjat su balddi?

46, 5 j. n. v.

Ap. dag. 17, 29.

19. Ibmelgovva læ leikkijuvvum ċæpest, ja gollēæppe skoadaŋta dam gollin, ja son leikke silbbalakkid dasa.

Duob. 17, 4.

Es. 44, 10 j. n. v. 46, 6. Visesv. 15, 8 j. n. v.

20. Dat, gæst i læk varre dag-

gar addaldakki, son vallje muora, mi i guocag; son occa aldsesis vuogas ċæpe, vai son rakada gova, mi i juovzo.

Jer. 10, 3 j. n. v.

21. Epetgo di arvved? Epetgo di gula? Igo dat læk algo rajest digjidi gulatuvvum? Epetgo di læk arvvedam ædnam vuodđodusaidd?

Rom. 1, 19. 20.

22. Alma son læ dat, gutte ċokka ædnam bajeldasa bagjel, ja dak, guċek dam alde assek, læk nuftgo rasselokkok; son læ dat, gutte lebbi almid nuftgo asetes loavdaga ja olguslebbi daid nuftgo goaċe dam siste orrom varas,

42, 5; 44, 24; 45, 12. Salm. 104, 2.

23. son, gutte dakka oaivamužžaid duššen, ædnam duobmarid i manenge;

24. illa dak læk bigjujuvvum, illa dak læk gilvjujuvvum, illa læ sin madda ruottastuvvam ædnam sisa, ouddalgo son læ bossolam dai ala, ja dak goldnek, ja ramadak doalvvo daid erit nuftgo oalgaid.

47, 14.

25. Gæn lakašažžan aiggobetet di dalle muo værddedet, atte mon galgašim læt su lakasaš? ċælkka dat basse.

18. v.

26. Bajedeket din ċalmidædek allagasa guvllui ja geċċet: Gi læ sivdnedam daid dingaid? Son læ dat, gutte doalvvo dai væga olgus mærreduvvum logo mielde, gutte daid buokaid ravkka nama mielde; su vægalaš famo diti ja su famolaš gievrravuoda diti i occaluvvu oktage.

Salm. 147, 4.

27. Manne aigok don ċælkket, Jakob, ja sardnot nuft, Israel: Mu gæidno læ ċikkjujuvvum Hærra oudast, ja mu vuoiaggadvuotta manna mu Ibmelam mæddel?

28. lkgo don dieċe dam, daihe ikgo don læk gullam dam? Hærra læ agalaš Ibmel, dat, gutte læ sivdnedam ædnam ravdaidd; i son vaiba, ja i son viesa; su jierbme

læ suoggardallamættom. 42, 5;
44, 24; 45, 12. Job 5, 9. Salm. 145, 3.

Rom. 11, 33 j. n. v.

29. Son adda vaibbam olmui famo, ja dasa, gæst æi læk makkege famoid, adda son stuora gievrravuoda.

30. Ja nuorra dievdok vaibbek ja vissek, ja nuorra olmak guosalek.

31. Mutto dak, guðek vurddek Hærra, ožžuk ođđa famo, bajedek soajaidæsek nuftgo goaskemak; si vikkek ja æi vaiba, si vazzek ja æi viesa. Salm. 25, 3; 42, 6, 12; 43, 5.
Vaid. 3, 25.

41. Kapittal.

Hærra čajeta bakeni mailbmai dam duođastusa su ibmelvuodaš birra, maid son læ addam vuolgedines vuittisis gonagasa (Kyrusa), gæn vuostai dak suorgganam, æppe-ibmelbalvalægje albmugak duššas gæččalek guim guimidæsek roakasmattet, 1—7. Mutto Israel, man bællai son dasto jorget, i darbaš ballat, dainago dat læ su valjijuvvum almug ja balvalægje; dastgo son, Israela Ibmel, galgga duššadet dam vašalažaid ja apasmattet dam dam varnotesvuoda siste, 8—20. Manemužži Hærra jorget æppe-ibmeli bællai ja hasta sin čajetet sin buokvægalašvuodæsek ja buokdiemvuodæsek, nuftgo son ješ læ dakkam vuolgedines dam vuittisis gonagasa ja oudaljuo gulatedines su boatemala; mutto æi si mate ja čajetek daggo bokte, atte æi si læk makkege, 21—29.

1. Orrot javotaga mu oudast, di sulluk! Ja albmugak, garvotekusek aldsesæsek ođđa famo, bottusek deiki ja de sardnusek! Loaidastekop mi ovtast rievte oudi!

1, 18; 43, 26.

2. Gi bovti nuorttan su*, gæn oudald vuoiggadvuotta boatta, goggo son bigja juolges? Son adda olmuššlajaid su halddoi ja adda su radđit gonagasai bagjel, dakka sin mieke nuftgo gavja, sin davge nuftgo oalga, mi eritbossujuvvu?

* Kyrus. 45, 1.

3. Son* doarred sin, manna oudan oagjebasvuoda siste balgga

mielde, goggo son oudal i mannam su julgidesguim. * Kyrus.

4. Gi doaimati ja dagai dam? — Son, gutte ravkai sokkagoddid oudan algo rajest, mon Hærra, dat vuostemuš, ja dai manemužai lutte læm mon maidai. 44, 6; 48, 12.

Alm. 1, 8; 2, 8; 22, 13.

5. Sulluk oidnek dam ja ballek, ædnam ravdak doargestek; si mannek oudan ja bottek.

6. Nubbe væketa nubbe, ja su vielljasis cælkka son: Læge roakkad!

7. Ja muorra-duojar roakasmatta gollečæpe, dat, gutte likted væččerin, su, gutte dakko stadde alde, ja son cælkka jugatæme birra: Dat læ buorre, ja son gidde dam navliguim, amas dat juovzgot.

8. Ja don Israel, mu balvalægjam! Don Jakob, gæn mon olgus valljijim! Mu ustebam Abraham nalle! 43, 10; 44, 1.

9. Don, gæn mon valddim gitti ja vižžim ædnam ravdain ja ravkim dam olgomuš guovloin, ja gæsa mon celkkim: Don læk mu balvalægjam, mon læm olgusvalljim du ja im suppm du!

10. Ale bala, dastgo mon læm duina! Ale gæča baloin birra, dastgo mon læm du Ibmel; mon gievrasmattam du ja væketam du ja bajasdoalam du mu vanhurskesvuottam olgiš gieđain.

43, 1 j. n. v. 1 Mos. 15, 1. Josv. 1, 9.

Jer. 1, 8; 30, 10. 11. Sef. 3, 16. 17.

Salm. 63, 9; 89, 22.

11. Gæča, si galggek šaddat bilkkadussan ja hæppašuttujuvvut, si buokak, guðek du ala suttadek; si galggek duššen šaddat ja hævanet, dak olmak, guðek duina belkkek; Job 8, 22.

Salm. 6, 11; 35, 4; 86, 17.

12. don galgak sin occat ja ik gavdnat sin, daid olbmaid, guðek duina riddalek; si galggek šaddat duššen ja æi manenge, dak olmak, guðek sottok du vuostai;

Salm. 37, 36.

13. Dastgo mon læm Hærra, du Ibmel, gutte doalam du nan-noset don olgiš giedast, gutte cæl-kam dudnji: Ale bala! Mon væke-tam du. 10. v.

14. Ale bala, don matto Jakob, don Israel ucca jovkuš! Mon væ-ke-tam du, cælka Hærra, ja du lonestægje læ Israel basse. 43, 14.

15. Gæča, mon dagam du baste-lis, odđa gordne-raidnim vavdnan, mast læk sæččegasak; don galgak raidnit varid ja cuvkkit daid, ja dievaid galgak don dakkat nuftgo avnaid. Am. 1, 3.

16. Don galgak suoppot daid goaivoin, ja bieggä galgga doalv-vot daid erit, ja ramadak biđgit daid; mutto don galgak avvodet Hærra siste, ramedet ječad Israel base diti.

Salm. 35, 27; 40, 17. Es. 61, 10.

17. Dak varnotæmek ja vaiva-šak occek čace, mutto i læk mik-kege; sin njuovča goikkaluvva goiko diti. Mon, Hærra, mon aigom sigjidi vastedet; mon, Israel Ibmel, im mon aigo sin guoddet.

5 Mos. 31, 6. 8. Josv. 1, 5. Ebr. 13, 5.

18. Mon aigom diktet jogaid golgidet baljes dievai ala ja agja-gid vumi gasko; mon aigom dak-kat mæce čaccejavrren ja goikke ædnama čacce-ajan;

30, 25; 43, 20. Salm. 107, 35.

19. mon aigom addet seder-muoraid, akasia-muoraid ja myr-temuoraid ja olljomuoraid mæccai šaddat; mon aigom addet sypres-muora, lönnemuora ja buksbom-mu-ora ovtast šaddat avd dem ædnami,

55, 13.

20. vai si buokakrak oainaše ja dovdaše ja bijaše vaibmosæsek ja arvvedifče, atte Hærra gietta læ dam dakkam, ja Israel basse dam sivdnedam.

21. Buktet deiki din ašadek, cælka Hærra; bottet ouddan din duodaštusaidædekguim, cælka Ja-koba gonagas.

22. Bottusek si* ouddan dai-guim ja gulatekusek migjidi, mi galgga dapaturvat! Gulateket, mi dat læ, maid di ouddal lepet eino-stam, vai mi valdašeimek dam vutti ja dovdašeimek dam devd-ujume! Daihe addet min gullat daid boatte dapatusaid!

*æppe-ibmelak. 43, 9; 44, 7.

23. Gulateket, mi galgga boat-tet dastmanñel, vai mi ožušeimek diettet, atte di lepet ibmelak! Duođai, dakket maidege šburid, daihe dakket maidege bahaid, vai mi buokakrak oainašeimek dam ovdušemin!

42, 9. Jer. 10, 5. Sef. 1, 12.

24. Gæča, di lepet dušše, ja din dakko i mikkege; fastevuotta læ dat, gutte din vallje. 44, 9.

25. Mon boktim su davven, ja son bođi, bæivaš bagjanæme guov-lost su, gutte galgga čuorvvot mu nama, ja son galgga boattet oai-vamužai bagjeli, dego si lifče lairre, ja nuftgo lairrelittedakke, gutte duppe lairredaige. Esr. 1, 2.

26. Gi læ gulatam dam algo rajest, vai mi ožušeimek dam diet-tet, ja doluš aige rajest, vai mi matašeimek cælkket: Sust læ vuoig-gadvuotta? I læk guttege, gutte diedet maidege, ige guttege, gutte gulat maidege, ige guttege, gutte gulla din sanid. 43, 9.

27. Dat vuostemuš, gutte cælka Sioni: Gæča, gæča, dobbe si læk, ja gutte vuolgat Jerusalemi illo-airrasa, læm mon.

28. Mon gæčam birram, mutto i læk oktage, ja dain i læk okta-ge, gutte adda rađe, nuft atte mon ožušim sist jærrat, ja si ad-daše munji vastadusa.

29. Gæča sin buokaid! Sin da-gok læk dušše, æi makkege; sin govak læk bieggä ja guorosvuotta.

Salm. 96, 5. Jer. 10, 3 j. n. v. 14; 51, 17. 18.

42. Kapittal.

Dam oudeb gulatussi dam vuittisis

dai-
, mi
, mi
eino-
dam
levd-
ullat

44, 7.
oot-
imek
lak!
urid,
vai
dam

1, 12.
, ja
otta

44, 9.
4, ja
uov-
mu
oai-
irre,
gutte

1, 2.
algo
diet-
i mi

uoig-
gutte
tege,
tege,
43, 9.
lkka
læk,
illo-

to i
okta-
atte
ad-

da-
sin
otta.
n. v.
7, 18.

ttisis

gonagasa (Kyrusa) birra lasetuvvu odđa, ära gulatus. Hærra balvvalægje, Mesias, galgga, dievva su Vuoinast, buktet albmugidi dam duotta ibmelbalolašvuoda vuollegašvuoda ja lojesvuoda siste, arkmaste rakisvuoda siste, mi i goassege noga; Hærra galgga varjalam varas su gudnes nuftgo dat duotta Ibmel, dakkat su litto-gaska-olmajen Israeli ja čuovgasen bakenidi, 1—9. Obba änam goččujuvvu ramedet Hærra, gutte, mañnelgo son gukka læ orrom jaska, dal aiggo mannat olgus su vašalažaides vuostai, dakkat sin ädnama avddemen, lonestet vuoinalažat čalmetemid ja häppäšuttet äppe-ibmelbalvvalægjid, 10—17. Israel læ vuoinalažat čalmetes ja jabmam almug; dušše su ječas oskaldasvuoda diti aiggo Hærra Israel bokte härvasen dakkat dam almostusa, maid son læ dasa addam, 18—21. Su vuostehagolašvuodas bokte læ dat ješ bagjelasas buktam dam varnotesvuoda, masa dat dal læ šaddam, 22—25.

1. Gæča mu balvvalægje, gæn mon doarjalam, mon valljijuvvum, gæsa mu siello adna buoremielalašvuoda! Mon bijam mu Vuoinnam su ala, son galgga buktet vuoiggadvuoda* olgus bakenlaš albmugidi.

Matt. 12, 18 j. n. v. Es. 49, 3.
Matt. 3, 17; 17, 5. 2 Petr. 1, 17.
Es. 11, 2; 61, 1 j. n. v. Ap. dag. 10, 38; 1, 8.
Luk. 24, 47. * d. l. Ibmel laka, 4. v.

2. I son galga huikket ige čuorrvot, ja i son galga diktet su jienas gullujuvvut balgga alde.

3. Dam dogjjuvvum hoasē i son galga cuvkkit, ja dam borgestægje goallolaige i son galga časkadet; rievtes lakai galgga son olgus buktet vuoiggadvuoda.

Salm. 34, 19. Matt. 5, 3; 11, 28.
Salm. 72, 2 j. n. v.

4. I son galga vaibbat, ige su fabmo dogjjuvvut, ouddalgo son oažžo doaimatet vuoiggadvuoda ädnam alde; ja su laga mañnai vurddek sulluk.

5. Nuft cælkkä Ibmel Hærra, gutte sivdnedi almid ja olgus lebbi daid, gutte lebbi ädnama ja mi dast ouddan boccida, gutte adda olbmuidi dam alde vuoinataga ja sigjidi vuoina, guđek vagjolek dam alde:

40, 22; 44, 24; 45, 12.

6. Mon, Hærra, læm ravkkam du vanhurskesvuoda siste ja valdam du gitti, ja mon aigom varjalet du ja dakkat du litton albmugi, čuovgasen bakenlaš albmugidi,

49, 8. Ebr. 9, 15. Es. 9, 2 j. n. v.; 49, 6;
60, 3. Luk. 2, 32. Ap. dag. 13, 46. 47.

7. rappam varas čuovgates čalmid, doalvvom varas čadnujuvvum olbmuid giddagasast olgus, daid, guđek čokkajek sävdnjadasa siste, fanggaviesost olgus.

Ap. dag. 26, 18. Es. 61, 1.

Luk. 4, 18 j. n. v. Es. 9, 2 j. n. v.
Luk. 1, 79.

8. Mon læm Hærra, dat læ mu namma, ja im mon adde gæsa ærrasi mu gudnam, imge čuppujuvvum govaidi mu ramadussam.

2 Mos. 3, 15. Es. 48, 11.

9. Dak ouddal gulatuvvum datusak, gæča, dak læk boattam, ja odđasid mon gulatam; ouddalgo dak boccidek ouddan, addam mon din dai birra gullat.

41, 22. 23; 46, 10; 48, 3.

10. Lavllot Hærrai odđa lavlaga, su ramadusa ädnam ravdast, di, guđek jottebetet abe mielde, ja dam dievasvuotta, di sulluk ja dai assek! Salm. 33, 3; 40, 4; 96, 1; 98, 1; 149, 1. Alm. 5, 9; 14, 3.

11. Mæcce ja dam gavpugak galggek bajedet jienasek, goattesidak, main Kedar* assa; dak, guđek assek vare alde, galggek avvudet, varrečokain galggek si čuorrvot allaget. * Salm. 120, 5. Es. 60, 7.

12. Si galggek addet Hærrai gudne ja gulatet su ramadusa sulluin.

5 Mos. 32, 3.
Salm. 72, 9 j. n. v. Mal. 1, 11. Alm. 14, 7.

13. Hærra galgga vuolgget olgus nuftgo vägalaš, nuftgo soatte-olmai bajasboktet su angervuodas; son galgga čuorrvot allaget, vela huikket; su vašalažaides vuostai galgga son čajetet ječas nuftgo gievras olmai.

14. Mon læm javotaga orrom doluš aigi rajest, mon legjim javotæbme, mon doaladim ječčam.

Dal mon aigom čuorvvot nuftgo riegadatte, mon aigom sadđat ja darrat maidai. 57, 11. Salm. 50, 21.

15. Mon aigom dakkat varid ja dievaid avddemen ja erit goikkadet buok dai urttasid, ja mon aigom dakkat dænoid ænamen ja goikkadet javrid. 50, 2.

16. Ja mon aigom doalvvot čuovgatemid daggar gæino mielde, maid si æi dovda; balggai mielde, maid si æi dovda, aigom mon addet sin vagjolet; mon aigom dakkat sevdnjis baikid sin muođoi oudast čuovggadassan ja dievaid jalggadassan. Dak læk dak dingak, maid mon aigom dakkat imge dagakættai guođdet.

Salm. 97, 11; 112, 4. Es. 40, 34.

17. Si galggekk gaidat ruoktot ja sagga hæppašuttuvvut, dak, guđek dorvastek čuppjuvvum govai ala, guđek celkkekk leikkjuvvum govaidi: Di lepet min ibmelak.

1, 29; 44, 9 j. n. v. Salm. 97, 7.

18. Di bæljætæk, gullet! Ja di čuovgatæk, rabasteket čalmidædek oaidnem varas! 43, 8.

19. Gi læ čuovgatæbme ærrebgo mu balvvalægje* ja bæljætæbme nuftgo mu airas, gæn mon vuolgatam? Gi læ čuovgatæbme nuftgo mu njuoras usteb ja čuovgatæbme nuftgo Hærra balvvalægje?

* Israel.

20. Don læk oaidnam ollo, mutto ik don vuttivalde dam; sust læk rabas bæljek, mutto i son gula.

6, 9. Matt. 13, 13. 14. Esek. 33, 31.

21. Hærra datto dat læ, su stuora vanhurskesvuodas diti dakkat laga stuoresen ja hærvasen. 4, v.

22. Mutto dat læ rieveduvvum ja spegjuvvum almug; si læk čadnuvvum biejoj siste buokakrakkan ja fanggaviesoidi čikkjuvvum; si šadde salašen, ja i oktage gagjom, spegjujubmen, ja i oktage cælkam: Adde ruoktot! 49, 9.

23. Guttemuš din gaskast aiggo jorggalet bæljes dam bællai, vut-

tivalddet ja gulddalet dastmanņel?

Sak. 7, 11.

24. Gi læ addam Jakoba dokko spegjuvvut ja Israela rievvari gititi? Igoson Hærra, son, gæn vuostai mi suddodeimek, ja gæn gæinoi mielde si æi dattom vagjolet, ja gæn laga si æi gullam?

Jer. 2, 19; 6, 16.

25. De golgati son sin bagjeli su buollelaš moares ja garra soađe, ja dat buollati sin birra buok, mutto æi si arvvedam dam, ja dat boldi sin, mutto æi si bigjam dam vaibmosæsek.

66, 15. Jer. 7, 20. Esek. 20, 8. Hos. 5, 10.

43. Kapittal.

Hærra valljuvvum almug i galga goitge ballat, son datto æktodatolaš rakisvuodastes lonestet dam, doalvvot dam vahagtaga buok atestusai ja vaddoi čađa ja okti čokkit dam buok ædnam guovloin, 1—7. Bakeni vuostai son ravkka su čuovgatuuvum albmuges vittanen dam ala, atte son ige mikkege æppe-ibmelid læk ouddal juo gulatam ja dakkam dam, mi læ dapatuvvam, ja atte son nabbo dalle okto læ dat buokvægalaš Ibmel ja bæste, 8—13. Israel bæstem diti datto Hærra diktet Babela gaččat, ja dat odđa bestjubme galgga læt sagga stuoreb go dat doluš bestjubme Egyptenest, 14—21. I dat læk goitge vuodđoduvvum mange allmuga dokkalašvuoda ala, mutto duššefal Hærra arkalmaste armo ala; Israel læ dušše vaibbadam su su suddoides bokte, manditi son maidai fertti addet dam dam vašalažai halldoi, 22—28.

1. Ja dal, nuft cælkka Hærra, gutte du sidnedi, Jakob, ja gutte du rakadi, Israel: Ale bala, dastgo mon læm du lonestam, ravkam du nama mielde, don læk mu.

44, 2; 41, 10. 1 Mos. 26, 24.

Jer. 30, 10; 46, 28. Es. 45, 3.

2. Go don manak čaci čađa, de mon læm duina, ja dænoui čađa, de æi dak galga du bagjelgolggat; go don manak dola čađa, de ik don galga guorbbaduvvut, ja dolanjuovča i galga du boalddet;

Salm. 66, 12. Dan. 3, 13 j. n. v. 17. 27.

Mark. 16, 18.

3. dastgo mon læm Hærra, du Ibmel, Israel basse, du bæste; mon addam Egyptena Ionastusrutan du oudast, Ætiopia ja Seba du sagjai. 49, 7.

4. Damditi go don læk mavso-laš mu ċalmi oudast, læk arvost adnujuvvum, ja mon rakistam du, de addam mon olbmuid du sagjai ja olmuš-slajaid du hæga sagjai.

5. Ale bala, dastgo mon læm duina; nuorttan aigom mon addet du nale boattet, ja oarjen aigom mon du ċokkit.

1. v. Jer. 46, 27, 28.

6. Mon aigom cælkket davve guvllui: Adde deiki, ja lulle guvllui: Ale doala ruoktot, adde mu barnid boattet gukken ja mu nieidaid ædnam ravdast, 49, 12; 60, 4.

7. juokkehaža, gutte namatuvvu mu namain, ja gæn mon læm sidnedam mu gudnenam, gæn mon læm rakadam, gæn mon maidai læm dakkam. Jer. 14, 9; 15, 16.

8. Doalvo ouddan ċalmetes alb-muga, mast goitge læk ċalmek, ja bæljetemid, gæin goitge læk bæljek! 42, 18 j. n. v.

9. Buok bakenlaš albmgak, ċoaganeket buokakrak, ja olmuš-slajak galggek boattet ċoakkai. Guttemuš læ sin* gaskast, gutte gulata dam**? Ja gulatekusek si migjidi, maid si ouddal læk einostam***! Bigjusek si ouddan sin duodaštægjidæsek, vai si ožuše vuoiggadvuoda, daihe gullusek si ja cælkusek: Dat læ duottavuotta! 45, 21; 41, 26.

* æppe-ibmeli. ** 5. v. j. n. v. *** 41, 22.

10. Di lepet mu duodaštægjek, cælkka Hærra, ja mu balvvalægje, gæn mon læm olgusvalljim, vai di dovdaseidek ja oskušeidek muo ja arvvedifidek, atte dat læm mon*; mu ouddal i læk mikkege Ibmelid rakaduvvum, ja mu manŋel i galga oktage šaddat. 12. v. 44, 8.

* 5 Mos. 32, 39. Es. 44, 6 j. n. v.; 45, 5, 14.

11. Mon, mon læm Hærra, ja ærreb mu i læk oktage bæste.

Hos. 13, 4.

12. Mon læm gulatam ja bæstam ja addam gullat, ja i oktage amas ibmel læm din gaskast, ja di lepet mu duodaštægjek, cælkka Hærra, ja mon læm Ibmel. 9. v.

13. Vela dam rajest, go bæivve šaddai, de læm mon dat, ja i læk oktage, gutte gagjo mu giedast; mon dagam dago, ja gi agja dam ruoktot?

Salm. 90, 2.

Sanel, 8, 25. Es. 14, 27; 46, 10.

14. Nuft cælkka Hærra, din lonestægje, Israel basse: Din diti vuolgatam mon sane Babeli ja addam sin buokaidrakkan oktanaga Kaldealažaiguim nuftgo bataregjid niegjat vuolas sin havskotallam-skipaidasasek. 3. v. 41, 14; 47, 4; 48, 17.

15. Mon læm Hærra, din basse, Israel sidnedægje, din gonagas.

16. Nuft cælkka Hærra, gutte dagai gæino appai ja balgga vægalaš ċacidi,

2 Mos. 14, 21 j. n. v.

Josv. 3, 16 j. n. v. Es. 44, 27.

Visesv. 14, 3.

17. gutte divti vavnaid ja hæstaid, soattevæga ja famo olgus vuolgget; buokakrakkan vællajek si, æi si likka bajas; si læk eritjaddaduvvum, nuftgo goallolaigge læk si ċaskaduvvum.

18. Allet muite daid ouddalaš dapatusaid, ja allet vuttivalde daid vassam dapatusaid!

19. Gæċa, mon dagam juoinda ođđasid, dal galgga dat ouddan boccidet; epetgo di galga dovd-dat dam? Duoda. mon aigom dakkat gæino mæccai, jogaid avdem guovloidi. Alm. 21, 5. Es. 41, 18.

20. Mæccespirik, šakalak ja struza-loddek, galggek gudnijattet muo, dainago mon addam ċace mæcest, jogaid avdem guovloin, addem varas mu albmgasam, mu valljuvvum olbmuidasam, jukkat.

21. Dat almug, maid mon læm

aldsesam rakadam, si galggek muitalet mu ramadusa.

22. Mutto ik don læk muo čurvom, Jakob, nuft atte don dakkik aldsesad vaive mu diti, Israel!

23. Ik don læk buktam munji du boalddem-oaffaridad savcaid ja ik gudnijattam muo du njuovvam-oaffaridadguim; im mon læk vaivedam du borramuš-offariguim imge dakkam dudnji vaive suovasiguim.

24. Ik don læk oastam munji kalmus* silba oudast, ja ik læk muo galletam du njuovvam-oaffaridad buoiddevuođain; don læk dakkam munji dušše givse du suddoidadguim, dakkam munji vaive du værredagoidadguim.

* 2 Mos. 30, 23.

25. Mon, mon læm dat, gutte erit sikkom du værredagoid ječčam diti, ja du suddoid im mon muite.

Salm. 51, 3. Es. 44, 22. Jer. 31, 34. Ebr. 8, 12.

26. Muitot munji*, manno moai rievte oudi goabbag guiminæme! Muittal don, vai don ožušik rievte! *dam birra, maid don læk dakkam mu oudast.

27. Du vuostas ačče suddodi, ja du bæloštægjek jorralegje must erit;

28. de mon appebasotim daid basse oaivamužaid ja addim Jakobaa garrodussi ja Israela higjadussi.

44. Kapittal.

Dal aiggo Hærra daddeke golgatet su Vuoinas ja su valljogas buristsivndadusas Israel bagjeli, ja dastmannel galggek bakenak jorggalet ječaidesek su guvllui ja adnet dam gudnen, go si gullek su albmuga særvvai, 1—5. Son læ dat aidno duotta Ibmel; dastgo son okto læ, nuftgo Israel matta duodaštet, doluš aige rajest einostam, maid boatte aigge galgga buktet, 6—8. Äppe-ibmelgovak læk avketes dingak, ja dak, guđek daid rakadek ja balvvalek, læk čalmetuvvum ja boagostatte jallak, guđek galggek hæppad vuollai šaddat, 9—20.

Dam galgga Israel bigjat mielas vuollai ja jorgidet Hærra guvllui, gutte galgga erit sikkot Israela suddoid ja lonestet dam, 21—23. Son galgga, dainago son læ dat buokvægalaš Ibmel, bigjat daid bakenlaš einostegjid hæppad vuollai ja Kyrusa bokte dævdet su profetaides einostusaid Jerusalemia ja tempela oddast basasrakadume birra, 24—28.

1. Ja gula dal, Jakob, mu balvvalægjam, ja Israel, gæn mon læm olgusvalljim! 41, 8.

2. Nuft cælkka Hærra, gutte du sivnedi ja rakadi du ædnehægast, gutte du væket: Ale bala, mu balvvalægjam, Jakob, ja Ješurun*, gæn mon læm olgusvalljim! 24. v.; 43, 1. 15; 41, 10, 13, 14. Jer. 30, 10. * 5 Mos. 32, 15.

3. Dastgo mon aigom golgatet čace dam bagjeli, mi læ goikost, ja jogaid dam bagjeli, mi læ goikes; mon aigom golgatet mu Vuoinnam du siebman bagjeli ja mu buristsivndadussam du šaddoi bagjeli,

Salm. 68, 10. Es. 32, 15.

Joh. 7, 38 j. n. v. Esek. 39, 29.

Joel 3, 1 j. n. v. Ap. dag. 2, 1 j. n. v. 17 j. n. v. 8, 17.

4. nuft atte dak bajasšaddek nuftgo rasi gaski, nuftgo sieđgak čacejogači gaddidi.

Salm. 1, 3. Jer. 17, 8. Esek. 47, 12.

5. Dat galga cælkket: Mon gulam Hærrai, ja dat galgga goččot ječas Jakobaa nama mielde, ja dat galgga čallet su gieđaines: Mon gulam Hærrai, ja Israel galgga son adnet goarggo-namman.

6. Nuft cælkka Hærra, Israel gonagas, ja su lonestægje, dat Hærra Sebaot: Mon læm dat vuostemuš, ja mon læm dat manemuš, ja ærreb mu i læk oktage Ibmel.

41, 4; 48, 12. Alm. 1, 8; 22, 13.

Es. 43, 11; 45, 5, 14, 21; 46, 9.

7. Ja gi læ dat, gutte nuftgo mon dieđeta, mi galgga dapatuvvat? Son gulatekus ja ouddan bigjus mu oudi, maid son læ dieđetam, gidda dam rajest go mon ouddanbuktin doluš aige soga? Ja boatte aige ja mi galgga boattet, — gulatekusek si dam! 41, 22 j. n. v. 43, 9.

8. Allet bala ja allet suorggan!
Imgo mon læk aigga juo addam
du dam gullat ja gulatam dudnji
dam! Di lepet mu duodaštægjek.
Lægo oktage Ibmel ærreb mu?
I læk oktage bakte, im mon dovda
ovtage.

43, 10, 12.

Salm. 18, 32. 1 Kor. 8, 4.

9. Dak, guðek rakadek čuppu-
juvvum govaid, læk buokakrakkan
dušše, ja sin mavsolaš govak æi
læk manenge avkken, ja dak, gu-
ðek addek sigjidi duodaštusa, æi
oaine ja æi arvved, vai si hæppa-
šuttujuvvuše.

Salm. 115, 5 j. n. v. Es. 41, 24.

Jer. 10, 14; 51, 17, 47.

10. Gi læ rakadam ibmela ja
leikkim gova — i manenge avk-
ken?

11. Gæča, buokak, guðek daina
guoibmadallek, galggek hæppašut-
tujuvvut, ja ječa dak čæpek læk
maidai olbmuk; čoagganekusek si
buokakrakkan, loaidastekusek si
ouddan! Si galggek ballat, si galg-
gek hæppašuttujuvvut buokakrak-
kan.

45, 16. Jer. 10, 14; 51, 17, 47.

12. Ravdde, gutte ravddijušša
ruovde akšoin, son bargga čađđa-
dolla-gaddest, ja væččeriguim rakad
son dam ja bargga dam ala su
famolaš giedaines; son maidai nælg-
gogoatta ja famotuvva, i son juga
čæce ja šadda apetaebmen.

40, 19; 41, 7.

13. Muorraduogjar čavge mit-
tobadde, mærkaš dam saggin,
dugjo dam hævvalin, ja mærkaša
dam bassarin, ja son dakka dam
olbma habmasažžan, čabba olbmu
lakasažžan, assam varas muttom
viesost.

40, 20. Jer. 10, 3 j. n. v.

Visesv. 13, 11 j. n. v. 15, 9.

Ap. dag. 17, 24; 19, 24.

14. Son riebma čuoppat seder-
muoraid, ja son valdda gædže-aika
ja aika ja vallje aldseisis ovta muora
vuovde muorai gaskast; son gilvva
sube, ja arvve dakka, atte dat
šadda.

15. Ja de dat dokke olbmui boald-

damuššan, ja son valdda dast ja
lieggad ječas; son maidai cakket
dam ja laibbo laibid; son dakka
maidai ibmela dast ja rokkadalla,
dakka čuppujuvvum gova dast ja
luoittad dam ouddi ædnami.

19, 17. v. 46, 6.

16. Lakke dast boaldda son dol-
lain; lakke guorast dast borra
son biergo, son bassa biergo ja
gallet ječas; son lieggad maidai
ječas ja cælkka: Hei! De mon
liegganim, mon læm dovddam dola.

17. Ja bacatasa dast dakka son
ibmelen, su čuppujuvvum govva-
nes; son luoittad vuolas dam ouddi
ja halvval ja rokkadalla dam ja
cælkka: Bæste muo, dastgo don
læk mu ibmel!

42, 17.

18. Æi si arvved ja æi ibmerd;
dastgo son* læ dappam sin čal-
mid, nuft atte æi si oaine, sin
vaimoid, nuft atte æi si ibmerd.

*Ibmel. 6, 10.

19. Ja i son* valde dam vaib-
mosis, ja i læk dovddo ige jierbme,
nuft atte son cælkka: Lakke dast
læm mon boalddam dolain, mon
læm laibbom maidai laibid dam
hilai alde, mon basam biergo ja
boram, ja galgašingo dakkat ba-
catasa dast fastevuottan, muorra-
čoska ouddi luoittadet vuolas!

v. 15, 16, 17. *æppe-ibmelhalvvalægje.

20. Gutte gunaidi* liko, su læ
jalloduvvum vaibmo čagjedattam,
ige son gajo su sielos ige cælke:
Igo gieles læk, mi læ mu olgiš
giedast?

Hos. 12, 2.

Alm. 22, 15. *d. l. guorosvuotta.

21. Muite dam, Jakob! Muite
dam, Israel! Dastgo don læk mu
halvvalægje; mon læm rakadam
du, don læk munji halvvalægjen;
Israel, ik don galga vajaldattu-
juvvut must.

1, 2. v. 49, 14, 15.

22. Mon erit sikkom du bagjel-
duolbmamid nuftgo mierka ja du
suddoid nuftgo balva; jorgid ruok-
tot mu guvllui, dastgo mon lone-
stam du.

1, 18; 43, 25; 31, 6.

23. Avvodeket, di almek! Dastgo Hærra dakka dam. Čurvvot avoin, di ædnam čiegnalasak! Jiednadišgottet avvodemin, di varek, vuovdde ja juokke muorra dast! Dastgo Hærra lonesta Jakob, ja Israel ala aiggo son almostattet su hærvasvuodas.

49, 13; 55, 12. Salm. 66, 1 j. n. v. 96, 10 j. n. v. 98, 7 j. n. v. Es. 35, 10.

24. Nuft cælkka Hærra, du lonestægje, son, gutte du rakadi ædnehægast: Mon læm Hærra, gutte dagam buok, gutte olguslebbijim alme okto ješ, gutte lebbi ædnama, — gi læi muina? —

5 Mos. 32, 6.

Es. 40, 22; 45, 12. Salm. 104, 2. 5.

25. gutte dakka sloapardegji mærkaid duššen ja einostegjid jallan, gutte agja visaid ruoktot ja dakka sin dieđo jallavuottan,

22, 14. 1 Kor. 1, 19. 20.

26. gutte nanne su balvvalægjes sane ja ollašutta su airrasides rađe*, gutte cælkka Jerusalemi: Dast galgga assujuvvut, ja Juda gavpugidi: Dak galggek bajashuk-sijuvvut, dam gaččam seinid aigom mon bajasdakkat,

* d. l. arvvalusaides, maid profetak læk gulatam.

27. gutte cælkka čiegnalassi: Šadda goikesen, du jogaid aigom mon goikkadet,

2 Mos. 14, 22.

Josv. 3, 16. Es. 43, 16.

28. gutte cælkka Kyrusi: Mu baimanam! Ja buok mu dato galgga son ollašuttet, cælkededin Jerusalemi: Dat galgga bajashuk-sijuvvut, ja tempel galgga vuodđoduvvut.

2 Muit. 36, 22. 23.

Esr. 1, 1 j. n. v. 5, 13. Es. 45, 13.

45. Kapittal.

Hærra aiggo addet Kyrusi famo alb-mugi ja gonagasai bagjel Israel diti ja vai sikke Kyrus ješ ja buok alb-mugak ædnam alde galggek dovdđat, atte son læ dat aidno duotta Ibmel, gæst sikke likko ja likkotesvuotta boatta; ænam galgga dievvat bestujumest ja vanhurskesvuo-

đast, 1—8. Dak, guđek diggojek Hærrain ja laittek su radđima, læk čævllas jallak. Olbmuk galggek diktet Hærra adnet morraš su alb-muges oudast; son galgga addet Kyrusi vuoto ja addet su fastain bajahuksit Jerusalem ja vuol-gatet Israela fastain ruoktot, 9—13. Alb-mugak galggek særvvat Israela særvvai, dainago dovddek, atte dat duotta Ibmel læ duššefal Israel lutte; eppe-ibmel-balvvalægjek galggek duššat, mutto Israel bestujuvvut agalaš aiggai, 14—17. Dast, atte Hærra læ dævddam daid loppadusaid, maid son læ addam Israeli, galggek bakenak dovdđat, atte son okto læ Ibmel, ja nuft galgga su nubbastuvvamætton datto ollašuvvut, atte buok olbmuk galggek okte čibbidæsek sojatet su oudi, 18—25.

1. Nuft cælkka Hærra su vuid-
dujuvvum olbmasis, Kyrusi, gæn
olgiš gieđa mon læm doppim, vuol-
las suppm varas bakenlaš alb-mugid
su muođoi oudi ja čoavdem varas
boakkana gonagasai alemin, rappam
varas uvsaid su muođoi oudi,
ja amasek makkege portaid mattet
orrot dappagasast. 44, 28.

2. Mon aigom mannat ouddan
du muođoi oudast, ja dievaid aigom
mon dassit; väikke-uvsaid aigom
mon cuovkas doagjet, ja ruovdde-
dappaldagaid aigom mon moallon
čuoppat.

3. Ja mon aigom addet dudnji
davverid, mak læk čikkujuvvum
sævdnjadasa sisa, ja hærvaid, mak
læk vurkkijuvvum čiegos baikidi,
vai don dovdidifčiek, atte mon læm
Hærra, gutte ravkkim du nama
mielde, Israel Ibmel. 43, 1.

4. Jakoba, mu balvvalægjam, diti
ja Israel, mu olgusvallijuvvumam,
diti ravkkim mon du nama mielde,
addim mon dudnji goarggo-nama,
vaiko don ik dovdđamme muo. 44, 5.

5. Mon læm Hærra, ja i æra
oktage, ærreb mu i læk oktage
Ibmel; mon boakkanastim du,
vaiko don ik dovdđamme muo,
5 Mos. 32, 39. Es. 37, 16; 43, 10. 11; 44,
6. 8; 46, 9.

6. dam varas, vai olbmuk dovd-
difčie bæivaš bagjanæme guovlost

ja dam luoitadæme guovlost, atte i læk oktage ærreb mu; mon læm Hærra, ja i æra oktage,

59, 19. Mal. 1, 11.

7. gutte rakadam čuovggasa ja sivdnedam sævdnjadasa, gutte dagam rafhe ja sivdnedam likkotesvuoda; mon, Hærra, dagam buokdam.

1 Mos. 1, 3. 2 Kor. 4, 6.

Es. 31, 2. Am. 3, 6. Mik. 1, 12.

8. Goikkot, di almek, bagjen, ja golggus vanhurskesvuotta balvain vuolas! Rappasekus ænam ja šaddadekus bestujume šaddo, ja vanhurskesvuoda boccidattus dat maidai. Mon, Hærra, mon sivdnedam dam.

Salm. 85, 12.

Hos. 10, 12.

9. Vuoi sudnji, gutte bælkka suina, gutte su rakadi, muttom bitta ædnam-bittai gaskast! Mattago lairre sudnji cælkket, gutte dam rakad: Maid don dagak? Ja mattago du dakko cælkket du birra: Æi sust læk makkege gieđaid?

1 Sam. 2, 10. Jer. 18, 6. Rom. 9, 20, 21.

Dan. 4, 35. Visesv. 12, 12; 15, 7.

10. Vuoi sudnji, gutte cælkka su aččasis: Manne don sakkanattak? ja nissoni: Manne don riegadat-tak?

11. Nuft cælkka Hærra, Israel basse, ja son, gutte su rakadi: Jerret must boatte dapatusai birra! Diktet muo rađđit mu manaidam bagjel ja mu gieđaidam dagoi bagjel!

44, 21, 24.

12. Mon læm dakkam ædnama, ja olbmuid læm mon sivdnedam dam ala; mu gieđak, dak læk olguslebbim alme, ja buokdam væga læm mon dakkam.

40, 28; 42, 5; 44, 24. Jer. 10, 12.

Salm. 33, 6; 104, 2.

13. Mon læm bajasboktam su* vanhurskesvutti, ja buok su gæinoid aigom mon dassit; son galgga bajashuksit mu gavpuga ja luovos luoitte mu eritdolvuvuvum olbmuid, i mavso oudast ige adaldaga oudast, cælkka dat Hærra Sebaot.

* Kyrus, 1. v.

14. Nuft cælkka Hærra: Egypten fidnimuš ja Ætiopia vuoitto ja Sabealažak, dak alla olbmak, du bællai galggek si mannat, ja dudnji galggek si gullat, du galggek si čuovvot, lakki siste galggek si mannat du bællai, ja du oudast galggek si gobmardallat, du galggek si rokkadallat ja cælkket: Dušše du lutte læ Ibmel, ja i læk æra oktage, i oktage Ibmel.

43, 3; 44, 6, 8; 45, 5.

15. Duodai, don læk Ibmel, gutte čiegak ječad, don Israel Ibmel, don bæste!

Job 11, 7. Rom. 11, 33 j. n. v.

16. Si hæppašuttujek, duodai, hæppadi šaddek si buokakrakkan; si mannek buokakrakkan erit hæppadin, æppe-ibmelgovej čæpek.

42, 17; 44, 9, 11.

17. Israel bestujuvvu Hærra bokte agalaš bestujumin; epet di galga hæppašuttujuvvut epetge šad-dat hæppadi buok agalasvutti.

Ebr. 9, 12.

18. Dastgo nuft cælkka Hærra, gutte sivdnedi alme — son læ Ibmel —, gutte rakadi ædnama ja dagai dam — son vuodđodi dam, i son sivdnedam dam, vai dat oruši avdemen, son rakadi dam, vai olbmuk asaše dam alde —: Mon læm Hærra ja i æra oktage.

1 Mos. 1, 1.

Salm. 146, 6. Es. 44, 24. Ap. dag. 4, 24;

14, 15; 17, 24 j. n. v.

19. Im mon læk sardnom čikkusist, im daggar baikest, mi læ sevdnjis ædnamest; im mon læk cælkkam Jakoba nallai: Occet muo duššas! Mon, Hærra, sarnom vanhurskesvuoda, gulatam vuoiggadvuoda.

48, 16. Joh. 18, 20.

20. Čoagganeket ja bottet, loaidasteket deiiki buokakrakken, di bađđarak bakenlaš albmugin! Æi si dieđe maidege, si, guđek guddek sin muorragovaidæsek ja rokkadallek daggar ibmela, gutte i mate bastet.

43, 9 j. n. v. 5 Mos. 32, 37, 38.

Duob. 10, 14. 1 Sam. 12, 21.

Jer. 2, 28; 11, 12. Es. 46, 7.

21. Addet diettevassi ja celkket ouddan! Vela rađđadallusek si buokakrakkan! Gi læ gulatam dam doluš aige rajest, aigga juo dieđetam dam? Imgo son mon, Hærra? Ja i læk oktage æra Ibmel ærreb mu; vanhurskes ja bæste Ibmel i læk ærreb mu.

22. Jorggaleket ječaidædek mu guvllui ja šaddet bestujuvvut, buok ædnam ravdak! Dastgo mon læm Ibmel, ja i læk æra oktage.

Salm. 22, 28. Es. 49, 6.

23. Ječčam bokte læm mon vurdnom, vanhurskesvuotta læ olgus vuolggam mu njalmest, okta sadne, mi i galga maccat ruoktot: Mu oudast galgga juokke čibbe gobmerdet ječas, munji galgga juokke njuovča vuordnot oskaldasvuoda. Ebr. 6, 13. Rom. 14, 11. Fil. 2, 10 j. n. v.

Es. 19, 18. Sef. 3, 9.

24. Dušše Hærra siste — galgga mu birra celkkujuvvut — læ vanhurskesvuotta ja gievrravuotta; su lusa galggek olbmuk boattet, ja hæppadi šaddat galggek si buokak, guđek bullek suddost su vuostai.

25. Hærra siste galggek si vanhurskesen dakkujuvvut ja ječaidæsek ramedet, buok Israel nalle.

Jer. 4, 2.

46. Kapittal.

Babela ibmelek galggek gaččat, ja sin govak spirin erit guddujuvvut. 1. 2. Israel, gæn Ibmel algo rajest læ guoddam ja vela ain galgga guoddet, galgga damditi varotet ječas æppe-ibmelbalvva-lusa jallavuodast, 3—7. Dak albmuga gaskast, guđek læk Hærrast erit gačastuvvamen, galggek muittat buok dam, maid Hærra doluš aige rajest læ dakkam Israel oudast, ja erinoamačtet, atte son aigga juo ouddal læ gulatam Kyrusa boattema ja dal læ diktam su boattet, 8—11, ja dak albmuga gaskast, guđek æi dato oskot dam bestujubmai, galggek diettet, atte dat læ lakka, 12. 13.

1. Bel* njagaga, Nebo* gačča, sodno govak addujuvvujek spiri ja omi halldoi; dak, maid di guddi-

dek**, noađotuvvujek dai vaibbam barggospiri ala.

* guovtes Babel æppe-ibmelin, Jer. 50, 2. ** 45, 20.

2. Dak gačček, njagagek buokakrak, æi mate gagjot noađe, ja ječa mannek dak fanggavutti.

Jer. 48, 7; 49, 3.

3. Gullet muo, di Jakob vieso olbmuk ja di buokak, guđek lepet baccam Israel viesost, di, guđek lepet bigjujuvvum mu halldoi gidda ædnehæga rajest, guđek lepet must guddujuvvum gidda ædne aske rajest, 5 Mos. 32, 11. Salm. 22, 10; 71, 6.

4. ja gidda din boaresvutti læm mon dat sëmma, ja gidda čurggis vuovtai ragjai aigom mon din guoddet; mon læm dam dakkam, ja mon aigom vela ain bajasbajedet, ja mon aigom guoddet ja gagjot.

2 Mos. 19, 4. 5 Mos. 1, 31. Salm. 71, 18.

Es. 63, 9.

5. Gæina aiggobetet di muo værddedet ja divvot muo okti ja okti værddedet muo, atte moai galgaseime læt ovtalakasažak?

40, 18. 25. Ap. dag. 17, 29.

6. Si savdnjelek golle bursast olgus ja vikkijek silba viekkagin, balkatek gollečæpe, vai son dakka dam ibmelin, gæn ouddi si ožžuk vuolas luoittadet ja rokkadallat;

40, 19; 44, 12. Duob. 17, 4. Jer. 10, 3. 4.

7. si bajetek su bajas, si guđek su oalge alde ja bigjek su su sagjasis, ja son cægga dast, i son gaida su sajestes; jos maidai guttege sudnji čuorvvo, de i son vasted, i son gajo su hædest.

45, 20. Bar. 6, 25. 26. Jer. 10, 5.

1 Gon. 18, 27 j. n. v. Salm. 115, 4 j. n. v.

8. Muittet dam ja šaddet nanosen! Valddet dam vaibmosædek, di bagjelduolbmek!

9. Muittet doluš aige ouddalaš dapatusaid, atte mon læm Ibmel, ja i æra oktage, atte mon læm Ibmel, ja i læk oktage nuftgo mon,

41, 22; 42, 9; 43, 18; 45, 5.

10. mon, gutte algo rajest gulatam loapa, ja doluš aige rajest

dam, mi i læk dpatuvvam, mon, gutte cælkam: Mu arvvalus galgga ollašuttujuvvut, ja buok, mi munji dokke, aigom mon dakkat, 42, 9.

11. mon, gutte ravkam nuorttan gazzalodde, gukkalmas ædnamest olbma, gutte galgga ollašuttet mu arvvalusa; mon læm sikke sardnom dam ja aigom addet dam boattet; mon læm rakadam dam, mon aigom maidai dam dakkat.

12. Gullet muo, di garra vai-mogak, di, guðek lepet gukken erit vanhurskesvuodast!

13. Mon addam mu vanhurskes-vuottam lakka boattet, i dat læk gukken erit, ja mu bæstem i ag-jan, ja mon addam bestujume Sion ala, Israeli mu hærvasvuottam.

Salm. 98, 2. Es. 56, 1; 62, 1.

Luk. 2, 30 j. n. v.

47. Kapittal.

Babel galgga masset buok su hærvasvuodas ja nordastuvvut varnotesvutti ja hæppadi rangastussan su vaibmola-ðesmættomvuodas diti Ibmel olbmui vuostai ja su cævllaiivuodas diti, 1—7. Dam duomo i dat væje eritjorggalet su noaid-devuodaides ja nasteçilggim cæppevuodaides bokte, 8—15.

1. Nieja vuolas ja cökkan muol-dai sisa, don nieidda, Babel nieid-da! Cökkan ædnam ala alma truonotaga, don Kaldealažai nieid-da! Dastgo ik don galga šatan æmbo goçčujuvvut danen njuoraken ja danen hærkken.

Jer. 13, 18. Job 2, 8.

2. Valde millogeðgid ja male ja-foid, rabast du bæitalinad, bajed du helmidad bajas, nuola julgidad alas, gale jogai rasta.

2 Mos. 11, 5. Duob. 16, 21.

3. Du hæppadak galggek alas-mattujuvvut, ja du hæppadak oid-nujuvvut; mon aigom mavsatet imge sæstet ovtage olbmu.

3, 17. Esek. 16, 37; 23, 29. Hos. 2, 10.

Nah. 3, 5.

4. Min lonestægje — su namma

læ dat Hærra Sebaot, Israel basse.

43, 14.

5. Cökka javotaga ja mana sævdnjadasa sisa, don Kaldealažai nieidda! Dastgo ik don galga šatan æmbo goçčujuvvut rikai dron-nigen.

6. Mon legjim moarest mu alb-mugam ala, æppebasotim mu arb-bam ja addim sin du gitti; ik don cæjetam sigjidi vaibmolaðesvuoda, vuorrasi alde diktik don du gæs-sad dæddet lossadet.

Salm. 60, 3; 74, 1. 7. Vaid. 2, 2.

Sak. 1, 2, 12.

7. Ja don celkkik: A galaš aiggai galgam mon læt dronnigen, nuft atte don ik bigjam dam* vaibmo-sad, ik jurdašam, manen dam loappa šaddaš.

Alm. 18, 7. *6. v.

8. De gula dal dam, don himo-laš, gutte cökkek nuft oagjebas-san, gutte cælkak du vaimostad: Mon ja i æra oktage! Im mon galga cökkek nuftgo læska ja im dovddat manatesvuoda.

9. Mutto goabbašagak dak ašek galggaba boattet du bagjeli ovt ačalmeravkkalæme boddost, ovt bæi-vest, sikke manatesvuotta ja læ-skadille; olles mittoin bottek dak du bagjeli, vaiko du noaiddevuoda hutkek læk ædnagak, ja du noaidda-stallamak læk hui ollo.

12. v. Dan. 2, 2.

10. Ja don dorvastik du baha-vuodad ala, don celkkik: I læk oktage, gutte muo oaidna. Du visesvuotta ja du dietto, dat læ fillim du, nuft atte don celkkik du vaimostad: Mon ja i æra ok-tage!

11. De galgga dalle boattet du bagjeli likkotesvuotta, maid don ik galga sattet erit manidet, ja gaðotus galgga gaçčeat du bagjeli, maid don ik galga vægjet erit jorggalet mange soabatam-oaffar bokte, ja fakkistaga galgga boattet hævvanæbme du bagjeli, maid don ik dieðe.

12. Loaidast goit ouddan du noaidastallamidadguim ja du ollo noaiddevuođa hutkidadguim, maiguim don læk ječad vaivvedam gidda du nuorravuođad rajest! Noago don daiguim väketak ječad, noago don väjak dam erit suorgatet.

9. v.

13. Don læk ječad vaibbadam du ædnag hutkidadguim; — adde goit daid loaidastet ouddan ja bæstet du, daid, guđek læk juogadam alme, guđek gæčadek nastid, guđek juokke mano gulatek dapačiusaid, mak galggek boattet du bagjeli.

Dan. 4, 6. 7.

14. Gæča, si læk nuftgo oalgak, dolla boaldda sin, ei si mate gagjot sin ječaidæsek hæga dola famost; i læk mikkege hilaid, mast ječas lieggadet, i mikkege dolaid, man baldast čokkat.

5, 24; 40, 24.

15. Nuft dudnji gævva sin dafhost, gæi oudast don læk ječad vaivvedam; — dak, guđek gavpašegje duina du nuorravuođa rajest, dak mannek duokko deiki, ješgutteg su guvllusis; i læk oktage, gutte du bæsta.

48. Kapittal.

Israel, gutte rokkadalla Hærra, vaiko i duočalašvuočast galle, galgga, dainago dat læ su almug, gulddalet, maid son aiggo dasa cælkket, 1. 2. Son læ aigga ouddal juo gulatam sigjidi, mi galgai boattet, ja de læ fakkistaga diktam dam dapačuvvat, amasek si gaddet, atte sin æppe-ibmelak læk dam dakkam, ja son gulata sigjidi dal ođđa sagaid, amasek si cælkket, atte si ouddal juo ditte dam; dastgo si læk buoššoduvvum ja oskaldasmættom almug; dušše su ječas gudne diti dat læ, atte son i læk duššadam dam, mutto datto su lop-padusaides dævdde, 3—11. Dat galgga diettet, atte dat læ son ja i mikkege æppe-ibmelid, gutte aigga juo læ albmoset einostam ja doaimatam dam, mi dal læ dapačuvvam ja vela galgga dapačuvvat, Kyrusa vuoitoid ja Babela duššadume su bokte. Dal son læ vuolgam su profetas ođđa sagaiguim, 12—16. Vare Israel datuši gulddalet Hærra sa-

mid! De dat saddaši valjet buristsivdnevuvut, 17—19. Hærra aiggo armostes doalvvot dam Babelest olgus ja dærvvan mæce čađa ruoktot, mutto ibmelnettomidi i gavdnu mikkege rafhid, 20—22.

1. Gullet dam, di Jakob vieso olbmuk, di, guđek goččujuvvubetet Israel namain ja lepet vuolggam Juda agjagest, guđek vuordnobetet Hærra nama bokte ja ramedepet Israel Ibmeta, mutto epet duotavuođa siste ja epet vuoggadvuođa siste!

Jer. 4, 2.

2. Dastgo dam basse gavpug mielde gočodek si ječaidæsek, ja Israel Ibmeta ala luttek si*, su ala, gæn namna læ dat Hærra Sebaot.

* Mik. 3, 11.

3. Dam ouddalaža* læm mon aigga juo dieđetam, ja mu njalmest dat olgus vulgi, ja mon gulatim sigjidi dam; fakkistaga dakkim mon dam, ja dat bođi.

* 46, 9, 10.

4. Dađemielde go mon dittim, atte don læk garas, ja atte du niske læ ruovddesuodna, ja du gallo læ väikest,

2 Mos. 32, 9. 2 Gon. 17, 14.

Jer. 5, 3; 6, 28. Esek. 2, 4; 3, 7.

Sak. 7, 12. Ap. dag. 7, 51.

5. de dieđetim mon dudnji dam aigga juo; ouddalgo dat bođi, de gulatim mon dudnji dam, amad don cælkket: Mu ibmelgovva læ dakkam dam, ja mu leikkijuvvum govva læ doaimatam dam.

6. Don læk gullam dam; de gæča dal dam buokrakkan! Ja di, epetgo di fertte dam dovdastet? Mon gulatam dudnji ođđa sagaid dam rajest, dam, mi læ læmas vurkkijuvvum čikkusi, ja maid don ik læk diettam.

7. Dal dat læ sivdnevuvum, ja i aigga juo, ja ouddal odnača ik don læm dam gullam, amad don cælkket: Gæča, mon dittim dam.

8. Ik don læk gullam dam, ikge don læk ožžom dam diettet, ige du bællje læk aigga juo rabastuvvum; dastgo mon dittim, atte don

læk
vun
hægguk
doa
avkim
du
* i
** cda
moæp
im
4 MIsr
da
mcdo
læ
ka
raka
sk
ga
šu
tem
læ
nale
m
de
de
da
ja
*

læk oskaldasmættom ja goččujuv-
vum bagjelduolbmen gidda ædne-
hæga rajest. 1. 4. v.

9. Mu nammam diti læm mon
gukkagierddavaš, ja mu gudnam diti
doalatam mon mu moarram, dudnji
avkken, amam mon du hævatet.

10. Gæča, mon čilggim du, mutto
im nuftgo silba*; mon gæččalam
du varnotesvuodá omman siste**.

* im. nuft garraset go silba. Salm. 12, 7.
** d. l. garra bagadusai bokte, alma du
hævatkettai. Sanel. 17, 3. Visessv. 3, 6.
1 Petr. 1, 7.

11. Ječčam diti, ječčam diti
dagam mon dam; dastgo moft
mon galgašim diktet mu nammam
æppebasotuvvut! Ja mu gudnam
im mon adde guttige ærrasi.

4 Mos. 14, 15. 16. 5 Mos. 9, 28. Es. 42, 8.

12. Gulddal muo, Jakob, ja
Israel, mu goččujuvvumam! Mon
dat læm, mon læm dat vuostemuš,
mon læm maidai dat maņemuš.

41, 4.

13. Mu gietta læ maidai vuod-
đodam ædnama, ja mu olgiš gietta
læ olgus lebbim alme; mon rav-
kam daid, dak čužžuk dast buokak-
rak čoakest.

40, 12. 28; 44, 24.
Salm. 33, 9; 119, 91.

14. Čoagganeket di buokakrak-
kan ja gullet: Guttemuš sin* ga-
skast læ gulatam dam? — Son,
gæn Hærra rakista**, galgga olla-
šuttet su dato Babel ala ja čaje-
tet su famo Kaldealažai ala.

* æppe-ibmelak. ** Kyrus, 44, 28.

15. Mon, mon læm sardnom;
mon læm maidai ravkkam su, mon
læm addam su boattet, ja son ad-
na likko su gæinos alde.

16. Bottet lakka mu lusa, gul-
let dam! Gidda algo rajest im
mon læk sardnom čikkusist; gidda
dam aige rajest, go dat šaddai*,
de læm mon dast; — ja dal læ
dat Hærra Hærra vuolgatam muo**
ja su Vuoiņas.

45, 19. Joh. 18, 20.
* dam aige rajest, go dat, mi læi gula-
tuvvum, ollašuvvagođi, legjim mon dast
dugjomen. ** d. l. profeta.

17. Nuft čelkka Hærra, du lo-

nestægje, Israel basse: Mon læm
Hærra, du Ibmel, gutte oapatam
du dakkat, mi læ dudnji avkken,
gutte doalvom du dam gæino mielde,
man mielde don galgak mannat.

41, 14; 43, 14. Salm. 25, 12; 32, 8.

18. Vare don vuttivaldašik mu
bakkomid! De galgaši du rafhe
šaddat nuftgo dædno, ja du van-
hurskesvuotta nuftgo abe barok;

19. de galgaši du nalle šad-
dat nuftgo saddok, ja du hæga
šaddo nuftgo saddočalmek; dam
namma i galgaše hævatuvvut ige
erit sikkujuvvut mu muođoi oudast.

1 Mos. 22, 17; 28, 14; 32, 12.

1 Gon. 4, 20.

20. Vulgget olgus Babelest,
batareket Kaldealažain erit! Die-
đeteket dam, gulateket dam av-
vojenain, bægoteket dam gidda
ædnam ravddi, celkket: Hærra læ
lonestam su balvvalægjes Jakoba!

52, 11. Jer. 50, 8; 51, 6. 45. Sak. 2, 11.

Alm. 18, 4.

21. Ja æi si goikkaluva; meci
čæda doalvo son sin, bavtest ad-
da son sigjidi čæce golggat; son
ludde bavte, ja čæce golgga.

2 Mos. 17, 6. 4 Mos. 20, 11. 5 Mos. 8, 15.
Salm. 78, 15. 16; 105, 41; 114, 8.

1 Kor. 10, 4.

22. I læk mikkege rafhid, čelkka
Hærra, daidi ibmelmættomidi.

57, 21. Jer. 16, 5.

49. Kapittal.

Messias, gutte læ goččujuvvum ja
rakaduvvum læt Hærra balvvalægjen,
mutto gutte duššas læ barggam Israel
gaskast ja læ bagjelgeččujuvvum ja illa-
stuvvum, i galga duššefal čuožaldattet
Israel, mutto galgga maidai šaddat ba-
keni čuovgasen ja mailme bestujubmen
ja allaget aleduvvut ja hærvasmattujuv-
vut, 1—7. Ibmel olbmuk galggeket sust
lonestuvvut ja Ibmel varjalusa ja oudast-
morraša vuolde čokkijuvvut buok æd-
namin, man diti albme ja ænam galggaba
avvodet, 8—13. Sion galgga dovđdat,
atte dam hærra i læk eisigge dam vajal-
dattam, mutto atte son æmbo go ædna-
laš rakisvuodain armet dam bagjeli ja
laset ja hærvasmatta dam, 14—23. Dat
fanggijuvvum Israel galgga olgusgaik-

kujuvvut vašalažai valdest, ja dak galg-
gek oažžot rangaštusasek, 24—26.

1. Gullet muo, di sulluk! ja
vuttivalddet, di albmugak gaidos bai-
kin! Hærra læ goččom muo ædne-
hæga rajest, son læ namatam mu
nama mu ædne aske rajest.

Jer. 1, 5. Luk. 1, 30 j. n. v.

2. Ja son læ dakkam mu njalme
nuftgo bastelis mieke, čiekkam muo
su giedas suoivvan sisa, ja son læ
dakkam muo šelggis njuollan, vurk-
kim muo su njuolla-skuppis.

Alm. 1, 16; 2, 12. 16; 19, 15. 21.

Ebr. 4, 12. Es. 51, 16.

3. Ja son celki munji: Don læk
mu balvvalægje, don læk Israel,
gæn ala mon aigom almostattet
mu hævasvuottam.

42, 1; 44, 23. Joh. 17, 4.

4. Ja mon, mon celkim: Duš-
šas læm mon bargam ječčam vai-
basen, ja duššas læm mon gola-
tam mu fabmom; daddeke, mu
vuoiggadvuotta læ Hærra lutte,
ja mu balkka mu Ibmel lutte.

5. Ja dal cælkka Hærra, gutte
ædnehæga rajest læ muo raka-
dam aldseis balvvalægjen, doalv-
vom varas Jakoba ruoktot ječas
lusa, ja vai Israel čokkijuvvuši su
lusa, — ja mon læm gudnijattu-
juvvum Hærra čalmi oudast, ja
mu Ibmel læ šaddam mu gievr-
ra-
vuottan —

6. son cælkka: Bære uccan dat
læ, atte don læk munji balvva-
lægjen bajas čuožaldattam varas
Jakob sokkagoddid ja doalvom
varas daid aimoin bisotuvvum olb-
muid Israelest ruoktot; de ai-
gom mon dalle dakkat du bakeni
čuovgasen, vai mu bestujubme lifči
gidda ædnam ravda ragjai.

4, 6; 45, 22; 60, 3. Hagg. 2, 7.

Ap. dag. 13, 47. Luk. 2, 32.

7. Nuft cælkka Hærra, Israel
lonestægje, dam basse, sudnji, gutte
læ bagjelgeččujuvvum juokke sie-
lost, sudnji, gutte bokta olmui
fastasšeme, sudnji, gutte læ rađđi-
jegji balvvalægje: Gonagasak galg-

gek dam oaidnet ja čuožželet,
oaivamužak galggek dam oaidnet
ja luoittadet vuolas, Hærra diti,
gutte læ oskaldas, Israel base
diti, gutte du olgusvallji.

43, 14; 50, 3; 52, 14. 15.

8. Nuft cælkka Hærra: Vuogas
aige gulam mon du, ja bestujume
bæive aige væketam mon du, ja mon
aigom varjalet du ja dakkat du litton
albmugi, vai don galgak čuožal-
dattet ædnama, juogadet avd dem
arbbe-osid,

2 Kor. 6, 2.

Es. 42, 6. Luk. 4, 18. 19.

9. cælkket daidi čadnujuvvumidi:
Mannet olgus! — sigjidi, guđek
læk sævdnjadasa siste: Bottet oud-
dan čuovgas ouddi! Balggai alde
galggek si guottot, ja buok baljes
dievai alde galgga læt guottom-
sagje sigjidi.

61, 1.

10. Æi si galga nælggot æige
goikkat, ja i acagas saddo-appe
ige bæivaš galga sin vahagattet;
dastgo sin arkalmaste galgga doalv-
vot sin ja laiddit sin čacce-agjagi
lusa.

Alm. 7, 16. 17.

Salm. 126, 6; 23, 2.

11. Ja mon aigom dakkat buok
mu varidam gæidnon, ja mu raka-
duvvum gæinok galggek aleduvvut.

12. Gæča, dak bottek gukken
erit, ja gæča, dak bottek davven
ja oarjen, ja dak Sinim ædnamest.

43, 6; 60, 4.

13. Avvodeket, di almek, ja
illod, don ænam! Di varek, jied-
nadišgottet avvolavllomin! Dastgo
Hærra jiedde su albmuges, ja su
varnotemides bagjeli son arkal-
masta.

44, 23.

Salm. 69, 35; 96, 11; 98, 4. Alm. 12, 12.

14. Sion celki: Hærra læ muo
guođdam, ja Hærra læ vajaldat-
tam muo.

Salm. 13, 2; 42, 10.

Es. 60, 15; 62, 4. Jer. 8, 19 j. n. v.

15. Vajaldattagobe nisson su
njamme manas, nuft atte son i
arkalmaste su hægas barne bag-
jeli? — Jos vela si vajaldatti-
čekge, de im mon almake vajal-
datte du.

1 Gon. 3, 26. Salm. 9, 13.

16. Gæca, goabbašagaidi gie-
daidasam læm mon du gova dak-
kam, du muvrak læk mu oudast
alelassi.

17. Du manak bottek hoapost;
du vuolasgaikkok ja du hævatæg-
jek, si galggek mannat olgus du
lutte.

18. Bajas bajed du čalmidad, ja
gæca birra buok! Si čoagganuš-
šek buokakrakkan, si bottek du
lusa. Nuft duođai go mon ælam,
cælkka Hærra, don galgak bagje-
lasad garvodet sin buokaidrakkan
nuftgo činǝ ja čadnat sin birrad
nuftgo moarsse; 60, 4.

19. dastgo du hævvo-bacatasak
ja du avddem baikek ja du vu-
las gaikkujuvvum ænam, — duođai,
dal don galgak læt ila garžže as-
sidi, ja du hævatægjek galggek
læt gukken erit.

20. Vela ain galggek du ma-
natesvuođa beivi manak cælk-
ket du belji oudast: Baikke læ
munji ila garžže; sirde ječad mu
oudast, vai mon oažom assat!

54, 1 j. n. v.

21. Ja don galgak cælkket du
vaimostad: Gi munji læ daid rie-
gadattam? Alma mon legjim ma-
natačbme ja šaddotáčbme, batarægje
ja hilggujuvvum. Ja gi læ bajas
biebmam daid? Gæca, mon legjim
oktonassi baccam. Gost legje dalle
dak?

22. Nuft cælkka dat Hærra Hær-
ra: Gæca, mon aigom bajedet mu
giettam bakeni bællai, ja albmugi
ouddi aigom mon ceggit mu lævg-
gam, ja si galggek buktet du bar-
nidad ocastasek, ja du nieidak
galggek guddujuvvut olgi alde.

13, 2; 62, 10. Jer. 50, 2.

23. Ja gonagasak galggek læt
du biebmoočček, ja sin akak du
njamatægjek; muođoidasek ala
galggek si gobmerdet ječaidasek
vuolas ædnami du oudast, ja du
julgi muolda galggek si njoallot,
ja don galgak dovddat, atte mon

læm Hærra, ja atte si, guđek
muo vurdek, æi galga šaddat
hæppadi.

Salm. 72, 9. Es. 60, 14. 16. Mik. 7, 17
Salm. 2, 12; 25, 3. Es. 40, 31; 45, 17
Rom. 9, 33.

24. Mattago salaš valddujuvvut
vægalažast erit, daihe mattekgo
vanhurskasa* fangak batarussi
bæssat?

* d. 1. lagalaš iseda,

Jer. 25, 9; 27, 5—8.

25. Duođai! Dastgo nuft cælkka
Hærra: Sikke dam vægalaža fan-
gak galggek valddujuvvut sust erit,
ja vækkavaldalaža salaš galgga
batarussi bæssat, ja du vuostai-
čuožžoigum aigom mon mannat
rievte ouddi, ja du manaid aigom
mon bæstet.

Luk. 11, 22. Salm. 35, 1. Es. 43, 6.

26. Ja mon aigom du givse-
degjid addet borrat sin ječaidæ-
sek oaže, ja sin ječaidasek varain
galggek si šaddat jukkamidi nuftgo
vinest; ja buok oažže galgga dov-
dat, atte mon, Hærra, læm du
bæste, ja Jakoba vægalaš du lo-
nestægje.

51, 23; 37, 20. Esek. 21, 5; 38, 23.

50. Kapittal.

Hærra læ galle dal hilggom su alb-
muges dam suddoi diti, mutto i aibas;
son, dat buokvægalaš, sikke matta ja
datto fastain sist fuola adnet ja sin bæ-
stet, 1—3. Messias duođašta, atte son
miedamanas gulolašvuodain læ čuvvom
Hærra goččoma, sardnedam su sane ja
gierddam gillamušaid ja bilkkadusaid
nana dorvoim sudnji, ja son jedde ječas
daina, atte son vela ain aiggo væketet
su ja duššen dakkat buok su vašala-
žaid, 4—9; son nævvo daid ibmelbalo-
lažaid hæde ja gæččalusa siste dorvastet
nannoset Hærra ala ja gulata daidi ib-
melmættomidi, gæk viggek ješječaidæ-
sek væketet, atte si dušše rakadek ald-
sesasek hævvanæme, 10. 11.

1. Nuft cælkka Hærra: Gost
læ dadde din ædne ærro-girje,
maina mon læm vuolgatam su erit?
Daihe guttemuš sist, gain læ mik-
kege gaibedebmušid must, læ, gæsa

mon læm din vuovddam? Gæca, din værredagoidædek diti lepet di saddam vuovdujuvvut, ja din bagjelduolbmami diti læ din ædne saddam erit vuolgatuvvut.

5 Mos. 24, 1. 4. Jer. 3, 1. 8. 2 Gon. 4, 1. Matt. 18, 25. Jer. 2, 19.

2. Manne bottim mon, ja i dast læm oktage? Manne čurvvum mon, ja i læm oktage, gutte vastedi? Lægo mu gietta ila oanekaš lonestet? Daihe igo mu duokken læk mikkege famoid gagjot? Gæca, mu aittagam bokte erit goikkadam mon abe, dagam dænoid mæccen, nuft atte dai guolek bačidek, dainago i læk mikkege čacid, ja jabmek goikkoi;

4 Mos. 11, 23. Es. 59, 1. 2 Mos. 14, 22. Es. 42, 15; 51, 10.

3. mon garvotam alme čappadin ja giessalam dam morašgarvoi sisa. 13, 10. 2 Mos. 10, 22. Matt. 24, 29; 27, 45. Alm. 6, 12.

4. Dat Hærra Hærra læ addam munji oapatuvvumi njuokčama, vai mon ibmerdifčim arvosmattet dam vaibbam olbmui ovtain sanin; son bokta juokke idđed, son bokta mu bælje, vai mon gulam nuftgo dak, guđek læk oapatuvvum.

Joh. 8, 28; 6, 68; 7, 46. Matt. 7, 28. 29.

5. Dat Hærra Hærra læ rabastam mu bælje, ja im mon læm vuostehagolaš, im mon gaiddam ruoktot.

Salm. 40, 9.

6. Mu sælggam addim mon dokko sigjidi, guđek cabme, ja mu nieraidam sigjidi, guđek gaikku mu skavčaid; mu muodoidam im mon čiekkam higjadusa ja čolgai oudast.

Matt. 26, 67. Luk. 22, 63 j. n. v.

7. Mutto dat Hærra Hærra aiggo väketet muo; damditi im mon sadda hæppad vuollai, damditi læm mon dakkam mu muodoidam nuftgo garra gædže, ja mon dieđam, atte im mon galga hæppašuttujuvvut.

8. Son læ lakka, gutte vanhurskesen dakka muo; gi aiggo mannat muina rievte oudi? Loaida-

stædno moai ouddan goabbag guiminæme! Gi læ mu vuostaičuožžo? Bottus son deiki mu lusa!

Rom. 8, 33.

9. Gæca, dat Hærra Hærra aiggo muo väketet; gi dat læ, gutte aiggo dubmit muo? Gæca, si galgek buokakrakkan boarasmuvvat nuftgo bivtas; muoco galgga sin loapatet.

Rom. 8, 34. Salm. 102, 27.

Es. 51, 6. 8.

10. Gi læ din gaskast, gutte balla Hærrast, gutte gulla su balvvalægje jiena? Go son vagjol sævdnjadasa siste, ja i mikkege čuovgasid baite sudnji, de dorvastekus son Hærra nama ala ja luttus su Ibmeles ala!

Salm. 25, 12 j. n. v.

Jer. 25, 4. Dan. 9, 6. Vaid. 3, 2. 6.

11. Gæca, buokak di, guđek cakketepepet dola, guđek værjodepet ječaidædek buolle njuolaiguim! Vagjoleket fal din doladek čuovgast ja dai buolle njuolai gaskast, maid i lepet cakketa! — Mu gieđast galgga dat dapaťuvvat digjidi: Givse siste galggabetet di vællat.

1, 31.

51. Kapittal.

Dak, guđek occek Hærra, galggek dorvastet su agalaš armo ala. Son, gutte dagai dam ovta Abraham stuora almuġen, datto fastain bajas rakadet dam duššaduvvum Siona, dakkat bakenlaš albmugid oasalažžan dam duotta Ibmel dovddoi ja duššadet su albmuges vašalažaid, guđek læk dušše hæjos olbmuk, 1—8. Almug rokkadalla Hærrast bestujume, nuftgo doluš heivin, 9—11. Hærra, albmuga jedđijægje, vasted soaimadedin dasa, go dat balla olbmui, mutto lopped maidai, dainago son læ dat buokvægalaš, atte son aiggo farga bæstet dam ja (Messiasa bokte) sivnedet odđa alme ja odđa ædnama, 12—16. Hærra, gutte læ addam Jerusalema jukkat su moares litte, datto dal addet dam Jerusalema vašalažaidi, 17—23.

1. Gullet muo, di, guđek vai notepet vanhurskesvuodā, di, guđek occabetet Hærra! Geččet dam baktai, mast di lepet čuppjuv-

vum, ja dam gaivvo-roggai, mast di lepet roggujuvvum!

48, 1. Salm. 68, 27.

2. Gečēet dokko Abrahami, din aččasædek, ja Sarai, gutte din riegadatti! Dastgo go son læi vela dušše okta, de mon gočēum su, ja mon buristsivdnedim su ja dakkim su ædnaggærddasažžan;

1 Mos. 17, 5. 6. Rom. 4, 11.

1 Mos. 12, 1 j. n. v. Josv. 24, 3.

Esek. 33, 24.

3. dastgo Hærra jedde Siona, jedde buok dam hævvo-bacatasaid ja dakka dam mæce nuftgo Edena ja dam avddem ædnama nuftgo Hærra gilvagarde; avvo ja illo galgga dast gavdnujuvvut, gittalusak ja salbmavllom.

61, 2. 3. 1 Mos. 2, 8.

4. Vuttivalddet muo, mu albmugam! Jorggal beljidam mu guvllui, don mu særvegodde! Dastgo must galgga laka olgus vuolget, ja mu vuoiggadvuottam datom mon nanoset bigjat čuovggan olmuš-slajaidi.

5. Lakka læ mu vanhurskesvuotta, olgus vuolggam læ mu bæstem, ja mu gieđak galggek dubmit olmuš-slajaid; muo galggek sulluk vuorddet, ja mu gieđa galggek si vuorddet.

6. Bajas bajedeket alme guvllui din čalmidædek, ja gečēet ædnami dabe vuollen! Dastgo almek galggek eritbossujuvvut nuftgo suovva, ja ænam galgga boarasmuvvat nuftgo bivtas, ja dam assek galggek jabmet nuftgo čuoikak; mutto mu bæstem galgga læt agalažat, ja mu vanhurskesvuotta i galga dogjujuvvut.

Salm. 102, 27.

Es. 50, 9. Luk. 21, 33.

7. Gullet muo, di, guđek dovd-dabetet vanhurskesvuoda, don albmug, man vaimost læ mu laka! Allet bala olmui higjadusain, ja allet suorggan sin bilkkedam-sanin!

Salm. 37, 31; 40, 9. Matt. 5, 11.

8. Dastgo muoco galgga loapatet sin nuftgo bivtas, ja givsak galggek sin borrat nuftgo ulloid;

mutto mu vanhurskesvuotta galgga læt agalažat, ja mu bæstem sogast sokki.

9. Gocca, gocca, garvot aldse-sad gievrravuoda, don Hærra gietta! Gocca, nuftgo doluš beivin, doluš sokkagoddi aige! Ikgo don læm dat, gutte njeiddik čävllai-vuoda*, gutte čađačuggijik apperuome?

* Egyptena. 2 Mos. 14, 14; 6, 6; 15, 12. Salm. 74, 13. 14; 89, 11. Es. 27, 1; 30, 7.

Esek. 29, 3 j. n. v.

10. Ikgo don læm dat, gutte goikkadik abe, dam stuora čiegnalasa čacid, gutte dakkik abe čiegnalasa gæidnon, nuft atte dak lonestuvvumak matte dam čađa mannat?

2 Mos. 14, 21 j. n. v.

Salm. 66, 6.

11. De galggek Hærra lonestuvvum olbmuk maccat ruoktot ja boattet Sioni avvolavllomin, ja agalaš illo læ sin oivi bagjel; avo ja ilo galggek si joksat, moras ja šuokkem galggaba bataret.

35, 10; 62, 12; 61, 7; 66, 14. Joh. 16, 22. Alm. 21, 4.

12. Mon, mon læm dat, gutte din jeddim; gi don læk, go don balak olbmust, gutte galgga jabmet, ja olbmu manast, gutte galgga šaddat nuftgo rasse,

Salm. 56, 5; 118, 6. Matt. 10, 28.

Ebr. 13, 6. 1 Petr. 1, 24. Es. 40, 6.

13. ja go don vajaldattak Hærra, du sivdnedægjad, gutte olguslebbi alme ja vuodđodi ædnama, ja balak alelassi gæčos bæive atestægje sutto diti, go son bigja su njuolas garvesen hævatam diti? — Gost læ dalle atestægje sutto?

Jer. 2, 32; 18, 15. Hos. 8, 14; 13, 6.

Salm. 78, 11. Es. 44, 24.

14. Farga galgga dat, gutte læ vællamen lakki siste, luittujuvvut luovos ja i galga jabmet ige mannat havddai, ja i sust galga vaillot su laibbe.

33, 16.

15. Ja mon læm Hærra, du Ibmel, gutte stuimasgattam abe,

nuft atte dam barok maraidek, —
Hærra Sebaot læ su namma.

Jer. 31, 35. Es. 54, 5. Jer. 10, 16.
Am. 4, 13.

16. Ja mon bigjim mu sanidam
du njalbmai, ja mon gokčim du
mu giettam suoivvanin gilvvem diti
alme ja vuodđodam diti ædnama,
ja cækkem diti Sioni: Don læk
mu albmugam.

49, 2; 59, 21. Jer. 1, 9; 5, 14.
Joh. 7, 16; 8, 28; 12, 49; 14, 24.
Hos. 2, 23.

17. Gocca, gocca, likka bajas,
Jerusalem, don, gutte læk jukkam
Hærra gieđast su moare gæra!
Čillajes suoibbomlitte læk don juk-
kam, duodai visut njammam.

22. v. Salm. 60, 5; 75, 9. Jer. 25, 15.
Esek. 23, 33. Hab. 2, 16.
Alm. 14, 10; 16, 19.

18. Sust i læk oktage, gutte su
laidde, buok dain manain, gæid
son læ riegradattam, ja i oktage,
gutte valdda su gitti, buok dain
barnin, gæid son læ bajasbiebmam.

19. Guokte aše dak læiga, mak
dudnji datuvaiga, — gi arkal-
masta du bagjeli? — hævvanæbme
ja duššadubme, nælgge ja miekke, —
moft galgam mon du jeddit? 47, 9.

20. Du manak vällajegje vuoi-
metæbmen buok balgesčiegain nuft-
go sarva fierme siste, si, guđek
legje dievva Hærra buolle moa-
rest, du Ibmelad bælkost.

Vaid. 2, 19.

21. Damditi, gula dadde dam,
don varnotæbme, ja don jukkam
olmuš, ik daddeke vinest!

22. Nuft cælkka du Hærrat,
Hærra, ja du Ibmelad, gutte čuo-
žot su albmuges aše: Gæča, mon
læm valddam suoibbomlitte du
gieđast; mu čillajes moarrelitte
ik don galga šatan æmbo jukkat.

17. v.

23. Ja mon addam dam du
givsedegji gitti, guđek celkke du
sillui: Luoite ječad vuolas, vai mi
oažžop vazzet du bagjel, ja don
dakkik du sælgad nuftgo ænamen

ja nuftgo balgesen sigjidi, guđek
vazze dam bagjel.

49, 26. Salm. 129, 3.

52. Kapittal.

Hærra lopped su albmugasas, atte
son aiggo bæstet dam dam Babylonalaš
maillme-rika dædveaš gæssast ja var-
jalet Jerusalema, amas dat šatan æppebaso-
tuvvut bakenin, 1—6. Dat ilolaš sakka
bestujume ja rafhe birra galgga buktujuvvut
Hærra gavpugi su sadnedoalvvoi bokte,
guđek galggek vuostaivalddujuvvut iloin
ja avoin, 7—10. Ibmel almug hastu-
juvvu vuolgette olgus Babelest ja varo-
tet ječas buok buttesmættomvuodast,
11. 12. Hærra balvvalægje, Messias,
galgga su čiegnalis vuoledumes maqqel
joksat allagvuoda ja hævasvuoda, man
diti ollo bakenlaš albmugak ja gonaga-
sak galggek saggarakkan imaštallat,
13—15.

1. Gocca, gocca, garvot aldse-
sad du gievrravuodad, Sion! Gar-
vot aldsesad du čiegnabiktasidad,
Jerusalem, don basse gavpug!
Dastgo i oktage birračuopakættai
daihe buttesmættom galga šatan
æmbo boattet du sisa.

51, 17. Alm. 21, 27.

2. Savdnjel muolda aldad erit,
čuožžel, čokkan, Jerusalem! Luvve
ječad du čæbetbaddinad, don fang-
ga, Sion nieidda!

49, 9.

3. Dastgo nuft cælkka Hærra:
Nuvta di vuoddujuvuidek, ja alma
rudaitaga galggabetet di lonestuv-
vut.

4. Dastgo nuft cælkka dat Hær-
ra Hærra: Egypteni manai mu
almug vuostačedin vuolas assam
varas dobbe nuftgo amas, ja Assur
vaiivedi dam nuvta.

1 Mos. 46, 6.

2 Gon. 17, 5 j. n. v. 18, 9 j. n. v.

5. Ja dal, maid galgam mon
dast dakkat? cælkka Hærra; dastgo
mu almug læ eritvalddujuvvum
nuvta, dam radđijægjek gilljuk,
cælkka Hærra, ja alelassi gæčos
bæive bilkeduvvu mu namma.

Esek. 36, 23; 20, 9. 4 Mos. 14, 15. 16.

Ro. 2, 24.

6. Damditi galgga mu almug

oappat dovddat mu nama; dam-diti galgga dat dam bæive oappat dovddat, atte mon dat læm, gutte sarnom: Gæča, dast mon læm!

7. Man čabbak læk vari alde su juolgek, gutte bukta burid sagaid, gutte rafhe sardned, gutte gulat buore, gutte sardned bestujume, gutte cælkka Sioni: Du Ibmel læ šaddam gonagassan.

Nah. 2, 1.

Rom. 10, 15. 2 Kor. 5, 20. Es. 57, 19.

Salm. 96, 10.

8. Gula! Du gocetægjek čurvyuk, si bajedek jienasek, si avvodek buokakrakkan; dastgo čalmin čalme vuostai oidnek si, go Hærra jorget ruoktot Sioni. 62, 6. Gæča 12, v.

9. Jiednadišgottet, avvodeket buokakrakkan, di Jerusalem hævvobacatasak! Dastgo Hærra jeđde su albmuges, lonesta Jerusalema. 40, 1.

10. Hærra alasmatta su basse gieđas buok albmugi čalmi ouddi, ja buok ædnam ravdak oidnek min Ibmelæmek bæstema.

53, 1. Salm. 98, 3.

11. Vulgget, vulgget! Mannet olgus dast! Allet duota maidege buttesmættomid! Vulgget erit dam* gasko! Butteteket ječaidædek, di, guđek guoddebetet Hærra littid!

48, 20. 2 Kor. 6, 17. * Babel.

12. Dastgo epet di galga hoapoin vuolgget olgus ja epet bataremiin mannat erit; dastgo Hærra manna din ouddalist, ja Israel Ibmel læ din marroš.

2 Mos. 12, 11. 5 Mos. 16, 3.

13. Gæča, mu balvvalægje galgga mænnodet visaset; son galgga alduvvut ja bajeduvvut ja læt sagga allag.

Fil. 2, 9 j. n. v.

14. Nuftgo ædnagak suorgganegje su diti, — nuft illastuvvum læi su nækko, atte dat i læm nuftgo olbmu nækko, ja su habme, atte dat i læm nuftgo olbmu manai habme, —

53, 3.

15. nuft galgga son sattet ædnag olmuš-šlajaid fallit bajas*, su oudast galggek gonagasak dappat sin njalmesek; dastgo mi sigjidi i læm

muittaluvvum, dam si læk oaidnam, ja maid si æi læm gullam, dam si læk dovddam.

* ovdušæme diti.

Mik. 7, 16. Rom. 15, 21.

53. Kapittal.

Profeta dikta Israel, gutte okte boatte beivin galgga ječas jorggalet Messiasa bællai, dovdstet, atte dat dolin æppeoskostas læ bagjelgæččeam ja hilggom su su hæjos hame ja čiegnales vuodeme diti, 1—3, mutto dal læ doviddam, atte son i læk, nuftgo Israel læ jakkam, gillam ječas værredago, mutto Israel værredago diti ja Israeli bestujubmen, 4—6. Marrošgelgo profeta dasto læ muittalam su gierddavaš gillamuša, su vigetes givsalas jåbmema ja dam gudnalaš havddadume ja lokkamættom særvvegodde birra, maid son læ ožžom balkkan dam oudast, 7—9, de čilgge son, atte su gillamuš ja jåbmem læk vuodđoduvvum Ibmela arvvalusa ala; go son læ addam ječas vælggeoaffaren, de galgga son balkkan su gillamušas ja jåbmemes oudast oazžot stuora vuoinalaš nale; son galgga ællet agalažat ja doalvvot ædnagid vanhurskesvutti ja audogasvutti osko bokte su ala, 10—12.

1. Gi oskoi dam sakk, maid mi gulaimek? Ja gæsa Hærra gietta almostuvvui?

Joh. 1, 5. 11;

12, 38. Rom. 10, 16. Es. 52, 10.

2. Son* boccidi bajas nuftgo oakse su muođoi oudast ja nuftgo ruotas-suorgge goikke ædnamest; i sust læm mikkege hamid ige mikkege hærvasvuođaid, ja mi oinimek su, mutto i sust læm daggar nækko, atte mi læimek halidet sudnji.

* 52, 13.

11, 1. 10; 52, 14.

3. Son læi bagjelgeččuuvvum ja guđđuuvvum olbmain, olmai, dievva givsin ja siega dovdos buocalvassi*, ja nuftgo daggaraš, gæn oudast olmuš čiekka su muođoides, bagjelgeččuuvvum, ja mi animek su duššen.

* d. l. gillamušsi.

49, 7; 50, 6. Salm. 22, 7. Mark. 9, 12.

Joh. 7, 47. 48.

4. Duođai, son læ valddam min buocalvasaid bagjelasas, ja min givsid læ son guoddam; mutto mi

animek su givseduvvum, časkujuvvum Ibmelest ja varnotæbmen daskujuvvum.

Matt. 8, 17.

Joh. 1, 29. 1 Petr. 2, 24.

5. Mutto son læ havvadattujuvvum min bagjelduolbmami diti, cuvkkijuvvum min værredagoi diti; rangaštus oroi su bagjelist, vai mi anašeimek rafhe, ja su havi bokte læp mi ožžom dalkkasa.

6. Mi čagjedeimek buokak nuftgo savcak, mi jorgideimek ješgutteg su gæidnosis; mutto Hærra divti min buokai værredagoid dæivvat su.

Salm. 119, 176.

Esek. 34, 5. 1 Petr. 2, 25.

7. Son illastuvvui, vaiko son læi varnotæbme, ja i son rabastam su njalmes, nuftgo labbes, mi dolvvujuvvu dokko njuvvujuvvut, ja nuftgo savcca, mi læ gie-latæbme sin oudast, guđek dam bæskedek; i son rabastam su njalmes.

Matt. 26, 63; 27, 14.

Mark. 14, 61. Ap. dag. 8, 32. 1 Petr. 2, 23.

Jer. 11, 19.

8. Atestusa ja duomo bokte son erit valddujuvvui; mutto gi cælkka su sokkagodne? Dastgo son javkkaduvvui ælle olbmui ædnamest; mu albmugam værredagoi diti dæivvedi gikse su.

1 Mos. 15, 5; 22, 17. Es. 54, 1 j. n. v.

Ebr. 2, 13 j. n. v. 1 Kor. 15, 3.

9. Ja su havdde mærreduvvui ibmelmaettomi lutte, mutto muttom riggasa lutte læi son su jabmemes siste, damditi go son i læm dakkam vækkavalde, ja su njalmest i læm betolašvuotta.

Matt. 27, 38. 57. 60. Joh. 8, 46.

2 Kor. 5, 21. 1 Petr. 2, 22. 1 Joh. 3, 5.

10. Mutto Hærra buorren ani su cuvkkit, son časki su buocalvasain; go su siello buvti vælge-oaffara, de galgai son oaidnet siebmana, ællet gukka, ja Hærra datto galgai ouddanet su gieđa bokte.

8. v. Rom. 6, 9. 10.

11. Dainago su sielost læ læmaš vaivve, de galgga son oaidnet dam*, de galgga son galletuvvut; daggo

bokte, atte si dovddek su, galgga dat vanhurskes, mu balvvalægje, vanhurskesen dakkat daid ædnagid, ja sin værredagoid galgga son guoddet.

* atte Hærra datto ouddan su bokte.

4. 5. v. Rom. 4, 25; 5, 19.

12. Damditi aigom mon addet sudnji daid ædnagid oassen, ja gievruid galgga son oažžot salašen, damditi go son gurri su sielos* jabmeme ja lokkujuvvui bagjeldulbmi gaski, ja son guddi daddeke ædnagi suddoid, ja bagjeldulbmi oudast son rokkadalai.

* su varaides siste ja oktan daiguim,

3 Mos. 17, 11.

Joh. 17, 2. 6. Salm. 68, 19. Mark. 15, 28.

Luk. 22, 37; 23, 34.

54. Kapittal.

Israel særvvegodne oudast, mi orro aibas hilggujuvvum Hærrast, aiggo son fastain nuftgo dam boadnja morraša adnet ja addet dasa hui ollo manaid, go maidai bakenak galggek dasa bajasvalddujuvvut, ja agalaš aiggai aiggo son likkamættoset doallat su rafhe-littos daina, 1—10. Son aiggo činætet dam stuora hærvasvuodain, buok dam manak galggek læt sust oapatuvvum, ja son aiggo dam suogjalet buok dam vašalažai vuostai, 11—17.

1. Čuorvo avoin, don šaddotæbme, gutte ik riegedattam! Jiednadišgoađe avvočuorvvomin ja avvod, don, gutte ik læm manna-hædest! Dastgo dam okto-ælle manak læk ænebuk go su manak, gæst læ boadnja, cælkka Hærra.

Gal. 4, 27. Sak. 9, 9.

2. Olgusvidded du goađad baike ja divte sin olguslebbit du gođidad loavddagid, ale hette dam! Vanat du baddidad gukkas olgus ja nanne du čuoldaidad!

3. Dastgo olgiš ja gurot bællai galgak don viddanet, ja du nalle galgga valddet bakenlaš albmugid oabmenes ja olbmuiduttet duššaduvvum gavpugid.

Esek. 36, 33.

4. Ale bala, dastgo ik don galga hæppaštuttujuvvut, ja ale læge hæppadest, dastgo ik don galga šad-

algga
ægje,
ædna-
algga

dat hæppad vuollai! Dastgo du nuorravuodad hæppada galgak don vajaldattet, ja du læskadilad hæppada ik don galga šatan æmbo muittet.

Vaid. 1, 1. 20.

kte.
5, 19.
ddet
1, ja
sala-
elos*

5. Dastgo du sivdnedægje læ du boadnja, dat Hærra Sebaot læ su namma, ja Israel basse læ du lonestægje, buok ædnam Ibmelen goč-čujuvvu son.

Hos. 2, 19; 12, 6.
Efes. 5, 25 j. n. v.

ægjel-
dad-
ægjel-
im,

6. Dastgo nuftgo guđđujuvvu ja vuoinast moraštægje nissona ravkka Hærra du, ja nuorravuodā akka — galgašigo son hilgugjuvut? cælkka du Ibmelad.

1 Sam. 1, 10. 15. 2 Gon. 4, 27.

5, 28.
3, 34.

7. Ucca čalmeravkkalam boduča guđdim mon du, mutto stuora vaibmolađesvuodain aigom mon du čokkit.

60, 10. Sak. 1, 16.

orro
o son
rraša
d, go
svald-
son
littos
dam
ma-
n, ja
dam

8. Go mu moarre gov dai, de mon čikkim mu muođoidam ovta čalmeravkkalam boddo da oudast, mutto agalaš arkalmastemin armetam mon du bagjeli, cælkka Hærra, du lonestægje.

Salm. 30, 6. 8. Es. 57, 17.

ddo-
fied-
av-
nna-
nak,
ra.

9. Dastgo nuftgo Noah čacek læ dat munji; nuftgo mon læm vurdnom, atte Noah čacek æi galga šatan æmbo mannat ædnam bagjel, nuft læm mon vurdnom, atte im mon aigo suddat du ala ige bælkket du.

1 Mos. 8, 21; 9, 11. 15. Sir. 44, 21.

9, 9.
aike
idad
anant
anne

10. Dastgo varek mattek galle gaiddat, ja dievak likkatuvvut, mutto mu arkalmastenvuotta i galga dust erit gaiddat, ja mu raffhelitto i galga likkatuvvut, cælkka Hærra, du armetægje.

Salm. 146, 6. Es. 61, 8.
Esek. 34, 25 j. n. v. 37, 26. Salm. 103, 13.
Es. 49, 15. Jer. 31, 20.

ellai
alle
ugid
dov-
6, 33.
alga
ræp-
šad-

11. Don varnotæbme, gutte læk eritdolvuvuvvu biegast, gutte i læk gavdnam maidege jeđđitusaid! Gæča, mon bijam du geđgid lajo sisa ja du vuodđodusa safiriguim,

Alm. 21, 19 j. n. v.

12. ja mon dagam du muvrai

harjid rubinain ja du portaid karfunkelgeđgin ja obba du birasmuvra mavvolaš geđgin.

13. Ja buok du manak galggekek læt oapatuvvu Hærrast, ja du manai rafhe galgga læt stuores.

Jer. 31, 34. Ebr. 8, 11. Joh. 6, 45.

Rom. 5, 1. Joh. 14, 27; 16, 33.

14. Vanhurskesvuoda bokte galgak don vuodđoduvvut; læge gukken erit balost, dastgo ik don galga maidege oažžot ballamuššan, ja suorgatusast, dastgo i dat galga boattet du lakka!

15. Gæča, jos olbmuk rađđadal-lek særvest du vuostai, de i dat boađe must; gutte du vuostai særvest rađđadalla, galgga gaččat du ala.

Rom. 8, 31. Luk. 20, 18.

16. Gæča mon sivdnedam ravde, gutte bosso čađđadola ja oudanbukta gaska-oame su barggosis, ja mon sivdnedam duššadægje hævatam varas.

17. I mikkege værjoid, mi rakaduvvu du vuostai, galga ouddanet, ja juokke njuokčama, mi manna duina rievte ouddi, galgak don oažžot dubmijuvvut; dat læ Hærra balvvaleggi arbe ja sin vanhurskesvuotta must, cælkka Hærra.

Visesv. 3, 8. 1 Kor. 6, 2.

55. Kapittal.

Dak, guđek læk vuoinast vaivašak, ravkkujuvvujek boattet ja ansaškættai oažžot oase Ibmel valljogas, agalaš ansaškættes armost Messiasa siste, gæn rika latton maidai bakenak galggekek šaddat, 1—5. Dak ibmelættomak nevvujuvvujek aige bale jorggalet ječaidæsek Hærra guvllui, gutte læ rigges vaibmolađesvutti, 6. 7. Hærra jurddagak ja gæinok læk sagga alebuk go olbmui jurddagak ja gæinok, ja su sadne galgga vissasi doaimatet, maid dat cælkka: Su særvvegodde galgga hærvvaset bestujuvvut ja buristsivdneduvvut illon ja avvon obba sivdnadussi, 8—13.

1. Dal nabbo, di buokak, guđek lepet goikost, bottet čaci lusa, ja di, gæin æi læk makkege ruđaid! Bottet, ostet ja borret, bottet mis,

ostet alma ruđaitaga ja alma mavso-
taga vine ja mielke! 12, 3; 44, 3.

Sir. 51, 33. 34. Sak. 13, 1. Joh. 7, 37.

2. Manne di vikkebetet ruđaid
dam oudast, mi i læk laibbe, ja
din fidnimušadek dam oudast, mi
i mate galletet? Gullet dadde muo,
de galggabetet di borrat dam buore,
ja din siello galgga havskotallat
daina, mi buoidde læ.

Salm. 22, 27 j. n. v. Sanel. 28, 25.

Es. 25, 6. Esek. 34, 14. Mal. 4, 2.

3. Jorggaleket din bæljadek deiki
ja bottet mu lusa! Gullet, de galg-
ga din siello ællet; mon aigom
dakkat agalaš litto dinguin, ad-
det digjidi Davida* rigges armo,
mi læ visses.

54, 10; 61, 8.

Salm. 105, 8. 10; 111, 9. Jer. 50, 5.

* d. 1. mi læ Davidi loppeduvvum.

2 Sam. 7, 12 j. n. v. 1 Gon. 8, 25.

Salm. 89, 4 j. n. v. 50. Ap. dag. 2, 30; 13, 34.

4. Gæča, duođastægjen olmuš-
slajaidi mon læm bigjam su*, oai-
vamuzžan ja radđijægjen olmuš-
slajai bagjel.

* Messiasa siste.

Alm. 1, 5; 3, 14. Salm. 2, 8; 72, 8 j. n. v.

5. Gæča, albmugid, maid don
ik dovda, galgak don ravkkat, ja
bakenlaš albmugak, mak æi dovda
du, galggek viekkat du lusa, Hærra,
du Ibmelad, diti ja Israel base
diti; dastgo son hærvasmatta du.

2, 2 j. n. v. 44, 5.

6. Occet Hærra dam bodda,
go son gavdnu, čurvvot su dam
bodda, go son læ lakka!

1 Mui. 28, 9. Jer. 29, 13. Hos. 10, 12.

Am. 5, 4. 6. Sef. 2, 3.

7. Heittus dat ibmelmættom su
gæinos, ja dat vanhurskesmættom
su jurddagides, ja jorggalekus son
ječas Hærra guvllui, de galgga son
armetet su bagjeli, ja min Ibme-
læmek guvllui, dastgo son galgga
ædnaggærddasažat andagassi addet.

Esek. 18, 30. 31; 33, 11. Joel 2, 12. 13.

Es. 54, 10. Salm. 103, 3 j. n. v.

130, 4, 7 j. n. v. Luk. 15, 20 j. n. v.

8. Dastgo mu jurddagak æi læk
din jurddagak, ja din gæinok æi
læk mu gæinok, cælkka Hærra;

9. dastgo nuftgo albme læ aleb

go anam, nuft læk mu gæinok
alebuk go din gæinok, ja mu jurd-
dagak alebuk go din jurddagak.

10. Dastgo nuftgo arvve ja
muotta gačča alмест vuolas ja i
maca dokko ruoktot, mutto laktad
ædnama ja satta dam šaddadet
ja boccidattet ja adda gilvve-olb-
mai siebmanid ja borrai laibe,

11. nuft galgga mu sadne læt,
mi olgusvuolgga mu njalmest; i
dat galga guorosen ruoktot maccat
mu lusa, mutto dat galgga dak-
kat, masa mon likom, ja oasalažat
doaimatet, man varas mon dam
vuolgam.

12. Dastgo iloin galggabetet di
mannat olgus, ja rafhe siste galg-
gabetet di dolvvujuvvut ouddan;
varek ja dievak galggek jiednadiš-
goattet avvočuurvomin din muo-
đoi oudast, ja buok ædnam muo-
rak galggek gieđaidæsek okti spæž-
žot.

Salm. 98, 8.

13. Bastelis lanjai sagjai galg-
gek sypres-muorak bajasšaddat,
gaskalasai sagjai galggek myrte-
muorak bajasšaddat, ja dat galgga
læt Hærrai namman, agalaš mærk-
kan, mi i galga erit sikkujuvvut.

41, 19.

56. Kapittal.

Buokak, guđek aigguk doallat Ibmel
bakkomid, maidai bakenak ja galddokak,
galggek šaddat su særvvegodde latton ja
oažžot oase buok dam burin, 1—8. Is-
rael galgga dassači addujuvvut bakeni
halldoi rangaštuvvum varas dam billa-
šume diti, mi erinoamačēt itta dam
oapestegjin, 9—12.

1. Nuft cælkka Hærra: Dollet
vuoiggadvuođa ja dakket vanhur-
skesvuođa! Dastgo mu bæstem
læ farga boattemen, ja mu van-
hurskesvuotta læ farga almostuv-
vamen. Visesv. 1, 1. Es. 46, 13; 62, 1.
Rom. 13, 11.

2. Audogas dat olmuš, gutte
dam dakka, ja dat olbmu manna,
gutte doalla dast gidda, gutte doalla

sabbata, nuft atte son i æppebasot dam, gutte gatte su gieđas, nuft atte dat i eisege daga mai-dege bahaid.

58, 13 j. n. v.
2 Mos. 31, 13 j. n. v. 3 Mos. 19, 3. 30; 26, 2.
Jer. 17, 22. 24. 25.

3. Ja allus dat amas olmuš, gutte læ Hærrai særvvam, celkku: Hærra daidda aiggot muo erit ærotet su albmugestes! Ja allus galdok celkku: Gæca, mon læm goikke muorra!

14, 1.
5 Mos. 23, 1. Ap. dag. 10, 34 j. n. v.

4. Dastgo nuft cælkka Hærra: Daidi galddokidi, guđek aigguk doallat mu sabbatid ja valljit dam, masa mon likom, ja doallat mu littost gidda,

5. sigjidi aigom mon mu viesostam ja mu muvraidam siskelist bigjat muito ja addet nama, mi læ buoreb go barnek ja nieidak; agalaš nama aigom mon addet sigjidi, mi i galga erit duššaduvvut.

Alm. 2, 17; 3, 5.

6. Ja daid abmasid, guđek servvek Hærrai su balvvalam varas ja rakistam varas Hærra nama, šaddam varas su balvvalægjen, juokkehaža, gutte doalla sabbata, nuft atte son i æppebasot dam, ja gutte doalla mu littost gidda,

Salm. 25, 10; 103, 17. 18.

7. sin aigom mon doalvvot mu basse varrasam ja illodattet sin mu rokkadallam-viesostam, sin boalddem-oaffarak ja sin njuovvam-oaffarak galggek læt buoremiela-lašvuottan mu altar alde; dastgo mu viesso galgga goččujvvut rokkadallam-viesson buok albmugidi.

Salm. 2, 6; 15, 1 j. n. v. 1 Gon. 8, 43.
Jer. 7, 11. Esek. 20, 40. Matt. 21, 13.
Mark. 11, 17.

8. Nuft cælkka dat Hærra Hærra, gutte čokke Israel erit agjujvvumid: Vela ænebuid aigom mon čokkit dam lusa, dam čokkijuvvumi lusa

Mik. 4, 6. 7.
Sef. 3, 19. 20. Joh. 10, 16.

9. Buokak di mæccespirik, bot-

tet borrat, buokak di spirik vuovdest!

10. Dam* gočetægjek læk čuovgataemek buokakrakkan, æi si dieđe maidege. Si læk buokakrakkan gielates bædnagak, mak æi væje ciellat, mak vællajek ja niegadek, mak rakistek nakkarid;

*Israela.

11. ja dak bædnagak læk vuovdajak, æi dovda galletume. Si læk baimanak, guđek æi dieđe vara valddet; si læk buokakrakkan jorgidam sin ječaidæsek geidnui, ješ gutteg su vuittusis, vuostemuža rajest gidda manemužži.

53, 6. Jer. 6, 13; 8, 10.

12. Bottet*, mon aigom viežžat vine, ja jukkop mi garra jukkamuša, ja nuftgo odnaš bæivve galgga ittaš bæivve læt, stuores, vela hui siega.

*nuft si celkkek. 22, 13 j. n. v.

57. Kapittal.

Mannelgo profeta læ sardnom dam birra, atte ibmelbalolaš Israelitalažak ravkkujuvvujek erit raffiin, ja i guttege vuttivalde, maid Hærra daggo bokte aiggo, namalassi bæstet sin boatte duomost erit, 1. 2, doalla son rangaštamsarne ibmelmættom Israelitalažaidi ja jeđđim-sarne ibmelbalolaš Israelitalažaidi. Dok bilkkedek daid gudnetes lakai, vaiko si ječa læk dat Hærrast erit jorralam oasse albmugest, mi i læk rievtes almug, go si læk addam ječaidæsek æppe-ibmelbalvvalussi ja baladedin olmuin, mutto Hærrast balakættai læk angeret ožudam litto dakkat bakeniguim; damditi galgga Hærrage sin ocatallat garra rangaštusaiguim. Mutto son galgga armetet dam oase Israelest, mi læ ad-dam ječas vuoleduvvut su rangaštusai bokte, doalvvot dam Sioni ruoktot ja addet dasa rafhe. Dam raffhai dak ibmelmættomak æi galga oasalazžan šaddat, 3—21.

1. Vanhurskes hævvana, ja i læk oktage, gutte bigja dam vaibmosis, ja ibmelbalolaš olbmak eritrottijuvvujek, ja i oktage vuttivalde, atte vanhurskes eritrotti-juvvu, oudal go likkotesvuotta

boatta.

Visesv. 4, 14, 15.
2 Gon. 22, 20.

2. Son manna sisa raffin; si vuoinadek sin sajinæsek, juokkehaš, gutte vagjol su vuiggis gæinos mielde.

Visesv. 4, 7; 3, 1.

3. Mutto bottet di deiki, di noaidenisson manak, di fuorraolbma ja fuorranisson čivgak!

Matt. 12, 39; 16, 4.

4. Gæn di navrron adnebetet? Gæn vuostai di caggabetet njalme galljen, geiggebetet di njuokčama gukkas olgus? Epetgo di læk ječage bagjelduolbmama čivgak, giellasa nalle?

5. Di, guđek lepet cakketuuvum oažehimoin terebintamaddagi guorast, juokke rudnis muora vuolde, guđek njuovvabetet manaid legi siste, bakteloamai dake vuolde!

1 Gon. 14, 23. 2 Gon. 16, 4.
Jer. 2, 20; 3, 13. Esek. 20, 28; 16, 21;
23, 39.

6. Joga livtes gæđgek* læk du oasse, dak, dak læk du vuorbbe; daidi maidai golgatiik don jukkamušoaffara, oaffaruššik don borramušoaffara; — galgašingo mon dasa duttat?

* mak æppe-ibmelin adnujuvvujegje.

7. Alla, aleduvvum vari ala rakadik don du vællamsajad; dokko maidai bajas gorgņuk don oaffaruššat njuovvamoaffara.

65, 7. Hos. 4, 12 j. n. v.

8. Ja uvsja ja uksastoalpo duokkai bigjik don du muittomærkad*, dastgo, must eritjorgidam, alasmattik don ječad ja gorgņuk bajas, dakkik du sajad govddagen ja dinggojik aldsesad balka sist**; don rakistik sêrvvesaje singuim, don valljijik aldsesad saje dasa.

* 5 Mos. 6, 9; 11, 20. ** æppe-ibmelin.

9. Ja don vulggik oljoin gonagasa lusa, ja don buktik ædnag njalgghajag vuoiddasid, ja don vuolgatiik du airrasidad gukkas erit, ja don nigjik čiegnalassi vuolas, gidda jabmi aimo ragjai.

Hos. 12, 2.

10. Du ollo vagjolæmestad don

vaibbik; ik don daddeke cælkam: Mon vuollanam! Don gavdnik odđa famo du gieđastad; damditi ik don vuoiemetuvvam.

11. Ja gæst legjik don balost ja ballik, go don addik ječad gielesvutti ja ik muittam muo, ik bigjam dam vaibmosad? Igo dat læk nuft: Mon orom javotaga, ja dam dagam mon doluš aige rajest, ja ik don ballam must damditi?

Salm. 50, 21. Es. 42, 14.

12. Mon aigom gulatet du vanhurskesvuoda ja du dagoid, ja æi dak galga du abotet.

13. Go don čuorvok, de divte du vægad* ječad gagjot! Daddeke, sin buokaidrakkan galgga bieggabajasbajedet, bieggabosanas eritrottit; mutto dat, gutte dorvasta mu ala, son galgga arbbit ædnama ja valddet mu basse vare oabmenes.

* æppe-ibmelak.

Salm. 2, 12; 84, 13. Es. 60, 21.
Salm. 15, 1 j. n. v. Es. 56, 7.

14. Ja galgga celkkujuvvut: Rakadeket, rakadeket, garsset gæino! Valddet juokke værranusa erit mu albmugam gæino alde!

40, 3; 42, 16; 62, 10.

15. Dastgo nuft cælkka dat allag ja aleduvvum, gutte truono alde čokka agalažat, ja gæn namma læ basse: Allagasast ja basse baikest mon orom, ja dam lutte, gutte læ cuvkkijuvvum ja vuoinast vuoleduvvum, ælasgatterem diti dai vuoleduvvumi vuoina ja ælasgatterem diti dai cuvkkijuvvumi vaimo.

Salm. 92, 9; 97, 9;
113, 5 j. n. v. Luk. 1, 49. Es. 66, 2.
Salm. 34, 19; 51, 19; 138, 6; 147, 3.

16. Dastgo im agalaš aiggaige mon mana rievte ouddi, imge agalažatge læk moarest; dastgo vuoina ferttiši dalle vuoiemetuvvat mu muodoi oudast, ja sie lok, maid mon almake læm sidnedam.

Salm. 103, 9. Mik. 7, 18.
Salm. 78, 38, 39.

17. Dam* suddolaš himo diti

moaratuuvim mon ja ċaskim dam
ċiegadedinam mu muođoidam ja
erodedinam moarest, ja dat manai
eritjorgidam su vaimos gæino miel-
de.

* Israel. 54. 8; 59. 2.

Mik. 3, 4.

18. Dam gæinoid læm mon oaid-
nam, ja mon aigom dam dalkastet,
ja mon aigom dam laiddit ja addet
dasa ja dam moraštegjidi jedđitusa.

19. Hærra sivdned baksami šad-
do*; rafhe, rafhe sigjidi, guđek læk
gukken, ja sigjidi, guđek læk lakka,
cælkkä son, ja mon dalkastam dam.

* maidnoma ja ramadusa, Ebr. 13, 15.

Es. 52, 7. Efes. 2, 17.

20. Mutto dak ibmelmættomak
læk nuftgo dat stuimasgam appe;
dastgo i dat mate jaska orrot, ja
dam ċacek suppijek durde ja stanċe.

Jud. 13. v.

21. I læk mikkege rafhid, cæl-
ka mu Ibmelam, daidi ibmelmæt-
tomidi.

48, 22.

58. Kapittal.

Hærra goċċoma mielde doalla profeta
garra rangaštam-sarne dam ibmelmættom
Israeli. Goargastaladedin su borakættai-
vuođas ja su rokkadusaides diti dat
ravkka, atte Hærra galgga bæstet dam
dam bakenlaš givsedegji giedast, ja
vaiddal, go son i daga dam. Mutto Is-
rael borakættaivuotta i læk dat rievtes-
lagaš, dastgo dat læ ovtastattjuvvum
mailmalas viggamin ja rakismættom ga-
rasvuođain, 1—4. Rievtes borakættai-
vuotta i læk dat, mi læ dušše olgoldas,
mutto dat, man mielde ċuvvuk vaibmo-
lađesvuođa dagok, 5—7. Jos almug
datto daggar borakættaivuođa adnet ja
basotet sabbata, de galgga Hærra farga
gullat dam rokkusid ja addet dam oaž-
žot dam loppeduvvum bestujume, 8—14.

1. Čuorvo ċoddagest, ale sæste!
Bajed du jienad nuftgo basuna
ja sardned mu albmugi sin bag-
jelduolbmama ja Jakob vissui sin
suddoid!

40, 9.

Mik. 3, 8. Es. 62, 6. Hos. 8, 1.

2. Ja must jæratek si bæivest
bæivvai, ja mu gæinoid gaibedek
si diettet; nuftgo almug, mi

læ dakkam vanhurskesvuođa ja i
guođdam su Ibmeles laga, gaibe-
dek si must vanhurskes duomoid;
si gaibedek, atte Ibmel galgga
lakkamet.

Mal. 2, 17; 3, 1. 5.

3. Manne adnep mi borakættai-
vuođa, ja ik don oaine dam?
Manne vaivvedep mi min sieloi-
dæmek, ja ik don ane dast logo?
— Gæċa dam bæive, go di adne-
betet borakættaivuođa, de dakka-
betet di din bargodek, ja buok
din barggidædek di givsedepet.

Jer. 14, 12.

4. Gæċa, naggo ja bælko varas
adnebetet di borakættaivuođa ja
cabmem varas ibmelmættomvuođa
ċormaiguim; epet di ane dal bora-
kættaivuođa, vai di ožušidek din
jienadek gullujuvvut allagassi.

5. Lægo dat dat borakættai-
vuotta, masa mon likom, daggar
bæivve, go olmuš vaivved su sie-
los? Atte olmuš sojat su oaives
nuftgo hoase ja laċċa su oadđemsajes
sækai ja gunai sisa, — goċokgo
don dam borakættaivuottan ja
bæivven, mi læ Hærrai dokka-
laš?

Sak. 7, 5.

6. Igo dat læk dat borakættai-
vuotta, masa mon likom, go di
ċoavddebetet ibmelmættomvuođa
lakkid, botkebetet gæssa baddid
ja luoittebetet givseduvvum olb-
muid luovos ja gaskat doagje-
betet juokke gæssa?

7. Igo dat*, atte don doagjalak
du laibad dam nælggovažži ja
luoitak sidates varnotemid boattet
vissusad, — go don oainak alas
olbmui, atte don dalle bivtastak
su ja ik ċiega jeċad du oažestad?

* læk dat borakættaivuotta, masa mon
likom, 6. v. Job 31, 19. Esek. 18, 7.

Tob. 4, 23. Matt. 25, 35 j. n. v.

Rom. 12, 13.

8. De galgga du ċuovgas ittet
nuftgo idđedes guovso, ja du dal-
kastæbme farga ouddanboccidet,
ja du vanhurskesvuotta galgga
mannat ouddan du muođoi oudast,

Hærra hærvasvuotta læt du mannos.

Salm. 37, 6. Es. 52, 12.

9. De galgak don čuorvvot, ja Hærra galgga vastedet; de galgak don čuorvvot, ja son galgga cælk- ket: Gæca, dast mon læm! Go don eritjavkkadak gæssa gaska- stad, hæitak čuotomest suormai- guim* ja sardnomest bahaid

30, 19; 65, 24. 1.

* d. l. bilkkedet. 57, 4.

10. ja ouddanvaldak dam nælggo- važži dam, masa du sielost læ hallo, ja galletak gillajægje sielo, de galgga du čuovgas bajasbagja- net sævdnjadasast, ja du sævd- njadas šaddat nuftgo gaskabæivve.

Salm. 97, 11; 112, 4.

11. Ja Hærra galgga laiddit du alelassi, ja son galgga galletet du sielo goikke baikin, ja du davtid galgga son nannit, ja don galgak šaddat nuftgo čaccas gilvagarde ja nuftgo čacce-aja, man čacek æi noga.

12. Ja du barnek galggek ba- jashuksit, mi læ orrom avdemen doluš aige rajest; vuodđodusa- id, mak læk orrom anekættajen sogast sokki, galgak don fastain ceggit, ja don galgak goččujuvvut muvrai gaikkanæme buoredægjen, balggai buoredægjen orromsajidi.

61, 4. Am. 9, 14.

13. Go don doalak du juolga- d ruoktot sabbatest, ik doaimat du fidnoidad mu basse bæive, ja go don gočok sabbata havskodakkan, gočok Hærra basse bæive gelbo- lažžan, ja don gudnijattak dam, nuft atte don ik mana du ječad gæinoi mielde, ikge daga du dagod daihe sarno joavddelas sagaid, —

56, 4.

14. de galgak don havskotallat ječad Hærra siste, ja mon aigom diktet du ouddan mannat ædnam dievai bagjel ja addet du navdašet Jakoba, du ačad, arbe; dastgo Hærra njalbme læ sardnom.

5 Mos. 32, 13.

59. Kapittal.

Profeta bisso rangastam-sarnestes ja čilgge, atte albmuga varnotesvuotta i boade dast, atte Ibmel i mate daihe i dato veketet, mutto albmuga hirbmadlas suddoin, 1—15. Ibmel aiggo su vanhurskes- vuodastes ja angervuodastes ocatallat sikke Israel ja bakenid garra rangastu- saiguim, 16—19; mutto manemužži galg- ga gattavažaidi bestujubmen boattet lonestægje (Messias), ja odđa, agalaš litto galgga dakkujuvvut singuim Hær- rast, gan Vuoiņa ja sadne i goassege galga sist erit gaiddat, 20. 21.

1. Gæca, Hærra gietta i læk ila oanekaš bæstet, ja su bællje i læk ila hægjo gullat.

4 Mos. 11, 23. Es. 50, 2.

2. Mutto din værredagok læk dakkam æro din ja din Ibmelædek gaski, ja din suddok læk gokčam su muodoid din [oudast erit, nuft atte son i gula.

Mik. 3, 4.

Es. 1, 15; 57, 17.

3. Dastgo din giedak læk duolv- vaduvvum varain, ja din suormak værredagoiguim; din baksamak sardnuk giellasiid, din njuovča cælk- ka værrevuoda.

1, 15. Esek. 23, 45.

Sanel. 6, 16 j. n. v. Rom. 3, 13.

4. I læk oktage, gutte sardno vanhurskesvuodain, ja i oktage, gutte manna rievte ouddi vuoig- gadlašvuodain; si dorvastek duot- tamættomvuoda ala ja sardnuk giellasiid, si læk æppevægjen lik- kotesvuodain ja riegadattek var- notesvuoda.

Job 15, 35. Salm. 7, 15.

5. Si čivggadek basiliska monid, ja si gođdek hævdnefirmid; dat, gutte borra sin monin, fertte jab- met, ja jos okta cuvkkijuvvu, de boatta stæčalagges ouddan.

6. Sin gođaldak i šadda bivta- sen, ja olmuš i mate ječas gokčat sin dagoiguim; sin dagok læk bahavuoda dagok, ja sin giedain læ vækkavaldalašvuotta.

Job 8, 14.

7. Sin juolgek vikkek dam baha guvllui ja gačček golgatet vigetes varaid; sin jurddagak læk baha- vuoda jurddagak; sin gæinoi alde læ hævatæbme ja dušsadæbme.

Sanel. 1, 16. Rom. 3, 15 j. n. v.

8. Æi si dovda rafhe gæino, ja i læk mikkege vuoiggadvuodaid sin luodai alde; balggaidæsek dakkek si morkkajen; i oktage, gutte dai ala lavkke, dieðe rafhest mai-dege.

9. Damditi læ vuoiggadvuotta* gukken mist erit, ja vanhurskesvuotta i ole migjidi; mi vuorddep ÷uovggasa, ja gæça, sævdnjadas læ, — (mi vuorddep) aive bæivada-ga, aive sævdnjadasa siste ferttip mi vagjolet. 58, 10. *11. v.

10. Mi ravjop nuftgo ÷uovgata-mek sæine mielde, ja nuftgo si, gæin æi læk çalmek, ravjop mi birra; mi guossalep gaskabæive, nuftgo skavven, gasko dærvvasi gaskast læp mi nuftgo jabmek. 5 Mos. 28, 29. 2 Petr. 1, 9.

11. Mi muraidep nuftgo guov-çak buokakrakkan, ja nuftgo duvak mi umaidep; mi vuorddep vuoiggad-vuoda, ja i dat boade, ja bestu-jume, dat læ gukken mist erit. 38, 14. Esek. 7, 16. Nah. 2, 8. Es. 59, 9.

12. Dastgo ædnagak læk min bagjelduolbmamak du oudast, ja min suddok duodaðtek min vuo-stai; dastgo min bagjelduolbma-mak læk min duokken, ja min værredagoidæmek, daid dovddap mi, Salm. 38, 5; 51, 5. Jer. 3, 13.

13. atte mi læp jorralam Hær-rast erit ja læp biettalam su ja læp ruoktot gaiddam min Ibmele-stamek, læp sardnom givsedæme ja eritjorralæme birra, læp sakkanat-tam ja olgus çækkam vaimostæmek giesesvuoda sanid. 2 Petr. 2, 1. Salm. 5, 7, 10.

14. Damditi læ vuoiggadvuotta* dollujuvvum ruoktot, ja vanhurskesvuotta orro gukken erit; dast-go duottavuotta læ guossalam digge-sajest, ja dat, mi vuoiggad læ, i mate gavdnat uksaraige, *9. 11. v.

15. ja duottavuotta javkai erit, ja dat, gutte gaidai bahast erit, sæddai salaßen. Ja Hærra oini

dam, ja dat læi baha su çalmi oudast, go i mikkege vuoiggad-vuodaid læm, Salm. 12, 2. Hos. 4, 1.

16. ja son oini, atte i læm ok-tage, ja son ovduði dam diti, go i læm oktage, gutte çuožoti su aše; de væketi su gietta su, ja su vanhurskesvuotta aboti su. 63, 5. Salm. 98, 1.

17. Ja son garvoti aldsesis van-hurskesvuoda nuftgo ruovddegarvo, ja bestujume oaivveværjo bijai son su oaivvasis, ja son garvoti aldsesis mavsatam biktasid ja gie-sai jeças angervuoda sisa nuftgo gavte sisa. Visesv. 5, 18 j. n. v. Efes. 6, 14. 17. 1 Tes. 5, 8.

18. Ansašæme mielde, duodað dam mielde aiggo son makset su vuostaiçuožžoidasas buolle moare, su vašalažaidasas mavso; sulluidi aiggo son makset mavso.

19. Ja bæivaš luoitadæme guov-lost galggek si ballat Hærra namast, ja bæivaš bagjanæme guov-lost su hærvasvuodast; dastgo dat galgga boattet nuftgo garra jokka, maid Hærra dalkke dok-ko agja. Mal. 1, 11. Es. 45, 6; 30, 27. 33.

20. Ja de galgga boattet lone-stægje Sioni ja sigjidi, guðek jorg-galek jeçaidæsek bagjelduolbma-mest erit Jakobest, çælkka Hærra. 1, 27. Rom. 11, 26.

21. Ja mon, — mu litto sin-guim læ dat, çælkka Hærra: Mu Vuoigna, gutte læ du bagjelist, ja mu sanek, maid mon læm bigjam du njalbmai, dak æi galga erit gaiddat du njalmest daihe du manai njalmest daihe du manai manai njalmest, çælkka Hærra, dam rajest ja gidda agalaš aiggai. 51, 16. Jer. 1, 9.

60. Kapittal.

Profeta einosta dam birra, atte Hærra çuovgas galgga hærvvaset bajasbagjanet Sionest, ja bakenak boattet dasa, 1—3. Sion manak dolvuvjuvjujek dokko buok

guovloin oktanaga valljogas addaldagai-
guim ja oaffariguim, 4—9. Bakenak,
vela sige, guđek ouddal givsedegje Siona,
balvvalek dam ja barggek dam hærvas-
mattujume ala, 10—16. Oktan buok su
manaidesguim galgga dat læt basse ja
hærvas; Hærra ješ aiggo læt dam aga-
laš čuovgas, 17—22.

1. Čuožžel bajas, šaddus čuovg-
gaden! Dastgo du čuovgas boatta,
ja Hærra hærvasvuotta bagjan du
bagjeli; 52, 2; 9, 2.

2. dastgo gæča, sævdnjadvuotta
gokča ædnama, ja mierkka alb-
mugid; mutto du bagjeli galgga
Hærra bagjanet, ja du bagjeli
galgga su hærvasvuotta almostattet
ječas, Joh. 1, 5. 9. 14.

3. ja olmuš-šlajak galggek vag-
joelet du čuovggas lusa, ja gona-
gasak dam baittem lusa, mi læ
bagjanam du bagjeli.

2, 3; 42, 6; 49, 6. Luk. 2, 32.

4. Bajas bajed du čalmidad ja
gæča birra buok! Si čoaagganuššek
buokakrakkan, si bottek du lusa;
du barnek galggek boattet gukken,
ja du nieidak galggek guddjuv-
vut gieđai alde. 49, 12. 18. 22.

5. De galgak don oaidnet ja
baittet ilost, ja du vaibmo galgga
ravkket ja viddanet; dastgo abe
riggesvuotta galgga jorgidet du
lusa, albmuigi obmudagak galggek
boattet du lusa. 11. v. Hag. 2, 7.

6. Kameli ædnagvuotta galgga
gokčat du, Midian ja Efa kamel-
varsak; si galggek buokakrakkan
boattet Sebast; golle ja viraka
galggek si buktet, ja Hærra ra-
madusa galggek si gulatet.

1 Mos. 25, 4. Salm. 72, 10.

7. Buok Kedar* savecak galggek
čoagganet du lusa, Nebajot vier-
cak galggek du balvvalet; munji
buoredokkalašvuottan galggek dak
oaffaruššujuvvut mu altar ala, ja
mu hærvasvuoda vissum aigom mon
hærvasmattet. Mal. 1, 11. *Salm. 120, 5.

8. Gæk læk dak, guđek bottek
girdededin nuftgo balvak ja nuftgo
duvak sin viesoidasasek?

9. Dastgo muo galggek sulluk
vuorddet, ja Tarsis-skipak galggek
læt oudemusast buktem varas du
manaid deiki gaidos ædnamest;
sin silbak ja sin gollek læk sin-
guim, — Hærra, du Ibmelad,
nama diti ja Israel base diti,
dastgo son hærvasmatta du. 4. v.

10. Ja abmasak galggek huksit
du muvraid, ja sin gonagasak balv-
valet du; dastgo mu suttostam
læm mon časkam du, mutto mu
armostam armetam du bagjeli.

49, 16. 17; 54, 7. 8.

11. Ja du portak galggek orrot
rabasen alelassi, æi bæiveg æige ikko
galga dak dappujuvvut, vai du lusa
mattek dolvvujuvvut albmuigi obmu-
dagak sisa ja sin gonagasak dolvvu-
juvvut mielde fanggan. 60, 5.

Alm. 21, 24. j. n. v.

12. Dastgo dat almug ja dat
rika, mi i dato balvvalet du, galgga
duššat, ja bakenak aibas hæva-
tuvvut.

13. Libanon hærvasvuotta galgga
boattet du lusa, sypresmuorak, løn-
nemuorak ja buksbommuorak okti
buokak, činätam diti mu basse-
vuottam baike, ja mu julgidam baike
aigom mon hærvasmattet. 35, 2.

14. Ja dai manak, guđek læk du
givsedam, galggek vazzet sojatuv-
vum du lusa, ja dak buokak, guđek
læk du bagjalgæččam, galggek luoit-
tadet vuolas du juolggevuodoi ouddi,
ja si galggek goččot du Hærra
gavpugen, Israel base Sionen.

Salm. 72, 9. Es. 49, 23.

15. Dam sagjai go don legjik
guddjuvvum ja vašotuvvum, ja i
læm oktage, gutte manai du čada,
de aigom mon dakkat du agalaš
hærvasvuottan, avvon sogast sokki.

62, 4.

16. Ja don galgak njammat
bakenlaš albmuigi mielke, ja gonaga-
sai čičžid galgak don njammat, ja
don galgak fuomašet, atte mon,
Hærra, læm du bæste, ja atte Ja-
koba vægalaš læ du lonestaegje.

49, 23. 26.

17. Väike sagjai aigom mon buktet golle, ja ruovde sagjai aigom mon buktet silba ja muora sagjai väike ja gedgi sagjai ruovde, ja mon aigom dakkat du eisevaldid aive rafhen ja du raddijegjid aive vanhurskesvuottan.

¹ Gon. 10, 27. Es. 26, 12; 1, 26.

18. I galga šatan æmbo gullujvut vækkavalldde du ædnamest, ige hævatus ja moivvašubme du ragjemærkai siskelist, ja don galgak goččot bestujume du muvrranad ja gitoslavlom du porttanad. 26, 1.

19. Bæivaš i galga šatan æmbo læt čuovgasen dudnji bæiveg, ja manno i galga baittet ja čuovggat dudnji; mutto Hærra galgga læt dudnji agalaš čuovgasen, ja du Ibmel galgga læt du hævasvuotta.

Alm. 21, 23; 22, 5. 2 Sam. 22, 29.

Salm. 27, 1. Mik. 7, 8. Jak. 1, 17.

¹ Joh. 1, 5 j. n. v.

20. Du bæivaš i galga šatan æmbo luoitadet vuolas, ja du manno i galga masset su baittemes; dastgo Hærra galgga læt dudnji agalaš čuovgasen, ja du morraš bæivek galgek læt nokkam.

21. Ja du olbmuk, — si læk buokak vanhurskasak; agalaš aigai galggek si ædnama oabmenæsek adnet nuftgo mu gilvemoakse, nuftgo mu giedai dakko munji hævasmattujubmen.

Salm. 37, 11. Matt. 5, 5.

Es. 57, 13; 44, 23; 61, 3.

22. Dat uccakaš galgga šaddat duhaten, ja dat hægjo gievras almugen; mon, Hærra, mon aigom addet dam fakkistaga šaddat su aiggasis.

61. Kapittal.

Measias duodašta dam birra, atte son læ vuiddujuvvum Ibmel Vuoinain gultatam varas ja juogadam varas buok gatavažaidi čovddujume suddost, vanhurskesvuotta, rafhe ja ilo, 1—3. De galgga dat, mi læ gaččam, fastain bajashuksijuvvut; bakenak galggek balvvalet særvvegodde, mi galgga læt papalaš almugen ja valljogasat buristsivdneuvvut Hærrast, gutte dakka agalaš litto singuim,

4—9. Særvvegodde gitta Hærra iloin su bæstem oudast, su vanhurskesvuotta oudast ja dai sust vuostaivalddujuvvum valljogas Vuoina addaldagai oudast, 10, 11.

1. Dam Hærra Hærra Vuoina læ mu bagjelist, dađemielde go Hærra læ muo vuoidadam gulatet burid sagaid daidi lojes olbmuid; son læ vuolgatam muo sin čadni, gæin læ cuvkkijuvvum vaibmo, čuorrvot daidi fanggijuvvumidi luovosvuotta ja daidi čadnujuvumidi fanggavieso rabastume,

Luk. 4, 18 j. n. v. Es. 11, 2.

Matt. 5, 5; 11, 5. Salm. 34, 19; 51, 19.

Es. 57, 15; 66, 2; 42, 7.

2. Čuorrvot arbmo-jage Hærrast ja mavsatam bæive min Ibmelest, jeddim varas buok moraštegjid,

63, 4. Matt. 5, 4; 11, 28. Luk. 6, 21.

3. bigjam varas dai moraštegji ala Sionest oaivvečiņa gunai sagjai, addem varas sigjidi illo-oljo morraš sagjai, maidnom garvovid vuometuvvum vuoina sagjai, ja si galggek goččujuvvut vanhurskesvuotta terebintan, Hærra gilvatakkam sudnji hævasmattujubmen.

51, 3. Salm. 45, 8. Ebr. 1, 9.

Salm. 1, 3; 92, 13 j. n. v. Jer. 17, 8.

Es. 60, 21.

4. Ja si galggek bajashuksit doluš aige gaččambaikid; mi læ orrom avddemen vuostaš sogai rajest, dam galggek si fastain bajasceggit, ja si galggek ođasmattet duššaduvvum gavpugid, dam, mi læ orrom avddemen sogast sokki. 58, 12.

5. Ja abmasak galggek čuožžot ja gæččat din æloid, ja olggo-ædnam olbmuk galggek læt din bælddobarggek ja din vidnegardde-olbmak. 14, 1, 2.

6. Mutto di, di galggabetet goččujuvvut Hærra pappan, min Ibmel balvvalægjen galggabetet di goččujuvvut; albmugi obnudagaid galggabetet di borrat, ja dai hævasvuotta galgga šaddat digjidi oassen. 66, 21. 1 Petr. 2, 5.

Rom. 15, 27. 1 Kor. 9, 11.

7. Din hæppadædek sagjai galg-

gabetet di oažžot guovtegardda-sažat, ja hæppašusa sagjai galggek si avvodein sin oasesek ramedet; danditi* galggek si sin ædnamestesek guovtegarddasažat æigaduššat, agalaš illo galgga šaddat sigjidi oassen; 40, 2; 35, 10; 51, 11; 66, 14.

* d. l. dam hæppašusa diti, maid si læk gierddam.

8. dastgo mon, Hærra, rakistam vuoiiggadvuođa, vašotam, mi værevuodain læ rieveduvvum, ja mon aigom oskaldasat addet sigjidi sin balka, ja agalaš litto aigom mon dakkat singuim.

65, 23; 54, 10; 55, 3. Esek. 37, 26.

9. Ja sin nalle galgga dovdujuvvut olbmui gaskast, ja sin mañestboattek olmuš-šlajai gaskast; buokak, guđek sin oidnek, galggek sin dovddat, atte si læk daggar nalle, maid Hærra læ buristsivndedam.

10. Mon aigom illodet Hærra siste, mu siello galgga avvodet mu Ibmelam siste; dastgo son læ garvotam munji bestujume biktasid, vanhurskesvuođa gavte sisa læ son giessam muo, nuftgo irgge, gutte bigja oaivvasis gappera, milæ hærvas nuftgo papa gapper, ja nuftgo moarsse, gutte činät ječas su činai-desguim.

Hab. 3, 18.

Luk. 1, 47. Sak. 3, 4 j. n. v.

Alm. 3, 5; 6, 11.

11. Dastgo nuftgo ænam, mi adda su urbides boccidet ouddan, ja nuftgo gilvagardde, mi adda su šaddoides ouddanboccidet, nuft galgga dat Hærra Hærra addet vanhurskesvuođa ja ramadusa ouddanboccidet buok albmugi muođoi oudast.

62. Kapittal.

Hærra i aigo vuoiñadet, ouddalگو son læ lonestam Siona, su basse gavpuges, 1. Dat galga hærvasmattujuvvut ja čavgga okti ovtastattujuvvut su manaidesguim ja Hærrain, 2—5. Hærra ješ galgga vuolgatet profetaid, guđek hæitekættai galggek muitotet su dam hærvasmattet, 6. 7. I son aigo šatan addet dam dam vašalažai gitti, mutto suogjalet dam sin

vuostai, 8. 9. Israel galgga dolvvujuvvut su fanggavuodastes ruoktot, oažžot mavso buok dam oudast, maid dat læ gillam, ja šaddat daggar almugen, maid Ibmel i goassege šat guođe, mutto man oudast son alo adna morraša, 10—12.

1. Sion diti im mon dato javotaga orrot, ja Jerusalem diti im mon dato jaska orrot, dassačigo dam vanhurskesvuotta ouddan manna nuftgo suonjar-čuoavgas ja dam bestujubme nuftgo spaidar, mi buolla.

46, 13; 56, 1.

2. Ja albmugak galggek oaidnet du vanhurskesvuođa, ja buok gonagasak du hærvasvuođa, ja don galgak goččujuvvut ođđa namain, maid Hærra njalbme galgga namatet.

65, 15. Alm. 2, 17.

3. Ja don galgak læt čabba kruonno Hærra giedast ja gonagaslaš oaivvečigra du Ibmelad giedast.

Visesv. 5, 17. Alm. 2, 10.

4. Ik don galga šatan æmbo goččujuvvut guđdujuvvum olmučen, ja du ænam i galga šatan æmbo goččujuvvut avddem baikken, mutto don galgak goččujuvvut mu havskodakkan, ja du ænam naitusakkan; dastgo Hærrast læ hallo dudnji, ja du ænam galgga valdujuvvut naittusi.

60, 15.

5. Dastgo nuftgo nuorra olmai valdda nieida naittusi, galggek du manak valddet du naittusi, ja nuftgo irgge illod su moarses diti, galgga du Ibmel illodet du diti.

Sef. 3, 17.

6. Du muvrai ala, Jerusalem, bijam mon gocetegid*; æi gæčos bæivest ja æi gæčos ijast, æi goassege galga si javotuvvut; di, guđek muitotepet Hærra, allet adde ald-sesædek maidege mašoid!

* 52, 8; dast rokkadalli birra.

7. Ja allet adde sudnji maidege mašoid, ouddalگو son vuodđod Jerusalem, ja ouddalگو son dakka dam ramadussan ædnam alde!

Luk. 18, 1 j. n. v. Es. 61, 11.

8. Hærra læ vurdnom su olgiš giedas bokte ja su gievras giedas

bokte: Im mon aigo šatan æmbo addet du vašalažaidi du gornid borrat, ja æi galga abmasak jukkat du vine, maina don læk vaive adnam; 65, 21. 22.

9. mutto si, guḏek daid* ċokkijek, galggek daid borrat ja rame-det Hærra, ja si, guḏek dam** sisaċokkijek, galggek jukkat dam mu basse baike ouddašiljoin.

* gornid. ** vine.

5 Mos. 12, 17 j. n. v.

10. Mannet sisa, mannet sisa portai raige, garssset gæino albmugi, rakadeket, rakadeket balgga, buttesteket dam geḏgin, bajasbajedeket lævga albmugi bagjeli!

57, 14. Salm. 68, 5.

11. Gæċa, Hærra dikta dam gullut ædnam ravda ragjai: Celkket Sion niddi: Gæċa, du bestujubme boatta; gæċa, su balkka læ su mielde, ja su mavsatæbme manna su ouddalist.

Sak. 9, 9. Es. 40, 10.

Mat. 21, 5. Alm. 22, 12.

12. Ja si galggek goċċujuvvut danen basse almugen, Hærra lonestuvvum olmuċen; ja don galgak goċċujuvvut danen occujuvvum, danen gævpugen, mi i læk guḏḏujuvvum.

35, 9. 10; 51, 11; 62, 4.

63. Kapittal.

Profeta muittal dam vuittujes ja hirbmadlaš duomo, maid Hærra galgga doallat Edom bagjel vuoinalaš ibmardusa mielde, su rikas vašalažai bagjel, 1—6. Dat ædnamestes erit agjujuvum Israel dovdasta, atte Hærra doluš beivin ċajeti dasa stuora armo, mutto atte dat læi vuostehagolaš su vuostai ja daggo bokte dagai su vašalažžanes, ja atte dat, æivveduvvum su rangastusast, aibaši doluš aige manjai, go son hærvas lakai besti, laiddi ja suogjali dam, 7—14. Dat rokkadalla su nuftgo rievtes aċes, vai son armetifċi dam bagjeli, loapatifċi dam buoššodume ja gajuši dam dam stuora varnotesvuodast erit, man siste dat læ dal gukkes aige ferttim ællet, 15—19.

1. Gi dat læ, gutte boatta Edomest, ruksis biktasi siste Bosrast, dat, gutte læ nuft hærvas su garvoi-

des siste, ċoarramen su famos ollesvuoda siste? — Mon dat læm, mon, gutte sarnom vanhurskesvuoda, gutte læm famolaš bæstet. 34, 6.

2. — Manne læk du garvok nuft ruoksadak, ja du biktasak nuftgo dam biktasak, gutte duolbma vidne-boċċemgare? Alm. 19, 13.

3. — Boċċemgare læm mon duolbmam okto, ja albmugin i læm oktage mu mielde; de dulbmim mon sin mu moarestam ja moallon ċikċim sin mu suddostam; de rišaidi sin mailhe* mu biktasi njæigga, ja buok mu garvoidam mon durddodattim.

*d. l. sin varra.

4. Dastgo mavsatam-bæivve læi mu vaimo siste, ja mu lonestamjakke læi boattam;

13, 9; 34, 8; 35, 4; 61, 2. Jer. 51, 6.

5. ja mon geċċim birram, ja i læm oktage, gutte væketi, ja mon ovdušim, ja i læm oktage, gutte muo doarjoi; de væketi mu gietta muo, ja mu sutto doarjoi muo,

59, 16.

6. ja mon vuolasdulbmim olmuš-šlajaid mu moarestam ja dakkim sin jukkamidi* mu suddostam, ja mon golgatim ædnami sin mailhe**.

* 19, 14; 24, 20. Jer. 48, 26. ** 3. v.

7. Hærra arkalmastemvuoda aigom mon gulatet, Hærra ramadusa, buok dam mielde, maid Hærra læ dakkam min vuostai, ja su ollo buorrevuoda Israel vieso vuostai, dainago son læ dakkam sin vuostai su vaibmoladesvuodas mielde ja su arkalmastemvuodas dievasvuoda mielde.

Salm. 77, 12 j. n. v. 103, 2 j. n. v.

105, 5 j. n. v.

8. Ja son celki: Duodai, si læk mu almug, manak, guḏek æi bæte. Ja son šaddai sigjidi bæsten.

9. Buok sin atestusa siste i læm mikkege atestusaid, ja su muoḏoi engel besti sin; su rakisvuodastes ja su sæstemestes lonesti son sin, ja son valdi šin bajas ja guddi sin buok dam doluš aige

beivin. 2 Mos. 14, 19; 23, 20. 23; 32, 34.
Es. 46, 4.

10. Mutto si, si legje vuostehagolažak ja moraštatte su Bassevuoina; de nubbastuvai son ja šaddai sin vašalažžan, son ješ soadai sin vuostai. Efes. 4, 30.

11. De jurdaši su almug dai doluš beivi ala, Moses ala: Gost læ son, gutte doalvoi sin abest bajas oktan su ælos baimanin? Gost læ son, gutte addi su Bassevuoinas gasko sin gaski,

2 Mos. 14, 29. Salm. 77, 21.
4 Mos. 11, 25.

12. son, gutte divti su hærvas gieđas vagjolet Moses olgiš gieđa bæld, gutte luddi čacid sin muođoi oudast dakkam varas aldsesis agalaš nama,

13. son, gutte doalvoi sin čiegnałasai čađa nuftgo hæsta mæce čađa, nuft atte si æi guossalam?

14. Nuftgo omid, mak mannek vuolas vuobmai, doalvoi Hærra Vuoina dam* vuoinadussi; nuft laiddijik don du albmugad dakkam diti aldsesad hærvas nama.

* albmug.

15. Gæča vuolas almin ja oaine du basse ja hærvas vistestad! Gost læ du angervuotta ja du fabmo? Du siskeluša šoavvam* ja du vaibmoladesvuotta doalada ječas mu vuostai;

5 Mos. 26, 15.
Salm. 80, 15. Bar. 2, 16. *Es. 16, 11.

16. Dastgo don læk min ačče, dastgo Abraham i dieđe maidege mist, ja Israel i dovda min; don, Hærra, læk min ačče, min lonestægje agalašvuodast læ du namma.

64, 7. Salm. 78, 37. Es. 54, 8; 59, 20.
Sanel. 23, 11.

17. Manne luoitak don min čagjedet, Hærra, du gæinoinad erit? Manne buoššodak don min vaimo, nuft atte dat i bala dust? Jorget ruoktot du balvvalegjidad, du arbad sokkagoddi diti!

18. Oanekaš bodduš læ du basse almug adnam ædnama oabmenes;

min vuostaičuožžok læk vuolasduolbmam du basse baike.

Salm. 79, 1 j. n. v.

19. Mi læp šaddam nuftgo dak, gæi bagjel don ik læk agalašvuodastge radđim, gæi bagjel du namma i læk namatuvvum.

64. Kapittal.

Almug bisso rokkadallamest. Dat rokkadalla Hærra, vai son almostattaši ječas su buokvægalaš famos siste ja bæstaši su albmuges nuftgo doluš beivin, 1—4. Israel dovdda, atte dat ješ læ su suddoides bokte ansašam su varnotesvuodas, ja rokkadalla Hærra, vai son hæitaši su moarestes, andagassi addaši dam værredagoid ja muitasi dam hævatuvvum Jerusalema ja tempela, 5—11.

1. Vare don gaikodifčik alme ja niejašik vuolas, vare varek doargestifče du muođoi oudast, nuftgo dolla buollat ovsid, dolla satta čace duolddat, — dieđetam varas du namad du vuostaičuožžoidasad, vai albmugak doargestifče du muođoi oudast,

2. go don dakkik hirbmadlaš dagoid, maid mi æp vuorddam, nigjik vuolas, varek doargestegje du muođoi oudast!

2 Mos. 19, 18 j. n. v.

3. Doluš aigi rajest i alma læk olmuš gullam, i beljin fuomašam, ige læk mikkege čalmid oaidnam Ibmela ærreb du, gutte dakka daggaražaid sudnji, gutte vuordda su.

1 Kor. 2, 9.

4. Don boađak su oudald, gutte dakka vanhurskesvuoda iloin, sin oudald, guđek muittek du du gæinoin alde. Gæča, don moaratuvvik, ja mi suddodeimek; daggar læi doluš aige rajest min dille, ja læimekgo mi dalle bæstemest?

5. Mi šaddaimek nuftgo dat buttesmættom buokakrakkan, ja buok min vanhurskesvuotta nuftgo duolvvaduvvum bivtas, ja nuftgo lastak golnaimak mi buokakrakkan,

ja nuftgo bieggia dolvvu min værredagok min erit. Esek. 36, 17. Jud. 23. v.

6. Ja i læk oktage, gutte čuorvvo du nama, gutte čuožžela du dopim varas; dastgo don læk čiekkam du muođoidad min oudast ja diktam min sodnat min værredagoidæmek valde vuolde.

7. Mutto dal, Hærra! don læk min ačče; mi læp lairre, ja don min lairrelittedakke, ja du gieđa dakko læp mi buokakrakkan.

63, 16. Jer. 3, 19. Mal. 2, 10. Rom. 9, 20. 21.

8. Hærra, ale læge sagger moarest ja ale muite værredago agalažat! Oaine, gæča dadde! Du olbmuk læp mi buokakrakkan.

Salm. 25, 7.

9. Du basse gavpugak læk šaddam mæccen; Sion læ šaddam mæccen, Jerusalem avddem baikken.

Salm. 79, 1.

10. Min basse ja hærvas viesso, man siste min vanhemak maidnu du, læ bolddujuvvum dolain, ja buok, mi læi min havskodak, læ šaddam hævvo-bacatassan.

Salm. 74, 7. 2 Gon. 25, 9. 2 Mui. 36, 19.

11. Aigokgo don, vaiko dat læ nuft, doaladet ječad, o Hærra? Aigokgo don javotaga orrot ja dæddet min nuft sagger?

65. Kapittal.

Albmuga rokkadusa (63, 7—64, 11) ala vastet Hærra, atte son su arkalmaste rakisvuodastes alelassi læ læmaš gærggad vuostaivalddet dam, mutto atte dat su vuostehagolašvuodastes læ čuožžom su goččo armo vuostai ja bissom æppe-ibmelid fastemus lakai balvvalæmest, ja atte son damditi fertte ja datto rangastet dam sikke dam ječas ja dam vanhemi værredagoi diti, 1—7. I son dato goitge hævatet obba albmuga; su oskolaš balvvalægjek, gæid son læ olgusvalljim, galggek oazžot dam loppeduvvum ædnama oktan buok dam buriguim oabmenæsek, mutto æppe-ibmelbalvvalægjek galggek hævvanæbmai šaddat, 8—16. Son aiggo sidnedet odđa alme ja odđa ædnama ja odđa hærvas Jerusalem, gost oskolažak galggek ællet agalaš rafhest ja ilost ja burist-

sidneduvvut valljogasamus buristsivdnadusaiguim, ja gost buok baha galgga læt erit čulddujuvvum, 17—25.

1. Mon legjim jærram-muddost sigjidi, guđek æi jærram; mon legjim gavdnam-muddost sigjidi, guđek æi occam muo; mon celkim bakenlaš albmugi, mi i læm goččuuvvum mu namain: Gæča, dast mon læm! Gæča, dast mon læm!

Rom. 10, 20.

2. Mon gægotim mu gieđaidam gæčos bæive vuostehagolaš albmugi, mi vagjol dam gæino mielde, mi i læk buorre, ja ječas jurddagi mielde, Jer. 7, 24; 11, 8; 18, 12.

3. dam albmugi, mi moaratutta muo aito mu muođoidam oudast alelassi, mi oaffarušša gilvagardi siste ja boaldda suovvasid dilagedgi alde,

66, 17.

4. mi čokka havdi siste ja loakta ija loavkoi siste, mi borra spidnebjergo, ja man littek læk dievva fastes juvcain,

3 Mos. 11, 4 j. n. v.

5. mi cælkka: Ane ječad luttad, ale boađe mu lakka, dastgo mon læm basse du oudast! Dak læk suovvan mu njudnai, dollan, mi buolla gæčos bæive.

5 Mos. 32, 22. Salm. 18, 9.

6. Gæča, dat læ čallum mu muođoi oudast: Im mon aigo javotaga orrot, ouddalgo mon oazjom dam maksut, vela maksut sin askai,

7. din værredagoid ja din vanhemi værredagoid okti buok, cælkka Hærra, go si boldde suovvasid vari alde ja higjedegje muo dievai alde; sin balka aigom mon buok oudemusta mittedet sigjidi sin askai.

2 Mos. 20, 5. Es. 57, 7. Hos. 4, 13. Jer. 16, 18.

8. Nuft cælkka Hærra: Nuftgo mailhe gavdnu vidnemuorje siste, ja olmuš cælkka: Ale billest dam, dastgo dam siste læ buristsivdnadus, nuft aigom mon dakkat mu balvvalægjidam diti ja im hævatet buokrak*.

* d. l. obba albmuga.

9. Mutto mon aigom diktet

boattet nale Jakobest ja mu vari-
dam arbbijægje Judast, ja mu olgus-
valljijuvumak galggek dam* arbbit,
ja mu balvvalægjek galggek dast
assat.

Salm. 69, 36. 37.

* ædnama.

10. Ja Saron galgga šaddat
guottomsagjen smavva omidi, ja
Akor vuobme livvasagjen stuora
omidi, mu albmugi buorren, mi muo
occa.

1 Mui. 27, 29. Josv. 7, 26.

Hos. 2, 15.

11. Mutto di, guðek hæittebe-
tet Hærra, guðek vajaldattebetet
mu basse vare, guðek rakadepet
bævde Gadi*, ja guðek addebet-
tet dievva sægotuvvum jukkamuša
Meni*.

* æppe-ibmeli namak.

12. din aigom mon addet dokko
miekkai, ja di galggabetet buokak-
rakkan vuollanetnjuovatallam varas,
daina go mon ravkkim, ja epet di
vastedam, mon sardnum, ja epet di
gullam, mutto dagaidek dam, mi
baha læi mu čalmi oudast, ja
valljidek dam, masa mon im likom.

Sanel. 1, 24 j. n. v. Es. 66, 4.

Jer. 7, 13. 27; 35, 17. Sak. 7, 11.

13. Damditi, nuft čelkka dat
Hærra Hærra: Gæča, mu balvva-
lægjek galggek borrat, mutto di
galggabetet nælggot; gæča, mu
balvvalægjek galggek jukkat, mutto
di galggabetet goikkat; gæča, mu
balvvalægjek galggek illodet, mutto
di galggabetet hæppanet;

Salm. 22, 27; 25, 3. Matt. 5, 6. Luk. 6, 21.

Joh. 16, 22.

14. gæča, mu balvvalægjek galg-
gek avvodet vaimo ilo diti, mutto di
galggabetet barggot vaimo givse diti
ja holvvot vuoina cuvkkijume diti.

15. Ja di galggabetet guoðdet
din namadek vuornasen* mu olgus-
valljijuvumidi, ja dat Hærra Hærra
galgga du goddet; mutto su balv-
valegjides galgga son goččot æra
namain,

* galgga celkkujuvvut: Ibmel rangašte-
kus muo, nuftgo son rangašti sin,
jos mon j. n. v.

Salm. 102, 9. Jer. 29, 22. Es. 62, 2. Alm. 2, 17.

16. nuft atte dat, gutte ječas
buristsivdneda ædnam alde, galgga
buristsivdnedet ječas dam oskaldas
Ibmel siste, ja dat, gutte vuordno
ædnam alde, galgga vuordnot dam
oskaldas Ibmel bokte, dainago dak
ouddalaš atestusak læk vajaldattu-
juvvum, ja dainago dak læk čik-
kujuvvum mu čalmi oudast.

Jer. 4, 2; 12, 16.

17. Dastgo gæča, mon sivdne-
dam oðđa alme ja oðđa ædnama,
ja oudeb dapatusak æi galga muit-
tjuvvut æige bagjanet gange vaib-
moi.

51, 16; 66, 22. 2 Petr. 3, 13.

Alm. 21, 1. 4.

18. Mutto illodeket ja avvodeket
gidda agalaš aigai dam diti, maid
mon sivdnedam! Dastgo gæča, mon
sivdnedam Jerusalema aive illon
ja dam albmuga aive avvon.

35, 10.

19. Ja mon aigom avvodet Je-
rusalem diti ja illodet mu albmug-
am diti, ja i galga šatan æmbo
gullut dam siste čierrom jiedna
ige barggom jiedna.

20. Dobbe i galga šatan æmbo
boattet njamme manna, gutte ælla
dušše soames beivid, daihe daggar
boares, gutte i dævde su beivides
mære; dastgo barnaš dat galgga læt,
gutte jabma čuoðe jage boaresen,
ja čuoðe jage boaresen galgga dat
suddolaš šaddat, gutte garroduvvu*.

* Salm. 55, 24.

21. Ja si galggek huksit viesoid
ja assat dai siste ja gilvvet vid-
negardid ja borrat dai šaddoid;

62, 8 j. n. v. Am. 9, 14.

22. æi si galga huksit, ja æres
fast assat, æi si galga gilvvet, ja
æres fast borrat; dastgo nuftgo
muora bæivek galggek mu albmug
bæivek læt, ja mu olgus-valljijuv-
vumak galggek borrat sin giedai-
dæsek dagoid.

5 Mos. 28, 30. Hos. 8, 7.

23. Æi si galga vaivvedet ječai-
dæsek duššas ja æi riegadattet ma-
nain fakkis jabmem varas; dastgo
si læk Hærra buristsivdneduvvum

nalle, ja sin mañestboattek orruk sin lutte. 61, 8. 9.

24. Ja de galgga dpatuvvat, ouddalگو si čurvvuk, de galgam mon vastedet, go si læk ain sardnomen, de galgam mon gullat.

Salm. 91, 15; 145, 18. Es. 30, 19; 58, 9. Matt. 7, 7.

25. Gumpe ja labbes galggaba ovtast guottot, ja legjon galgga borrat avjid nuftgo vuoksa, ja gærbmaš biebmo galgga læt muolda; i oktage galga dakkat bahaid ige oktage duššadet maidege obba mu basse vare alde, cælkka Hærra.

11, 6 j. n. v. Hos. 2, 18.

66. Kapittal.

Hærra diedeta sigjidi, guđek aigguk huksit sudnji tempela buktem varas sudnji dam siste sin oaffaridesek, mutto guđek sæmma aige maidai halvvalet æppe-ibmelid æige jægad su sane, atte son i darbaš maidege tempelid ja fastaša sin oaffarid. Dušše dak vuollegažak læk sudnji dokkalazak; dai čævllas guoktelazai bagjeli aiggo son buktet likkotesvuoda. 1—4. Dasto son jorgid doi guvllui ja gulata sigjidi, atte sin ibmelættem vieljak, guđek vašotek sin ja bilkkedek sin osko ja doaivo, galggek oazžot rangastusasek, 5. 6; su særvvegoddes aiggo son hoapost lasetet ja valljogasat buristsivdnedet, jedditussan ja illon sigjidi, guđek dam rakistek, 7—14, mutto dam vašalazaid aiggo son duššadet hirbmadlaš moarre-duomo bokte, 15—17. Son aiggo garra duomoi bokte ja evangelium sardnedume bokte gočot bakenlaš albmugid su særvvegoddasis, dakkat daid oasalazžan Israel vuoinalaš pappavutti ja dai bokte doalvot dam erit jorralam ja obba ædnam mietta biedganam Israel ruoktot lusas, 18—21. Dat ođđa særvvegodde, mi sistes adna sikke Israel ja bakenid, galgga bissot ja halvvalet su agalazat, mutto æppe-oskolažak ja ibmelættemak galggek rangastuvvut helveta agalaš dolain, 22—24.

1. Nuft cælkka Hærra: Albme læ mu truonno, ja ænam mu julgi vuološ; gost læ daggar viesso, maid di matašeidek munji

huksit, ja gost læ daggar baikke, mast mon matašim vuoinadet?

1 Gon. 8, 27. 2 Muit. 6, 18.

Matt. 5, 34. 35. Ap. dag. 7, 49; 17, 24. Salm. 132, 13. 14.

2. Alma buok dam læ mu gietta dakkam, ja de šaddai buok dat, cælkka Hærra. Mutto su bællai aigom mon gæččat, dam varnotæme bællai ja su bællai, gæst læ cuvkkijuvvum vuoina, ja gutte læ suorgganam mu sane diti.

Salm. 34, 19; 51, 19. Es. 57, 15; 61, 1.

3. Dat, gutte njuovva vuovsa, læ dego dat, gutte godda olbma; dat, gutte oaffarušša labba, læ dego dat, gutte doagja bædnaga čæbeta; dat, gutte oaffarušša borramuš-oaffara, læ dego dat, gutte oaffarušša spidnevara; dat, gutte bukta muitto-oaffara virakest, læ dego dat, gutte ramed æppe-ibmelid. Nuftgo si læk valljim sin ječaidæsek gæinoid, ja sin siello liko sin fastevuodaidi.

4. nuft aigom maidai mon valljit bahast singuim mænnotet, ja mast si ballek, dam addam mon sin bagjeli boattet, dainago mon čurvvum, mutto i oktage vastedam, mon sardnum, mutto æi si gullam, mutto dakke, mi baha læi mu čalmi oudast, ja valljijegje dam, masa mon im likom.

Sanel. 1, 25 j. n. v. Es. 65, 12.

5. Gullet Hærra sane, di, guđek lepet suorgganam su sane diti! Din vieljak, guđek din vašotek, guđek din nordastek erit luttetek mu nama diti, celkkek: Čajetekus Hærra su hærvasvuodas, vai mi oainašeimek din ilo! Si galggek hæppasuttujuvvut.

2. v. 65, 5.

Salm. 69, 8 j. n. v. Matt. 24, 9.

Luk. 6, 22.

6. Gula! Jubma gavpugest! Jiedna tempelest, Hærra jiedna, su, gutte mavсата su vašalazaidasas, maid si læk dakkam!

7. Ouddalگو son* læi manna-hæđest, de læ son riegadattam; ouddalگو avtak botte su bagjeli,

de læ son riegedattam bardnemana mailbmai.

* Jerusalem.

Ap. dag. 2, 41, 47; 11, 18; 12, 24. 2 Mos. 4, 22. Es. 54, 1. Gal. 4, 27. Alm. 12, 5.

8. Gi læ gullam daggaražaid? Gi læ oaidnam daggar dapatusaid? Boattago okta anam mailbmai ovtag bæivest, daihe riegedago okta almug ovta havest? Dastgo Sion læ læmaš manna-hædest ja daggā have riegedattam su barnides.

9. Galgašingo mon rappat riegedattem-gæino ja im diktet riegedattet? cælkka Hærra. Daihe galgašingo mon, gutte divtam riegedattet, dam dappat? cælkka du Ibmel.

10. Illodeket Jerusalem ja avvodeket su diti, di buokak, guđek su rakistepet! Avvodeket sagga suina, di buokak, guđek moraštepet su diti, Tob. 13, 24.

11. vai di njamašeidek ja galletuvvušeidek su dævasmatte ciz-žin, vai di njamašeidek ja arvomattašeidek ječaidædek su hærvasvuoda dievasvuoda bokte!

12. Dastgo nuft cælkka Hærra: Gæca, mon doalvom rafhe su lusa nuftgo dæno ja bakeni hærvasvuoda nuftgo bagjeldulve joga, ja di galggabetet njammat; gieđai alde galggabetet di guddjuvvut, ja cõbbi alde galggabetet di lakkoduvvut. 40, 11.

13. Nuftgo muttom, gæn su ædne jeđde, nuft aigom mon din jeđdit, ja Jerusalemest galggabetet di jeđdjuvvut. 49, 13.

14. Ja di galggabetet dam oaidnet, ja din vaibmo galgga avvodet, ja din davtek galggek ruonodet nuftgo rasek, ja dat galgga dovdujuvvut, atte Hærra gietta læ su balvvalegji mielde, mutto son galgga moaratusvat su vašalažaides ala. 35, 10; 51, 11. Luk. 19, 27.

15. Dastgo gæca, Hærra galgga boattet dola siste, ja su vavnak

galggek læt nuftgo ramadak-biegga, mavsatam varas su morines buollevaš dola siste ja su bælkkemines dolla-njuokcāmi siste;

2 Tess. 1, 8. 2 Petr. 3, 7.

16. dastgo dolain galgga Hærra duomo doallat ja su mikines buok oaze bagjel, ja dak Hærrast goddujuvvum olbmuk galggek saddat ædnagen. Alm. 19, 21.

17. Dak, guđek basotek ja buttestek ječaidæsek gilvagardi diti muttoma mielde, gutte læ gasko sin gaskast*, guđek borrek spidnebierno ja fastes spirid ja sapanid, si galggek buokakrakkan hævvanet, cælkka Hærra. 65, 3, 4.

* d. l. sin oapestægjek, gæi mielde si gævatek ječaidæsek.

18. Ja mon, mon dagam sin dagoid ja sin jurddagid dušsen; dat aigge boatta, go mon cõkkim buok albmugid ja gielaid, ja si galggek boattet ja oaidnet mu hærvasvuoda. Mik. 4, 11 j. n. v.

Esek. 38, 1 j. n. v. 39, 21.

19. Ja mon aigom dakkat mæarka sin ala ja sist vuolgatet batarussi bæssam olbmuid bakenlaš albmugi lusa, Tarsisi, Fulli ja Ludi, davgebači lusa, Tubali ja Javani, daidi gaidos mærragaddidi, mak æi læk gullam sagaid mu birra æige oaidnam mu hærvasvuoda; ja si galggek gulatet mu hærvasvuoda bakenlaš albmugi gaski. Efes. 1, 13.

20. Ja buok bakenlaš albmugi lutte galggek buok din vieljak buktujuvvut borramuš-oaffaren Hærrai, hæstai alde ja vavnai alde ja guodem-stuoloi alde ja mul-aseni alde ja fales kameli alde bajas mu basse vare ala Jerusalemest, cælkka Hærra, nuftgo Israel manak buktek borramuš-oaffara buttes litti siste Hærra vissui;

43, 5 j. n. v. 49, 12 j. n. v. 22; 60, 5 j. n. v. 3 Mos. 2, 1 j. n. v.

21. sist* maidai aigom mon valddet aldsesam muttomid pappan**, Levitalažžan, cælkka Hærra.

* d. l. bakenlaš albmugak. ** 1 Petr. 2, 5.

22. Dastgo nuftgo dat odða albme ja dat odða ænam, maid mon dagam, orroba bissovažžan mu muodoi oudast, cælkka Hærra, nuft galgga din nalle ja din namma orrot bissovažžan.

65, 17. Jer. 31, 35 j. n. v.

23. Ja de galgga dpatuvvat: Odða manost odða mano maññel ja sabbatest sabbat maññel galgga

buok oažže boattet rokkadallat mu muodoi oudast, cælkka Hærra.

Sak. 14, 16.

24. Ja si galggek mannat olgus ja gæcēat dai olbmai jabmam gorodid, guđek læk must erit jorralam; dastgo sin matto i galga jabmet, ja sin dolla i galga caskaduvvut, ja si galggek læt fastevuottan buok oažžai.

Judit 16, 21. Mark. 9, 44. Dan. 12, 2.

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...

...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...
 ...the ... of ...